

BUSINESS REGION GÖTEBORG

Version 2

KALLELSE

Styrelsemöte i Business Region Göteborg AB

Måndagen den 15 februari 2016, kl.13.00-16.00

Plats: Sahlgrenska rummet, Business Region Göteborg

Ärende

1. Sammanträdet öppnas
2. Val av protokolljusterare
3. Föregående mötesprotokoll
4. Fastställande av Årsrapport 2015 (*Patrik, 20 min*)
5. Fastställande av Årsredovisning 2015 (*Patrik, 10 min*)
6. Fastställande av Granskningsredogörelse för 2015 (*Peter Håkansson, 15 min*)
7. Val av ombud till årsstämmor 2016 i minoritetsägda bolag (*Eva, Patrik 15 min*)
8. Fastställande av Göteborgs Stads policys och riktlinjer (*Patrik, 10 min*)
9. Information NKI Nöjd kund index (*Patrik, 15 min*)
10. Skrivelse från Mölndals Stad (*Patrik, 5 min*)
11. Beslut om utredning av klimatprotokoll (*Bernt Svensén, 15 min*)
12. Näringslivsklustret
 - Styrelsens "inriktning" inför kommande ägardialoger (*Patrik, 20 min*)
 - Återkoppling/beslut ägardialog Stadshus AB (*Patrik, 20 min*)
13. Styrelsens utvärdering (*Eva, 20 min*)
14. Övriga frågor

Kallade:

Styrelseledamöter:

Leif Pagrotsky (s)
Hans Rothenberg (m)
Stefan Svensson (m)
Eva Ternegren (mp)
Axel Josefson (m)
Marie Östh Karlsson (s)
Miguel Odhner (s)
Peter Lindh (s)
Lennart Olsson (l)

Verkställande direktör Patrik Andersson
Vice Vd Eva-Lena Albihn

Sekreterare Roland Adrell

Välkomna!

Patrik Andersson

Tid: Måndagen den 30 november 2015, kl. 13.00 – 16.00

Plats: Sahlgrenska rummet, Business Region Göteborg

Närvarande:	Leif Pagrotsky	Ordförande
	Eva Ternegren	Första vice ordförande
	Axel Josefson	Andra vice ordförande
	Hans Rothenberg	Ledamot
	Marie Östh Karlsson	"
	Stefan Svensson	"
	Miguel Odhner	"
	Peter Lindh	"
	Lennart Olsson	"
	Patrik Andersson	VD
	Eva-Lena Albihn	vice VD
	Linda Emilsson	BRG (§11)
	Susanne Robertsson	BRG (§11)
	Maria Strömberg	BRG (§§7-9)
	Andreas Göthberg	BRG (§ 10)
	Roland Adrell	Sekreterare

§ 1 Sammanträdes öppnas

Leif Pagrotsky öppnade sammanträdet.

§ 2 Val av protokolljusterare

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utsågs Axel Josefson.

4 AP

§ 3 Föregående mötesprotokoll

Föregående mötesprotokoll lades med godkännande till handlingarna med den förändringen att det i § 4, 5 stycket tillförs ordet "eventuellt" före "förslag".

§ 4 Fastställande av Uppföljningsrapport 3

Patrik Andersson föredrog en i förväg utsänd handling.

Styrelsen beslutade att fastställa Uppföljningsrapport 3.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 5 Fastställande av internkontrollplan 2016 och förslag till internkontrollplan 2016

Patrik Andersson redogjorde för det interna kontrollarbetet.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

Styrelsen beslutade att fastställa rapport över intern kontrollplan 2015 samt att fastställa förslag till plan 2016.

§ 6 Fastställande av Göteborgs Stads policy och riktlinjer

Patrik Andersson föredrog en i förväg utsänd handling.

Styrelsen beslutade att fastställa Göteborgs Stads policy och riktlinjer i enlighet med förslag.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

4 A

§ 7 Remissvar: Förslag till inriktning för havsplaneringen med avgränsning av miljöbedömningen

Maria Strömberg redogjorde för ett i förväg utsänt yttrande.

Styrelsen beslutade att tillstyrka Havs- och Vattenmyndighetens förslag till inriktning.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 8 Byte av värdorganisation för det västsvenska kemiklustret – från BRG till Johannebergs Science Park

Maria Strömberg redogjorde för en i förväg utsänd handling.

Styrelsen beslutade att bevilja byte av värdorganisationen för det Västsvenska Kemiklustret i enlighet med tjänsteutlåtande.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 9 Kluster & Innovation

Maria Strömberg redogjorde för utveckling och tankar kring Kluster & Innovation.

Härefter diskuterade styrelsen frågan.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 10 Program och deltagare MIPIM

Andreas Göthberg föredrog en i förväg utsänd handling.

Styrelsen beslutade att BRG ska delta på MIPIM-mässan 2016-2017, samt att BRG ska projektleda stadens närvaro i linje med det

4A

inriktningsbeslut som togs i juni 2015 (dnr 0212/15). Beslutet villkoras med att erforderlig finansiering via partnerskapet säkerställs.

Styrelsen beslutade att uppdra åt presidiet att fastställa BRG:s styrelserepresentation under MIPIM 2016 samt att uppdra åt Patrik Andersson att sondera med övriga nämnder och bolag.

Ett underlag för föredragningen bilägges protokollet.

§ 11 Regeringens Exportstrategi/budget proposition

Linda Emilsson och Susanne Robertsson redogjorde för en sammanfattning av regeringens exportstrategi samt visade på var BRG har insatser idag och pekade på möjligheter för Göteborgs-regionen.

Härefter följde en diskussion.

Styrelsen uppdrog åt Patrik Andersson att följa frågan och återkomma till styrelsen när erforderliga beslut är fattade.

§ 12 Information Näringslivsklustret

Patrik Andersson redogjorde för en i förväg utsänd handling.

Styrelsen beslutade att

- Att godkänna BRG:s förvärv av aktier i SSP AB i huvudsak i enlighet med bilagda förslag till aktieöverlåtelseavtal.
- Att godkänna att föreningen SBIC avvecklas.
- Att godkänna att BRG ingår aktieägaravtal med de övriga föreningsmedlemmarna i huvudsak i enlighet med bilagda förslag

**BUSINESS REGION
GÖTEBORG**

till aktieägaravtal, med villkor om avtalets ikraftträdande först efter godkännande av Göteborgs Stads kommunfullmäktige.

- Att godkänna ny bolagsordning för SSP AB i huvudsak i enlighet med bilagda förslag till bolagsordning, med villkor om bolagsordningens antagande först efter godkännande av Göteborgs Stads kommunfullmäktige.
- Att ge VD i uppdrag att för BRG:s räkning underteckna aktieöverlåtelseavtal och aktieägaravtal enligt ovan samt att i samråd med övriga medlemmar vidta de åtgärder i övrigt som krävs för att genomföra avvecklingen av föreningen SBIC.
- Att, efter att aktieägaravtalet undertecknats av samtliga föreningsmedlemmar, överlämna ärendet till Göteborgs stadshus AB för vidarebefordran till KS/KF, för ställningstagande till aktieägaravtalet och SSP AB:s nya bolagsordning.

§ 13 Styrelsens utvärdering av sitt eget arbete och av vd.

När det gäller styrelseutvärderingen kommer en enkät att gå ut till samtliga styrelseledamöter som fyller i den anonymt. En genomgång av enkäten kommer att ske vid styrelsens sammanträde i februari 2016.

Härefter utvärderade styrelsen vd:s arbete.

4 A

Som ovan

Roland Adrell

Justeras

Leif Pagrotsky

Axel Josefson

Årsrapport 2015 Bolag

BRG Business Region Göteborg AB

1 Sammanfattning

Anvisning:

Med utgångspunkt från bolagets uppdrag enligt ägardirektiv och/eller bolagsordning samt kommunfullmäktiges budget sammanfattas här de viktigaste slutsatserna i rapporten på sammanlagt ca 1-1½ sida.

OBS!! Sammanfattningen är styrelsens direkta kommunikation med kommunstyrelse och kommunfullmäktige.

Denna kommunikation i samband med årsrapporten ersätter den politiska analysen som styrelsen ombads lämna under 2015 både vid UR2 och årsrapport.

Styrelsemöte i Business Region Göteborg AB hålls 2016-02-15.

Styrelsen har möjlighet att lämna en analys som lämnas vidare och ingår i stadens totala uppföljningsrapport till KS/KF.

Styrelsen ska fatta beslut om analysen.

Årets första styrelsemöte är den 15/2-16 .

Styrelsens analys kommer därefter att kompletteras denna rapport.

2 Verksamhetsanalys

2.1 Väsentliga händelser och bolagets utveckling

Bolagets sju strategiska mål handlar om företagets tillväxt, företagsklimat, investeringar/etableringar, nyföretagande, kundnöjdhet, profilering av miljöområdet samt kunskapsregionen följs upp löpande. Det är vår indikation att målen nås 2015 för samtliga områden förutom företagsklimatet.

1. Företagen i Göteborg växer snabbare än snittet för Sverige.

Tillväxten i företagens lönesumma i Göteborgsregionen under det tredje kvartalet växte med +4,7% på årsbasis (drygt 33 miljarder kr betalades ut i lön till regionens sysselsatta, vilket motsvarar 75% av den totala lönesumman i regionen). För företagen i Sverige är tillväxten +4,4% på årsbasis. Även den totala lönesumman i Göteborgsregionen växte med 4,7% (drygt 44,3 miljarder kr betalades ut i total lön i regionen under kvartal 3) medan motsvarande indikator för Sverige i stort växte med 4,2%.

Nedan två bilder med utvecklingen sedan millenniets början (en för företag och en för den totala lönesumman kontra Sverige):

2. Högt nyföretagande med 11,3 nya företag per 1 000 invånare

Senaste helårsmätningen avser 2014 då Göteborgsregionen nådde 12,6 nystartade företag per 1 000 invånare (Malmö 12,9, Stockholm 15,9, Sverige 11,8).

Under 2015 års första tre kvartal startades det drygt 5 700 företag i Göteborgsregionen. I jämförelse med samma period året innan är detta en minskning med 99 nystartade företag i Göteborgsregionen. Siffran (dvs. 5 709) för antal nystartade företag i Göteborgsregionen under kvartal 1-3 2015 är den tredje högsta noteringen jämfört med samma period bakåt i tiden. Jämfört med andra storstadsregioner och riket i stort visar sig utvecklingen gå åt samma håll, men minskningen är störst i Malmöregionen där nyföretagandet minskar med drygt 6 procent. Stockholmsregionen och Göteborgsregionen följer rikets utveckling där antalet nystartade företag minskar med drygt 2 procent. I Göteborgs Stad är minskningen 1 procent.

Region/Kommun	Q1-3 2014	Q1-3 2015	Förändring i antal	Förändring i procent
Göteborg	3484	3466	-18	-1%
Stockholmsregionen	16 757	16 470	-287	-2%
Göteborgsregionen	5 808	5 709	-99	-2%
Malmöregionen	4 207	3 973	-234	-6%
Sverige	53 290	52 047	-1 243	-2%

3. Företagsklimatet rankas högst bland landets storstadsregioner

Målet nås inte. Göteborgs Stad når NKI 67 (+1) genom Insiktsmätningen 2015.

Regionens betyg ökar visserligen en enhet till NKI 66, men det är två enheter lägre än rikssnittet och tre enheter lägre än Stockholmsregionen. Endast två av våra medlemskommuner ligger över rikssnittet och tre ligger på underkänt enligt SKLs skala. Utvecklingen har planat ut och vi ser en risk att regionen tappar fokus i frågan. Störst skillnad jämfört med övriga kommuner i landet finns inom bygglov, där regionens NKI ligger på 54 jämfört med 62 i Riket.

Företag i BRGs NKI-undersökning anger attityden till företagande och tillgång till arbetskraft som faktorer som viktigast för att stärka företagsklimatet (se utdrag nedan). Vi ser även att frågan om tillgången på bostäder ges den största förändringen jämfört med tidigare år.

Vilka av följande faktorer anser du är viktigast för att stärka företagsklimatet där du är verksam?								
	Attityden till företagande	Tillgång till kompetent arbetskraft	Infrastruktur (väg, järnväg, flyg)	Kommunens service till företag	Dialog med lokala politiker/tjänstemän	Utbud av lokaler (kontor, lager, etc.)	Utbud av bostäder	Barnomsorg/skola
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015
ADA	57,9%	31,6%	28,9%	31,6%	44,7%	50,0%	39,5%	7,9%
Brewhouse	74,4%	15,4%	23,1%	43,6%	25,6%	48,7%	35,9%	23,1%
Etablering och investering	37,1%	51,6%	51,9%	18,2%	30,0%	29,4%	41,0%	22,0%
Expedition Framåt	60,0%	65,9%	44,7%	28,2%	24,7%	22,4%	21,2%	8,2%
FinansKompetens Centrum	44,4%	72,2%	75,0%	8,3%	25,0%	11,1%	47,2%	16,7%
Företagsakuten	51,4%	45,9%	32,4%	40,5%	29,7%	21,6%	32,4%	10,8%
ICT	50,0%	72,0%	58,0%	24,0%	20,0%	6,0%	34,0%	28,0%
Kemi	53,8%	69,2%	69,2%	15,4%	61,5%	7,7%	15,4%	7,7%
BRG Total	53,6%	53,0%	47,9%	26,2%	32,7%	24,6%	33,3%	15,6%

4. Utveckla profileringen av Göteborgsregionen som ledande region inom miljöområdet

I vår marknadsföring ingår information som visar regionens insatser för att bli ledande i landet inom miljöeffektivt arbete. T.ex: Green Gothenburg sprider kunskap och skapar tillväxt med gröna lösningar genom att ordna studiebesök kring exempelvis hållbar stadsutveckling, återvinning, energi och transport. I Göteborg är vi t.ex. duktiga på avfallshantering. Vi är världsledande på fjärrvärme; mindre än en procent av uppvärmningen i Göteborg sker med olja. Trots ökad ekonomisk aktivitet så minskar CO2 utsläppen. Sedan 1990 har koldioxidutsläppen i regionen minskat med omkring 10% trots tre stora raffinaderier i Göteborg och kemiindustrier i Stenungsund. Årets klimatstad 2015; Göteborg har utsetts till Sveriges klimatstad 2015 i WWFs stadsutmaning Earth Hour City Challenge. Staden belönades för sina ambitiösa och innovativa klimatstrategier.

5. Göteborgsregionen rankas bland de tio främsta procenten av kunskapsregionerna i världen

6:e plats ENTREPRENÖRSKAP Regional Entrepreneurship and Development Index 2013 (6 av 125 regioner)

10:e plats TILLVÄXTPOTENTIAL Performance Index 2014 (10 av 117 regioner)

6:e plats KONKURRENSPLATS Europé 2020 Regional Index (6 av 268 regioner)

10:e plats BÄST FRAMTIDSUTSIKTER European Cities and Regions of the Future 2014/2015 (10 av 468 städer/regioner)

12:e plats INNOVATIONER Worlds Most Inventive Cities (12 av 250 städer)

25% av Sveriges privata FoU-investeringar sker i Göteborgsregionen.

6. Nöjda kunder (NKI)

BRGs totala Nöjd Kund Index (NKI) har stärkts med en betygsenhet från 74 till 76. NKI är starkt, vilket innebär att de intressenter som är involverade i och påverkade av BRGs verksamhet och projekt är mycket nöjda med levererad service och tjänster. Även bakomliggande förklarande kvaliteter ges starka betyg. Måluppfyllelsen upplevs som hög (73), tjänsterna uppskattas mycket (75) och servicen är utmärkt (79). Personalens bemötande och tillgänglighet är hög (88).

Med ett NKI på 88 för hela företaget ligger BRGs medarbetare en bra bit över gränsen för vad som räknas som excellent i personalindex. I absolut topp ligger företagslotsen med NKI på 96 vad gäller tillgänglighet och bemötande. Men alla avdelningar som mäts har höga betyg. Ingen hamnar under 80, vilket räknas som den övre delen av starkt nöjdhetsindex. Det är förstås ett väldigt gott samlat betyg från BRGs kunder 2015. Men det är också helt i linje med resultaten i den övriga mätningen. BRG fortsätter den goda utvecklingen sedan flera år vad gäller NKI. Detta är tredje mätningen i rad som vårt NKI höjs. Mätningen görs vartannat år. 2015 förbättrades totalt NKI för Business Region Göteborg till 76 jämfört med 74 två år tidigare. 2008 låg vårt NKI på 67.

7. Kvalificerade investeringar/etableringar per år

När det gäller de direkta effekter av vårt arbete som vi kan mäta så har vårt arbete lett fram till 31 etableringar där BRG bidragit med konkret rådgivning. Etableringarna förväntas (enligt företagen själva) resultera i mer än 650 jobb på några års sikt. Kapitalinvesteringarna som är genomförda under perioden uppgår totalt till ca 3,5 Mdr SEK. Skattningen av BRGs bidrag till etableringen uppges av företagen till 72 på en 100-gradig skala och ett NKI på 84. Se även avsnitt kring Etablering och investering.

VERKSAMHETEN UNDER ÅRET 2015

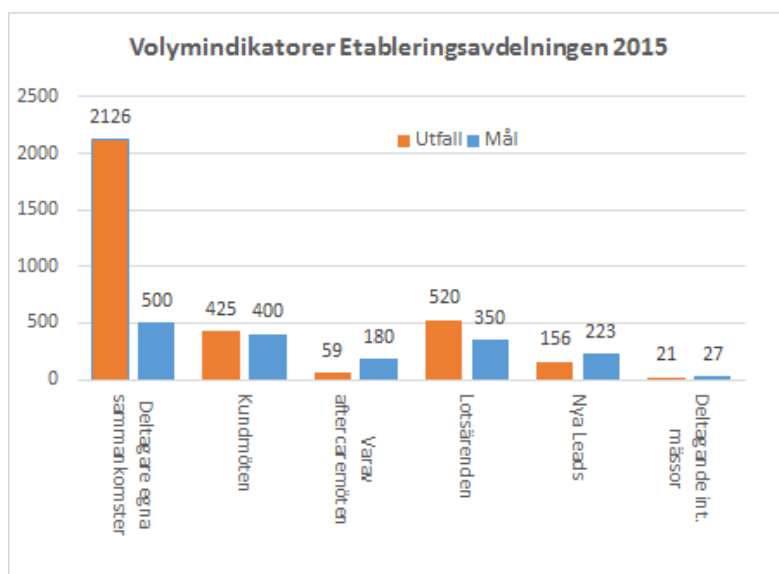
BRG har under året utvecklat verksamheten i linje med lagd verksamhetsplan och budget.

Under året har dotterbolaget Utveckling Nordost AB fusionerats in i moderbolaget BRG och verksamheten är överförd. BRG lämnar här en samlad rapport över verksamheten 2015 till bolagets styrelse och till Göteborgs stad. Nya projekt har beviljats medel inför 2016 där bolaget växlar upp sina insatser; för t.ex. besöksnäringen, subsea, life science, kemi- och materialklustret och exportsatsningar.

Vår verksamhet har fokuserats på tre kärnområden (Etablering & Investering, Företagsutveckling, Kluster- och branschutveckling) och ett fokusområde (marknad och kommunikation). BRG:s kommunikationsstrategi har utvecklats under 2015 med fokus på ökad synlighet, fler berättelser om våra verksamheter, en digital kanalstrategi och en tydligare åtskillnad mellan marknadsföring av Göteborg som näringslivsdestination och förtroendeskapande dialog med invånarna i Göteborg. Genom en ny decentraliserad organisation har kommunikationen flyttats närmare den operativa verksamheten. Där finns historierna som kan berättas, de goda exemplen som kan lyftas fram och analytisk kompetens inom många olika områden. På central nivå lägger vi fast kommunikationsstrategin, har ansvar för övergripande redaktionell planering, stöttar med redaktionellt material i form av text, bilder och video samt sköter medierelationerna. Denna förändrade struktur har gett gott resultat i form av mer innehåll, bredare distribution och god närvaro i medierna med nyheter och analyser om Göteborgsregionens utveckling.

ETABLERING OCH INVESTERING

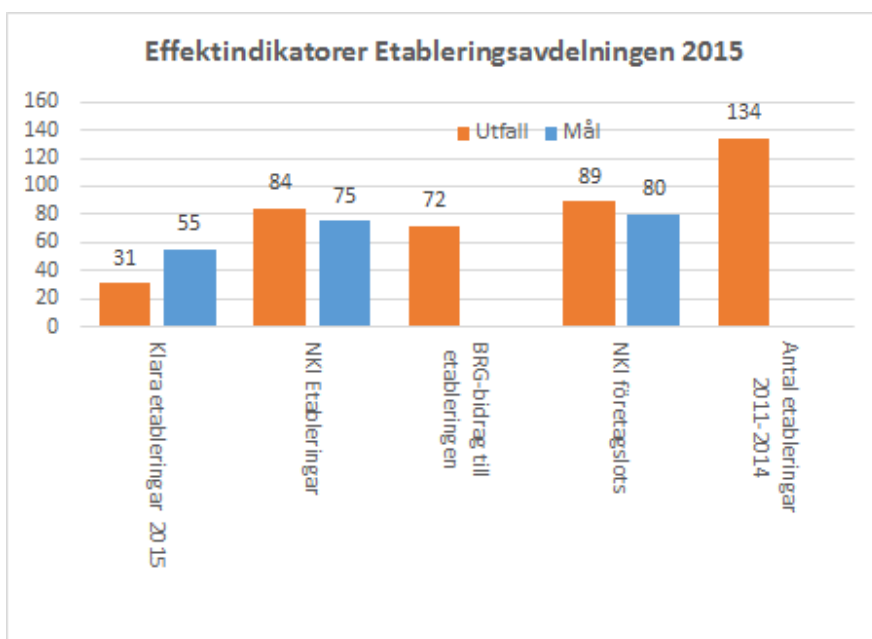
Vår roll är att skapa förutsättningar och attrahera nya etableringar och investeringar i Göteborgsregionen med målet att aktivt bidra till 55 kvalificerade etableringar och ett stärkt företagsklimat. Vi fokuserar vårt strategiska arbete kring fyra utvalda områden: Analys och fakta om regionens utveckling, FDI och Expatfrågor, stadsutvecklingsprocesser så som mark för näringslivet samt arbeta för ett bra företagsklimat i regionen (kommunal service till företag). För att nå målet om 55 investeringar arbetar vi dessutom proaktivt med att söka upp företag och bistå i etableringsprocessen. Vi fokuserar särskilt på företag inom Fordon/teknik, Life Science, ICT samt Logistik. Nedan redovisas några indikatorer som ger en fingervisning över omfattning och resultat av vår verksamhet.

En stor del av vårt arbete handlar om att skapa förutsättningar för fler etableringar och ett bättre företagsklimat. I ett sådant arbete är det ofta svårt att mäta konkreta effekter av just våra insatser. För att beskriva avdelningens arbete har vi därför valt ut ett antal indikatorer som där det är möjligt beskriver volym och effekt av vårt arbete. Genom att arbeta målinriktat och med hög kvalitet mot dessa indikatorer når vi våra mål. Volymmålen visar bl.a. att vi haft en hög aktivitetsnivå 2015.

Under året har vi haft ett högt antal deltagare på våra aktiviteter och att vi genomfört **425 fysiska kundmöten** med företag i regionen och investerare från utlandet. De flesta kundmötena handlar antingen om att företag behöver hjälp i en lots eller etableringsfråga. Andra kundmöten är att möta vårt lokala näringsliv där vi fångar upp kunskap om regionens behov och förutsättningar. 59 av kundmötena är så kallade after care möten där vi följer upp tidigare etablerade företag i syfte att fånga upp nya behov och möjligheter. Under året har vi deltagit på **21 internationella mässor** i syftet att skapa nya kontakter och leads som i förlängningen leder till nya etableringar. Utöver mässbesöken så gör vi med samma syfte även besök på internationella marknader samt tar emot internationella besök i Göteborg.

Genom våra olika möten med näringslivet har vi under året genererat ca **156 nya leads**, dvs företag som uttryckt intresse av att etablera/investera i Göteborgsregionen. Vi har inte riktigt nått upp till vår målsättning när det gäller att skapa nya leads. Vi är dock trygga i att vi har ett bra underlag som kan leda fram till nya etableringar i nivå med våra satta mål under 2016.

När det gäller de direkta effekter av vårt arbete som vi kan mäta så har vårt arbete lett fram till **31 etableringar** där BRG bidragit med konkret rådgivning. Det är något lägre än det uppsatta målet, vilket till stor del beror på att målet är satt utifrån en historik där fastighetskontorets försäljningar räknades in. Nu ingår endast BRGs insatser. Etableringarna förväntas (enligt företagen själva) resultera i mer än **650 jobb** på några års sikt. Kapitalinvesteringarna som är genomförda under perioden uppgår totalt till ca **3,5 Mdr SEK**. I förlängningen förväntas det leda till ytterligare nya arbetstillfällen.

Lotsens mål är att bidra till ett bättre företagsklimat. Det gör lotsen både genom att arbeta internt i staden med processer och utbildningar samt genom att lotsa företag. Företagen ger lotsen mycket höga betyg vilket bidrar positivt till hur kommunens insatser kring företagsklimatet uppfattas.

Analysarbetet

Vi har stärkt vår förmåga att analysera näringslivets utmaningar och kommunicera tillväxten i regionen. Under 2015 har vi tagit fram flera rapporter på svenska och engelska som både identifierar möjligheter och hot för regionens utveckling. I år har vi tagit fram en mer omfattande rapport som identifierar 10 utmaningar för regionens tillväxt. Utmaningarna ligger till grund för BRGs verksamhetsplan och kommer även kommuniceras internt i staden.

Ett ytterligare syfte med vårt analysarbete är att skapa underlag och kunskap som ligger till grund för vår kommunikation om regionens utveckling. Därför har vi under året publicerat en rad olika rapporter som t.ex. Fakta & statistik 2015, konjunkturrapporter samt rapporter på olika teman som kontorsmarknaden, utlandsägda företag, största företagen, företagsklimatet osv. Rapporterna har kommunicerats både via web, egna seminarier och nätverk samt media.

Vi har utarbetat ett nytt koncept för våra två publika konjunkturseminarium, där vi för samtal med ledande personer från näringslivet om läget i regionen (Håkan Samuelsson och Ivo Stopner, VD VolvoCars respektive Hufvudstaden). Konceptet drog ca 450 åhörare. Totalt har vi medverkat i över **30 olika föredrag** om regionens utveckling och vid dessa möten **nått ca 1 750 personer**.

Under året har vi fått ett bra medialt genomslag vilket bidragit till att positionera Göteborgsregionen som en tillväxtregion. Våra analyser har resulterat i drygt **30 artiklar** i olika medier. Några viktiga mediala resultat är:

- DI hänvisar den 23 juni på ledarplats till BRGs analyser när man argumenterar för att Göteborg skall bli nordens Rotterdam.
- DI 17 sept: Stor artikel med rubriken "Göteborg drar ifrån Stockholm" (samma dag som Business Arena)
- TV4 gör inslag och intervju med Patrik om varför industrin i Gbg går så bra (något vi lyft fram under året)
- Stor artikel i GP i samband med Håkan Samuelsson medverkar vid vårt konjunkturseminarium samt tilldelas "stadens nyckel"

Våra insatser inom stadsutveckling och mark/lokaler

I syfte att stärka förutsättningarna för nya etableringar deltar avdelningen aktivt i flera stadsutvecklingsprocesser. Vi har varit särskilt aktiva i arbetet kring, Älvstaden, centralenområdet, medicinarberget och utvecklingen av hamnen och logistikområden.

Vi har också uppmärksammat bristen på moderna kontorsytor i Göteborgs innerstad. Därför har vi tillsammans med Fastighetskontoret, SBK och Älvstranden tagit fram en **analys av kontorsmarknaden**. Prognosen visar på att 100 000 fler kommer jobba inom "kontorsnäringar" 2035 i regionen. Efterfrågan är som allra störst i de mest centrala lägena (CBD, centralen, Älvstranden). På några års sikt ser vi att kontor kommer vara en bristvara, men på längre sikt verkar stadens planering mer än väl möta efterfrågan. I nuläget är det dock viktigt att staden försöker möta efterfrågan och snabbar på detaljplaner för kontor i centrala lägen. Risken är att vi annars förlorar investeringar och i värsta fall går miste om nya jobbtillfällen. Från BRGs sida ser vi ett behov av att stadens planering för nya verksamheter tydliggörs. Idag särredovisas inte kontor, logistik och industriytor i produktionsplanen, vilket gör det svårt att veta om vi matchar näringslivets behov. Under 2015 har vi även tillsammans med Fastighetskontoret påbörjat ett analysarbete om framtida logistikbehov.

I syfte att underlätta för främst mindre företag att lokaler i regionen har BRG en lokaldatabas på vår hemsida samt att vi erbjuder mindre företag hjälp med localsök.

Under året har vi haft cirka 15 000 visningar av objekten. Det är nästan en halvering gentemot tidigare år, vilket troligtvis beror på att portalen blivit svårare att hitta på vår hemsida. BRG har även bistått 101 företag/personer med lokalsök. För att marknadsföra och underlätta större nyetableringar i regionen har vi tillsammans med GR även utvecklat en markdatabas. Denna databas är specialutvecklad för vårt ändamål och bidrar till att företag enkelt kan hitta kommunal mark för exploatering/etablering. Under året haft 2 949 visningar av objekt i databasen.

Etableringsarbetet under året

FDI-arbetet inom BRG har under 2015 resulterat i 31 investeringar. En viktig investering och etablering är GoExcellent ett callcenterföretag verksamt i Nordeuropa. Totalt har företaget drygt 3 000 anställda i fyra länder. Etableringen i Göteborg omfattar 150 arbetstillfällen till slutet av 2015. Verksamheten påbörjades i mitten av april med 45 arbetstillfällen. Ett annat exempel på en viktig etablering är företaget SveaNor som sedan tidigare etablerat sig i Göteborg men som nu säkrat en kapitalinvestering på 2,5 Mdr för den fortsatta expansionen på Medicinareberget. När det gäller indikatorn ”klara etableringar” kommer vi under året inte nå målsättningen om 55 st klara etableringar. Under perioder med många kommunala mark – och/fastighetsförsäljningar kan det målet nås. Men normalt sätt är det ett för ambitiöst satt mål. I en jämförelse så har Köpenhamn och Stockholm en målsättning om 35 – 40 etableringar per år.

Faktumet att Göteborg har planerat upp stora markområden tillgängliga för logistiketableringar gör förutsättningarna för fortsatt etableringsarbete inom området mycket goda. Tillsammans med satsningar i andra kommuner kan vi nu erbjuda mer än 1,5 Mio m2 som finns tillgängliga för logistik. Vi agerar hela tiden på en mycket konkurrensutsatt marknad där andra europeiska regioner är främsta konkurrenter. Vi behöver ständigt förbättra vårt arbete och hur vi presenterar oss och vårt erbjudande inte minst i de digitala kanalerna. Frågan om att attrahera kompetens till regionen blir viktigare.

Inom området Retail, etableringar inom detaljhandel, ser vi ett ökat intresse för regionen. Under senaste femårsperioden har det skett mer investeringar inom området i andra delar av Sverige än i Göteborg. Av den anledningen finns just nu en mycket stark potential för Göteborgsregionen inom handel. Som ett led i att stärka vårt arbete inom området medverkade vi under 2015 på mässan MAPIC, världens ledande mötesplats för handelsetableringar. Vårt deltagande ledde till kvalificerade leads som vi nu jobbar vidare med.

Inom Fordonsområdet ser vi ökat intresse för Göteborgsregionen. Dom stora aktörerna i branschen, framförallt Volvo Personvagnar, visar just nu mycket goda resultat, vilket ger följd effekter inom andra delar av branschen. Som en effekt blir tillgången på kompetens en bristvara, varför arbetet med Talent Attraction är av största vikt för branschen. Tillsammans med Position Väst, Business Sweden, Innovatum, FKG samt andra delar av BRG inledde vi under 2015, arbetet med att utveckla ett gemensamt erbjudande inom fordonsindustrin med syfte att attrahera företag och investeringar till Västsveriges fordonskluster.

Exempel på större aktiviteter:

- I samband med målgången av Volvo Ocean Race arrangerade vi ett Investerarseminarium med fokus på Älvstaden och Göteborgs som Skandinaviens främsta logistikregion. Seminariet drog ca 180 deltagare varav 25 utländska.
- Marknadsfört regionens stadsutveckling vid Mipim, ExpoReal och Business Arena i Stockholm. Deltagandet har gett bra exponering och utvärderingen visar på flera konkreta resultat för partnerskapet och nya leads som BRG bearbetar.

- Vi har även medverkat till två lokalmarknadsdagar som drog nästan 1000 personer under året.

Nuläget i andra viktiga processer vi driver:

Attrahera internationell kompetens - Under 2015 har vi varit mycket involverade i ett arbete som syftar till förstå och förbättra situationen för internationell kompetens som kommer till vår region. Arbetet har lett fram till ett mycket bra underlag om vad som behöver förändras och förbättras för att göra Göteborgsregionen än mer attraktivt för kompetens i ett internationellt perspektiv. För flera av våra stora företag, men även en del mindre inom specialiserade områden, är frågan av största vikt. Inom flera branschområden råder kompetensbrist i Göteborgsregionen och möjligheten att attrahera internationell kompetens är därför avgörande. I januari 2016 startar det operativa arbetet med att stärka Göteborgsregionen som en attraktiv plats för internationell kompetens. En ytterligare insats gjordes i december då 219 nya expatriater från 45 länder hälsades välkomna till regionen.

SÄRSKILDA UPPDRAG, Göteborgs Stad

Företagen något mer nöjda med servicen men vi når inte målet

BRG är processägare för det prioriterade målet att förbättra näringslivsklimatet. Det är dels kommunens service till företag som skall förbättras och dels företagens allmänna attityd till företagsklimatet i Göteborg. När det gäller kommunens service har kommunen ett direkt och tydligt ansvar och här kan vi mäta vår leverans genom SKLs kvalitetsmätning Insikt, som mäter hur företagen uppfattar servicen i fem tillståndsärenden.

Det nya resultatet för 2014 års ärenden visar att kundnöjdheten ökat med en enhet till 67. Vi ser tydliga förbättringar hos tillståndsenheten och markupplåtelse av offentlig plats. Tyvärr så minskar betyget med 4 enheter inom bygglov, där betyget är lägre än snittet för riket. Stadens sammanlagda mål är att nå högre än Stockholm och Malmö i undersökningen och det målet nås inte. Stadens betyg är till och med en enhet lägre än rikssnittet.

Vi har även gjort en uppföljning av handlingsplanen ”det skall vara enkelt att driva företag i Göteborg”, som beslutades 2013. Vår sammanlagda bedömning är att stadens förbättringsarbete behöver intensifieras. Löpande mätning av NKI infördes under hösten och under 2016 kommer mätning och uppföljning att ske varje kvartal. Effekten blir ett snabbare sätt att ta fram en åtgärdsplan för att korrigera avvikelser. Årets arbete har som tidigare år letts av en styrgrupp där de förvaltningar som vi bedömer mest relevanta ingår. Detta arbetssätt anser vi är en nyckelfaktor i stadens fortsatta arbete med att förbättra företagsklimatet. Uppföljningskonferensen Förenkla 2.0 i november – som syftar till att lyfta företagsservicen bland 300 tjänstemän. Där deltog även företagsorganisationer och vi ville få en dialog kring vår målbild och vårt ”nya” arbetsätt i Göteborg. En ny handlingsplan om förbättra service till företag antogs.

Företagslotsen Göteborgs stad

Företagslotsens arbete har fram till oktober fortsatt fokusera på att ge service till företag som har svårt att hitta rätt inom kommunen. Företag som varit i kontakt med lotsen ger höga kundbetyg (NKI 92) vilket innebär att funktionen bidrar till en positiv bild av företagsklimatet. Vi har fortfarande ett allt för stort inflöde av relativt enkla frågor bland de totalt 520 ärenden vi haft under året. En hel del är kopplade till personer som skall starta företag. Det beror sannolikt på att det saknas tydliga aktörer för nyföretagarrådgivning i Göteborg. Vi har nu ändrat lotsens marknadsföring för att bättra

nå rätt målgrupp. Vi ser också att frågor kopplat till införandet av Hemtjänst LOV ökar något. I oktober genomfördes en utvärdering av hela lotsens arbete som skall ligga till grund för lotsens framtida inriktning. I korthet visar utvärderingen att lotsens når sina mål, men att inriktningen kan behöva justeras mot mer komplexa ärenden samt att lotsen bör vara mer involverad i stadens interna förbättringsarbete med att skapa enklare processer för företag. Därefter kommer styrgruppen ta beslut om lotsens fortsättning efter 2016. Vårt förslag till styrgruppen är att projektet bör fortsätta ytterligare en treårsperiod eftersom huvudmålet inte nåtts än.

FÖRETAGSUTVECKLING

Nyföretagande och Entreprenörskap

Strategiskt under året har förslag till **regional nyföretagarstrategi** tagits fram tillsammans med GR-kommunerna. Tillsammans med övriga nyföretagaraktörer har vi säkerställt finansieringen för etablering av ett Entreprenörskvarter och fortsatt verksamhet i BRG Business centers på Hisingen och i Angered i samverkan med stadens aktörer och drivit frågan om en förbättrad samordning av nyföretaginsatser på nationell nivå i syfte att öka verkningsgraden av de insatser som görs.

Operativt har vi anordnat Nyföretagardagen på Stadsbiblioteket i Göteborg tillsammans med regionens nyföretagaraktörer, genomfört starta företagskurser, initierat att Junior World Entrepreneurship Forum anordnades för första gången i Göteborg och nordeuropa samt startat upp och fått igång satsningen för fler sociala företag

Vi har inte nått de mål om antalet rådgivningar och deltagare vid egna aktiviteter som sattes för 2015 på Hisingen på grund av begränsade resurser och öppettider i och med att budget inte beviljades för två kontor. Dock har vi försökt att öka vår medverkan vid andra organisationers mötesplatser. Våra starta företagskurser har gått bättre än förväntat, majoriteten av deltagarna är kvinnor och utvärderingarna visar att deltagarna är mycket nöjda. Effekterna av våra operativa insatser är att fler nystartade företag höjer sin kompetens och därmed förmåga att driva företaget med lönsamhet.

Entreprenörskvarteret är en del av jubileumssatsningen ”Det entreprenöriella Göteborg”. Vi har tillsammans med de nyföretagaraktörer som visat intresse för att sametablera sig tittat på möjliga lokaler i Gamlestaden. Lokalfrågan hanteras nu via Lokalsekretariatet. Det är avgörande att vi inom kort kan komma till kontraktsskrivning för att hinna starta upp ett entreprenörskvarter under 2016. Det finns ett intresse bland flera av aktörerna men man önskar få besked om när inflyttning kan ske då man sitter på befintliga hyreskontrakt och inte har råd med dubbla hyror. En av förutsättningarna för att lyckas med Entreprenörskvarteret är en långsiktig finansiering. Det beslut kring finansiering som fattats i Kommunstyrelsen avser endast 2016. Övriga förutsättningar är att aktörerna har en gemensam målbild av kunderbjudandet, värderingarna, marknadskommunikation och leverans för att få allas långsiktiga engagemang. Därför kommer det krävas ett intensivt arbete under 2016 för att åstadkomma detta.

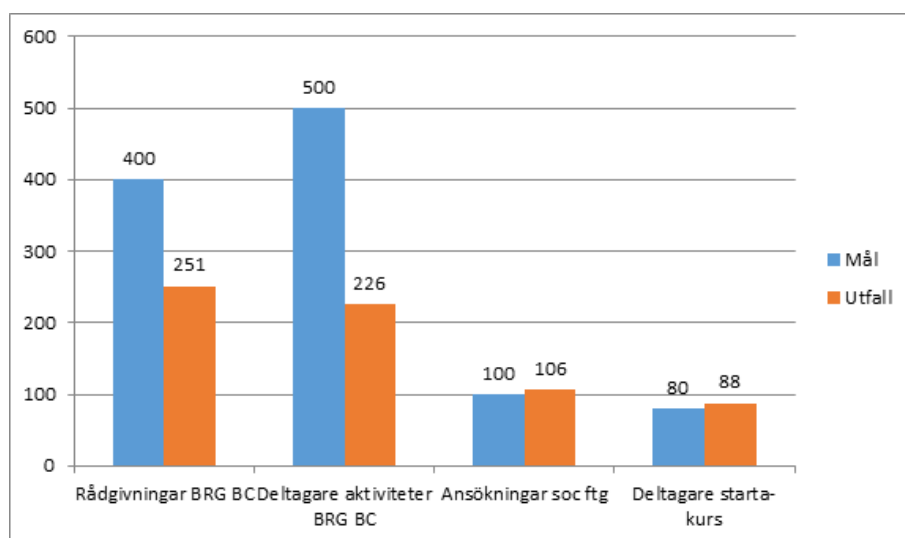
Flera privata initiativ bidrar också till att skapa ett mer entreprenöriellt Göteborg. Inom Ung Företagsamhet, som BRG stödjer med finansiering, drev under läsåret 2014/2015 2 260 gymnasieelever **655 UF-företag**. Antal elever har ökat med 20 % jämfört med läsåret innan. Göteborgsregionen har störst andel UF-företag (26 %) bland storstadsregionerna.

Särskilt uppdrag:

BRG:s särskilda uppdrag att utveckla nya finansieringsformer för **sektorn social ekonomi** sjuksattes under året. Totalt har vi fått in 106 ansökningar vilket är något fler än vårt uppsatta mål 100 för 2015. Vi upplever att projekten behöver olika lång tid för att

komma i mål och kunna rekvirera pengar, vilket till stor del är kopplat till tidigare erfarenhet av att driva verksamhet. Ett av delmålen är att ställa ut kreditgarantier, via Mikrofonden Väst, vilket har visat sig vara mycket svårare. Fram till idag är det endast 3 krediter om sammanlagt 321 tkr som är hänförliga till de 5 miljoner som tillskjutits Mikrofonden. För att öka intresset och informera om vad det innebär att söka finansiering via fonden kommer olika aktiviteter att anordnas. Vi ser också att det finns samordningsvinster, av främst administrativ karaktär, med Stiftelsen för kooperativt nyföretagande som funnits sedan 80-talet och som administreras av BRG. BRGs uppdrag att stärka sektorn social ekonomi sträcker sig till 31 december 2016. Under januari 2016 kommer vi att föra en dialog med Göteborgs Stad kring en eventuell fortsättning av uppdraget.

Sammanfattning genomförda kundmöten (rådgivningar) och deltagare i egna aktiviteter

Driva och utveckla företag

Efterfrågan på **Företagsakutens** tjänster har minskat vilket innebär att vi hittills under året har hanterat **58 ärenden** vilket motsvarar 73 % av årsbudgeten och 9 färre ärenden i jämförelse med 2014. Vi vet att många företag skulle behöva vår hjälp och därför försöker vi satsa på nya marknadsföringskanaler, ökad samverkan med GR-kommunerna, sociala medier och banker. En upphandling av nya konsulter har genomförts.

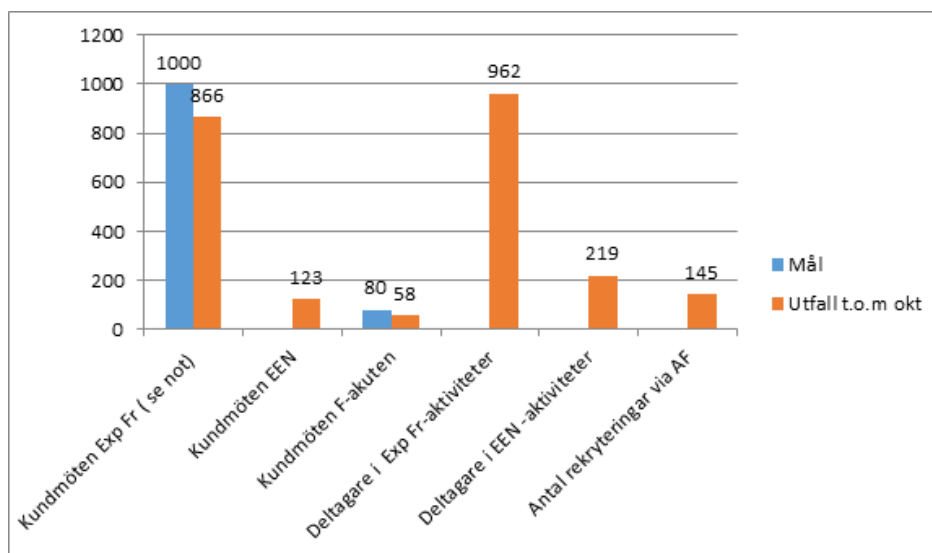
Tillväxtprogrammet Expedition Framåt ger företagsledningarna en ökad kompetens kring affärsutveckling och tillväxt som bidrar till en sund och hållbar tillväxt. Under året har vi haft stora utmaningar att behålla och hitta nya kunder trots att löpande mätningar visar att kunderna är nöjda med insatserna och att deltagande företag har en bättre tillväxt än sina konkurrenter. **335 företag** deltar vilket är 25 färre än beräknat. Närmare **145 personer har rekryterats** till företagen via den tjänst som Arbetsförmedlingen erbjuder i programmet. **960 ledare har deltagit** i kunskapshöjande workshops och seminarier.

Tillväxtverket har beviljat den projektansökan som lämnats in tillsammans med Göteborg & Co och Turistrådet Västsverige och som syftar till att stärka besöksnäringens konkurrenskraft. Projektet startar januari 2016 och valda delar av tillväxtprogrammets verktyg kommer att användas i projektet. Motsvarande insatser där tillväxtprogrammets verktyg används planeras inom Life Science (Life Swe-projektet i Sahlgrenska Science Park) samt inom de marina näringarna (Subsea-projektet).

På grund av låg efterfrågan har vi beslutat att från 2016 inte längre erbjuda Miljödiplomeringskurser. Intresserade företag i GR-området kommer att hänvisas till Göteborgs Stads Miljöförvaltning och privata godkända aktörer som erbjuder tjänster inom området.

Enterprise Europe Network (EEN) Genom främst rådgivning och matchmaking av presumtiva affärspartners är målsättningen att företagets tillväxt på en internationell marknad ska öka. Under året har vi medverkat på flera externa mötersarenor för att sprida information om de tjänster vi erbjuder. Vi har under året haft ett **123 kundmöten och 111 företag i rådgivning**. Av de 16 mätbara mål som EU-kommissionen beslutat för EEN:s verksamhet 2015-2016 är merparten uppfyllda, dock krävs ytterligare insatser för att nå målet kring matchmaking mellan företag. Under hösten presenterade regeringen en ny exportstrategi där man bl.a. nämner att regionala exportcenter ska utvecklas och där EEN har en tydlig rolltagning. Det är oklart vad det i förlängningen kommer att ha för effekt på EEN:s verksamhet under 2016 och framåt.

Sammanfattning antal genomförda kundmöten och deltagare i egna aktiviteter mm

Not: Inom Expedition framåt har närmare 170 inbokade kundmöten avbokats av kunden under året.

KLUSTER- OCH BRANSCHUTVECKLING

BRG är Göteborgs Stads klusterorganisation och verkar i hela Göteborgsregionen. Vi fokuserar på ett antal prioriterade insatsområden och klusterinitiativ som utvecklar Göteborgsregionens näringsliv och marknadsför Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil. Vi jobbar aktivt med klusterutveckling enligt erkända teorier av framför allt Michael Porter som hävdar att framgångsrikt klusterarbete leder till ökad innovation, ökat entreprenörskap, kunskapsutveckling och bättre nyttjande av resurser. Det bidrar även till ökad kompetens och mer konkurrenskraftiga företag.

Under 2015 har vi **drivit tolv klusterinitiativ**. Vår utgångspunkt i klusterarbetet är alltid näringslivet. Vi bidrar till att skapa förutsättningar för hållbar tillväxt inom de prioriterade områdena. Det tror vi sker bäst genom samverkan med andra företag men också med andra offentliga aktörer, akademi och institut, andra kluster och regioner i Sverige eller Europa mfl.

Utifrån identifierade behov i näringslivet skapar vi aktiviteter och insatser anpassade för respektive område, ofta genom nätverk, mötesplatser och samverkansprojekt **(20**

samarbetsprojekt). Under året har ca **4 800 personer och fler än 300 företag** deltagit i dessa aktiviteter. Vi initierar även **branschsamarbeten (10 st)** som leder till affärsutveckling och kommersiellt bärkraftiga innovationer.

Enligt Vision Älvstaden ska ”Älvstaden vara en testarena öppen för världen. Här utvecklar, näringsliv, offentlig sektor, akademi och medborgare framtidens lösningar tillsammans. Innovationsarbetet möjliggör Vision Älvstaden och stärker Göteborgs globala utvecklingskraft”. BRG deltar i arbetet med att utveckla en innovationsstrategi för Älvstaden, med utgångspunkten att den ska generera möjligheter för företag i hela Västra Götaland att testa och utveckla lösningar i bred samverkan. BRG är från och med 2016 även **processägare** för målet ”Samverkan för fler hållbara innovationer och jobbtillväxt ska öka”. Samordning och samarbete mellan aktörer och initiativ som berörs av målet är nödvändigt för att få uppväxling på insatserna.

För att regionens attraktionskraft och näringslivets innovationsförmåga ska fortsätta hålla hög nivå, är samarbete mellan kluster allt viktigare. Vilket EU också trycker på i flera utlysningar. Genom att BRG är Göteborg Stads klusterorganisation och vår samverkan med de tre Science parken samt Brewhouse finns alla möjligheter till att öka samverkan inom och mellan kluster, dvs ”**cross-clustering**”.

Under hela 2015 har mycket tid och resurser lagts på att skriva ansökningar, inte minst under årets första månader i uppdraget från KS, Göteborg Stad, att processleda två stora **H2020** ansökningar. Arbetet gjordes i bred samverkan med representanter från andra delar av Göteborgs stad, Science Parks, konsortier bestående av representanter från ex Amsterdam, Barcelona, Wien, Rotterdam, Lyon, London, Volvobolagen och en mängd mindre företag samt samsamarbetsstäderna Shanghai och Beijing med flera. Dessvärre fick Göteborg Stad negativt besked i juli och gick inte vidare i ansökningsprocesserna i dessa ansökningar, men BRG/staden kommer ändå utnyttja erfarenheterna och partnerskapet som en plattform för framtida samarbeten. Det gav bl.a. effekt redan under hösten då en besöksdelegation från Shanghai kom till Göteborg. Besöket gav utrymme att utveckla frågor inom ramen för det MOU som gäller mellan Göteborgs stad, AB Volvo och Shanghai.

Vi har fortsatt utveckla metoder för att kontinuerligt ta reda på företagens behov utifrån erkända klustermodeller. Vi har haft **244 kundmöten och totalt träffat 175 företag** där behoven diskuteras. Vi har under året påbörjat kartläggningar av företag inom kulturella och kreativa näringar samt Life Science. Dessa kartläggningar fortsätter under Q1 2016. Behoven varierar mellan branscherna, men gemensamt för alla är att **kompetensförsörjningsfrågan** blir allt viktigare. Samtliga näringar förutom logistik ser positivt på utvecklingen på sikt. Logistikbranschen tror att deras marknad kommer att växa fast med avsevärt lägre lönsamhet.

Under Almedalsveckan ansvarade vi för två seminarier på den nationella scenen ”Miljöaktuellt Arena”, på temat *Hållbara Transporter*, där Swedavia och AB Volvo var medverkande och *Hållbar Industri* där Borealis, Preem och Volvo Cars medverkade. Bägge seminarierna hade målsättning att visa på goda exempel på hur industrin inom flera områden driver en hållbar utveckling hårdare än lagstiftningen.

Nedan följer rapportering från insatsområdena som i sig innehåller flera projekt och verksamheter

Insatsområde Energi

BRG har genomfört en **kartläggning av solcellspotentialen på markytor** i Göteborgs Stad tillsammans med Fastighetskontoret, Stadsbyggnadskontoret och Göteborg Energi. Förfrågningar kommer från näringslivet till oss om att få installera provanläggningar. Kartläggningen behövs för att utreda förutsättningarna och marknadspotentialen.

Tillsammans med aktörerna i det Västsvenska Kemiklustret har **förutsättningar för regionala fjärrvärmenät utretts** samt möjligheten att omhänderta en ökad mängd industriell restvärme i ett större fjärrvärmenät. Nuvarande användning av bioråvara för värmeproduktion skulle då istället kunna användas till att producera kemikomponenter, förnybara fordonsbränslen och biomaterial. Ett flertal workshops och seminarier har diskuterat frågan, med stort engagemang från näringslivet och politiken både lokalt, regional och nationellt.

Avdelningen har tillsammans med Svenska Mässan etablerat konferensen ”Power Circle Summit”, som en årlig konferens för strategiska frågor inom energibranschen och dess olika kundsegment. Konferensen attraherar personer på ledningsnivå inom energi, fastigheter, industri och transporter samt politiken på lokal, regional och nationell nivå. 2015 genomfördes konferensen för andra gången. Länsstyrelsen bad BRG att leda en workshopserie ”Fossiloberoende Västra Götaland 2030” tillsammans med dem och VGR. Workshops med strategiskt utvalda aktörer inom näringsliv, akademi och det offentliga är genomförda och resultatet kommer att levereras till BHU/VGR under våren 2016.

Insatsområde Fordon/Transporter & Infrastruktur/Logistik

BRG har överlämnat sitt ordförandeskap (roterar) i samarbetet ”Transportutveckling i Storstad” (TRUST), till Trafikverket (övriga parter är bägge Volvo-bolagen). TRUST har diskuterat planerade infrastrukturförändringar, det ökande antalet transporter och behovet om samordnad och utökad logistik. I gruppen har BRG fört fram förslag om utvecklade stödfunktioner till näringslivet kring samverkansprojekt och demoarenor, samt behovet av dialog med näringslivet kring regionala infrastrukturprojekt, samt hur de påverkar framkomligheten för person och godstrafik. Ett exempel är genom ”Extended Gates”, ett ”framkomlighetsprojekt”, där BRG varit en initiativtagare. Detta projekt handlar om att kunna förse en större godsod med miljövänliga transporter genom ett tätbebyggt område.

BRG har även startat en **kartläggning av näringslivets behov av infrastruktur** i regionen och denna kommer fortgå under 2016. Vi har även deltagit i arbetet med regional godstransportstrategi inför nationell plan tillsammans med andra regionala aktörer samt bistått Stenungssund/Tjörn/Orust vid framtagande av ett Nordvästsvenskt paket i syfte att öka tillväxten och hantera trafiksituationen ut till öarna.

Inom projektet Elmob (elfordon och hållbart resande) har BRG under 2015 ansvarat för projektledning av arbetspaketet incidentvarningssystem och elektrisk framdrift av busstrafik. Arbetet gränsar även till ett annat arbete där BRG samordnar processen att få till stånd ökad kollektivtrafik i Landvetterområdet, med flera inblandade parter både från näringslivet och regionen.

Inom samarbetet **ElectriCity** har BRG, under första delen fram till lanseringen av busslinje 55 i juni i år, haft ansvaret för koordinering av samarbetet. I samarbetets nästa tre-åriga fas har BRG ansvar för kompetensspridning, att attrahera investeringar och etableringar med koppling till samarbetet, samt representerar staden i den operativa koordineringen tillsammans med övriga huvudparter. BRG var även en part i utformningen av ElectriCity Innovation Challenge där ett 50-tal lag deltog. Tävlingen fick mycket uppmärksamhet och bidrar till marknadsföringen av staden/regionen med en miljöprofil samt staden som test-arena.

BRG har en kontinuerlig kontakt och dialog med Göteborgs Hamn, bl.a. vad gäller markfrågor i hamnens närområde samt transportvägar till och från hamnen. BRG har bidragit i arbetet med att synkronisera kommunala strategier för markförsörjning. Kring området flygtransporter har vi varit aktiva i att analysera kvarvarande verksamheter vid Säve flygplats. Arbetet med att ta fram en strategi för industri- och logistikmark har startat. Arbetet sker i samverkan med Fastighetskontoret, Stadsbyggnadskontoret och Göteborgs Hamn.

Den internationella närvaron har stärkts under 2015. Riktade aktiviteter, däribland rundabordssamtal på området ” Hur kan EU främja fler framgångsrika gröna startup bolag inom mobilitetsområdet”, har genomförts mellan regionala startupbolag, institut och EU representanter från DG Move (EUs transportdirektorat). Detta har lett till nya samtal inplanerade med DGMove i Bryssel under 2016. BRG har även medverkat till att få till stånd flera delegationsbesök under 2015. Ex. det koreanska konglomeratet Kolon Group och det kinesiska konglomeratet Yueda Group.

Insatsområde IT

ICT finns i alla delar av samhället och t.ex. är Västsverige är ett av världens ledande områden inom Mikrovågsteknologi och vi har bidragit till att initiera och utveckla mötesplatser inom en rad områden för att ge regionens företag inom området ett försprång inom internationella forskning och utvecklingsprojekt. ICT-branschen behöver mötesplatser och BRG har aktivt bidragit till att utveckla och medverka vid över **20 mässor, konferenser, seminarier och mötesplatser** under året. ICT-branschen i Västsverige behöver synliggöras men också ta del av nyheter och aktiviteter vilket görs med ett skraddarsytt nyhetsbrev. Nyhetsbrevet hade 2015 nådde över 3 000 prenumeranter, och avslutades med nummer 100 sedan starten 2002. Central- & Östeuropa samt Sydöstra Europa är två regioner med god tillväxt och framtida potential. BRG har under lång tid arbetat med dessa regioner inom IT och genomförde matchmaking samt seminarium i oktober med besökare från Bulgarien, Makedonien och Serbien. Syftet var att främja såväl etableringar som export och samarbetsprojekt mellan dessa länder och Göteborgsregionen.

Insatsområde Kemi

Styrgruppen har under året beslutat att **värdskapet för klustret övergår från Business Region Göteborg till Johanneberg Science Park** vid årsskiftet 15/16. Styrgruppen beslutade också att klustret byter namn till Västsvenska Kemi och Materialklustret för att ytterligare utveckla materialsidan, kopplingen till forskningen och andra kluster inom området. Detta ligger helt i linje med BRGs affärsmodell att initiera och starta upp satsningar för att sedan lämna över till annan organisation. Kemiklustret har funnits inom ramen för BRG sedan 1989. BRG kommer fortsatt att vara en aktiv medlem i klustret. Effekterna av aktiviteterna ger på kort sikt ökad kunskap och kompetens samt utbyte och stärkt samverkan mellan näringsliv, akademi och det offentliga. Klustret har även fått fler medlemmar under 2015. Vi har även säkerställt den framtida finansieringen av klustrets verksamhet från Tillväxtverket som beviljat drygt 13 miljoner kr för perioden 2016-2018.

Under året har det Västsvenska Kemiklustret genomfört en rad aktiviteter och projekt för att stärka och utveckla samarbetet inom klustret och som i förlängningen stärker konkurrenskraften i näringslivet. Klustret arbetar med aktiviteter inom teman kring förnybara råvaror till kemi- och materialprodukter samt fordonsbränslen, resurs och energieffektivitet, återvinning och kompetensutveckling och kompetensförsörjning. I september påbörjades **kartläggning av behovet av yrkeskompetens** inom

kemiindustrin i Västra Götaland.

Insatsområde Life Science

Den 1 september startade projektet FOI Katalysator, som projektleds av Sahlgrenska Science Park i samarbete med BRG/Kluster & Branschutveckling. Sedan projektstarten har tidigare analyser av klustret sammanställts och en behovskartläggning av företagen i regionen har påbörjats i november. En projektledare med anställning på Sahlgrenska Science Park beräknas vara på plats i januari 2016.

AZ BioVentureHub är en satsning inom affärsutveckling och innovation i ett treårigt gemensamt projekt inom Life science sektorn tillsammans med Astra Zeneca, Carl Bennet AB, Vinnova samt VGR. Hittills 12 företagsetableringar, ett stort avtal slutits med akademien (GU/Chalmers) fokus ligger nu på att etablera utlandsägda företag.

Insatsområde Kulturella och Kreativa Näringar (KKN)

ADA driver verksamhet med mötesplatser för kreatörer, samt web, sociala medier och nyhetsbrev. Aktiviteterna har berört ämnen som t.ex. *Hur designbranschen kan bli bättre på mångfald; Hur mötet mellan möbelindustri och möbeldesigners kan bli bättre; Hur kreatörer kan skydda idéer, mönster och rättigheter; Innovation i förpackningsdesign; Göteborgs kreativa klimat – Hur får vi kreativa talanger att stanna?* mm. Förutom att skapa mötesplatser för kreatörer har Ada drivit jubileumsprojektet ”Världens Bästa Stad när det regnar” samt driver utvecklingen av kreativa näringar utifrån målsättningen att öka etnisk mångfald, bidra till att förbättra upphandling av kreativa tjänster; utveckla möten mellan kreativa näringar och andra branscher för ökad innovationsutveckling.

I oktober öppnades **Pop-Up studio i Bergsjön** i samarbete med flera företag och med syftet att skapa en mötesplats för möten med människor som inte kommer i kontakt med våra branscher och att skapa kontaktyta mellan företag inom kreativa näringar och personer med utländsk bakgrund.

Ringen på Ringön (fd. Tillåtande Oaser) startade som ett projekt i mitten av september. Projektet har tidigare genomfört två förstudier inom ramen för Gbg2021 med BRG som huvudman. Samarbetet med aktörer inom staden (Lundby, Fastighetskontoret, SBK, Trafikkontoret, Älvstranden Utveckling etc.) har stärkts och projektet har fördjupat samtalet med Fastighetsägare på Ringön samt bekräftat kreatörers fortsatta intresse av Ringön. Samtliga möten ligger till grund för strategi och aktivitetsplan 2016. På lång sikt tror vi att den valda strategin och arbetssättet är nyckeln till hur vi utvecklar Gbg första kreativa zon på Ringön. Den största utmaningen, som vi ser hittills, är att inom en rimlig tid nå en kritisk massa på Ringön. Givet att projektet får fortsatt finansiering.

Brewhouse har under året utvecklat olika mötesplatser och testarenor för idégenerering och gränsöverskridande samarbete mellan KKN-utövare och övrigt näringsliv. Ett exempel är vidareutvecklingen av affärsidéävlingen My Mission, nu **The Brewhouse Award**. Tävlingen skall bli ledande nationellt där kreatörers och konstnärers lösningsförmåga och kunskap tas tillvara på inom bland annat traditionell produktutveckling, olika utvecklingsprojekt samt lyfter KKN som en viktig motor för framtida innovation och för hela samhällsutvecklingen i stort. I årets upplaga lämnades 120 tävlingsbidrag lämnades in. Tävlingen har genererat ett större inflöde av entreprenörer till inkubatorn och ett intresse från näringslivet för Brewhouse verksamhet. Under året har 30 företag utvecklats inom inkubatorn och verksamheten har bidragit till 13 nya företagsetableringar.

Tvärgående verksamheter, insatser och specifika projekt

Green Gothenburg

Green Gothenburg ska stärka Göteborgsregionens profil som framstående inom miljö- och hållbara lösningar samt lyfta fram företag som erbjuder lösningar. Genom att arrangera studiebesök får besökare till regionen inspiration, kunskap och kontakter. Vi ser också att det finns ett behov att öka samarbetet företagen sinsemellan och vi har arrangerat nätverksträffar inom bl a fjärrvärmeområdet. Green Gothenburg har arrangerat och medverkat i **åtta seminarier och mässor**, bl.a. Ecobuild i Storbritannien och Sustainable Innovation Forum 2015 i samband med COP21 i Paris. Värt att nämna två seminarier under Volvo Ocean Race där internationella talare från städer engagerades i "Urban challenges and trends" och "Mobility in smart cities" med ca 220 deltagare per seminarium.

Under året har verksamheten hanterat totalt **38 delegationsbesök med 479 deltagare från ett 20-tal länder**. Flest delegationer har kommit ifrån Sverige och Kina. De fokusområden som toppar är Hållbara transporter och Hållbar stadsutveckling. I samband med studiebesöken har 29 företag deltagit och konkreta resultat under perioden är t.ex. ett företag har lämnat offert efter besök från Zambia, ett företag levererar tjänster efter deltagande i delegation till Sydafrika, ett företag har offererat pilotprojekt till stort återvinningsföretag efter hjälp med matchning.

Antalet delegationer har varit lägre än målet men i samma nivå med föregående år. Vad det beror på är svårt att avgöra men flera länder har infört restriktioner på resor. Det genomförs även många delegationer till Göteborg som vi inte har kännedom om och kontakt tas direkt med anläggningar och förvaltningar/bolag. Förankringsmöten på flera nivåer inom staden/regionen har genomförts för att tydliggöra hur Green Gothenburg kan avlasta samt skapa synergier till affärsutveckling. Detta behöver ytterligare bearbetning för acceptans av inblandade instanser.

Nätverket FinanskompetensCentrum

Under årets första månader har en strategisk översyn av FinansKompetensCentrums framtida verksamhet gjorts. Slutsatsen av diskussionerna blev att föreningen är ett viktigt forum som behövs i regionen. Medlemmarna ansåg att värskapet/projektledningen bör även i fortsättningen hanteras av en neutral part, BRG, om än i mindre omfattning.

Tendensen inom finansbranschen är en ökad digitalisering som öppnar upp för nya aktörer och nya affärsmodeller. Gränser suddas ut och nya samarbeten uppstår samtidigt som världsekonomin är svajig av flera skäl. Dessa ämnen har behandlats i föreningen under året och kommer också framöver att vara oerhört viktiga, eftersom det är tal om ett paradigmskifte som bland annat leder till att många bankkontor stängs ned och att kraven på kompetensprofiler ändras. Oron i världsekonomin påverkar Göteborgsregionen i särskilt grad och behovet för kunskap och interaktion är viktigt. Föreningens medlemmar (ca 80st) är centralt placerade beslutsfattare i regionens näringsliv och de har ett stort engagemang i att vara med att utveckla regionen. Det tar vi till vara på i olika relevanta aktiviteter och nätverk. Samarbetet omkring Connect2Capital är ett exempel.

Industriella Symbioser

Projektet är ett forskningsprojekt för att identifiera potentiella industriella symbioser för minskad klimatpåverkan och på sikt utveckling av nya näringar i regionen. Projektet genomförs inom Climate KIC plattformen (EU), som beviljat medfinansiering på 50 % för en doktorand med placering på Chalmers. Arbetet förväntas under projektiden 2015-2018 kunna identifiera; Företag som kan ingå symbios identifieras; Typer av näringar som saknas för att fullfölja symbios identifieras. Samhällsvinsterna förväntas

bli såväl miljömässiga som ekonomiska och sociala.

Projektet ”Göteborg – Oslo Affärsutveckling” – SubSea nätverk

BRG har under 2015 drivit projektet GO Affärsutveckling. Projektet har syftat till att öka lönsamheten och konkurrenskraften hos svenska och norska företag inom Göteborg Oslo-regionen genom ökade affärsrelationer länderna emellan. Projektet har resulterat i **20 kvalificerade intresseförklaringar** för samarbete mellan svenska och norska företag och **11 kvalificerade leads** för investeringar/ etableringar i Sverige samt en investering i Göteborg. En effekt av projektet är att de företag som deltagit uttryckt önskemål om att formalisera nätverket och skapa ett västsvenskt subsea-kluster. En ansökan har till Tillväxtverket har beviljats medel och projektet Affärs- och marknadsutveckling inom subsea-området startar den 1 januari 2016.

Maritimt

Maritima näringen är en framtidsbransch. Fokus behöver ligga på insatser för att få företagen att växa och utvecklas, samt skapa förutsättningar för att nya företag kan och vill etablera sig i regionen. Den maritima näringen går in i flera av de insatsområden vi arbetar med ICT, energi, logistik och transport och här finns stora möjligheter att uppnå resultat genom att samla området och korskoppla med företag inom andra kluster. Det är viktigt med en fortsatt satsning på det Maritima klustret i Västsverige och även här behöver BRG vara med för att komplettera klustret med näringslivet.

Gällande Marin miljö/marin sektor har BRG under 2014/2015 deltagit i en **förstudie gällande mellankommunal kustplanering** tillsammans med VGR, Länsstyrelsen och GR. BRGs uppdrag i förstudien var att kartlägga det maritima näringslivets behov. 130 företag inom de maritima näringarna intervjuades. Majoriteten, av företagen ser positivt eller oförändrat på framtiden i Göteborgsregionen vad gäller deras verksamhet samt inom branschen. Det finns även utmaningar/hinder för den framtida utvecklingen, så som ökad konkurrens, kompetens, brist på mark och miljöutveckling, fiskeripolitiken och kvoter, konkurrens och byråkrati m.m.

Rymd

2015 anordnades en nationell rymdkonferens i Göteborg. BRG är medlemmar i Rymdforum och hjälpte föreningen att arrangera konferensen. Under året har en remiss skickats ut gällande betänkandet ”En rymdstrategi för nytta och tillväxt”, som tagits fram på uppdrag av regeringen.

Rymdindustrin är i jämförelse en relativt liten bransch mätt i antal sysselsatta. Drygt 2/3 av både omsättning och antal anställda inom branschen återfinns i Västsverige, för Göteborgsregionen blir siffran ca 50%. De största arbetsgivarna är RUAG Space i Göteborg, GKN i Trollhättan (fd Volvo Aero) samt Chalmers Tekniska Högskola. Till det skall även ett antal högteknologiska småföretag läggas. Rymdindustrin har stor påverkan för andra branscher och rymdteknikens lösningar och forskningens behov genererar innovationer och tillväxt i Sverige. Rymden samlar de främsta inom industri, forskning, utveckling och innovation.

INTERNATIONELLA relationer, övergripande

Den internationella avdelningens arbete på BRG bedrivs tvärsektoriellt långsiktigt. Det internationella arbetet bygger på nära samverkan med BRG s interna huvudprocesser och internationella avdelningen inom Göteborgs Stad m.fl. Vi har under året arrangerat ett stort antal seminarier i samarbete med olika organisationer såsom ambassader, UD, Business Sweden med flera i syfte att informera om exportmöjligheter och investeringar till vår region och för att stärka Göteborgsregionens position.

Året har präglats av ett stort intresse kring de tre stora länderna USA, Kina och Indien.

För att bevaka regionens näringslivsintressen sitter vi med i styrelsen för Sweden China Trade Council samt Sweden India Business Council, både dessa organisationer är rikstäckande och viktiga nätverk, dessutom medverkar vi i Sweden Amerika Chamber Commerce West.

- **USA:** Vi har deltagit som talare på Sweden Amerika Summit, Amerikadagen anordnades med vår support under hösten med företagsledare från Västsverige, universiteten och våra science parks. Det är många som vill se en fortsättning, MOU skrevs med Minneapolis & St. Paul näringslivsbolag i somras. Detta har öppnat affärsmöjligheter inom Life Scienceindustrin, IT och transporter.
- **Kina:** Ekonomi är inne i en ny fas där tillväxten inte är lika hög, Kina är en stor och viktig marknad för Västsverige. Vi arbetar vidare med samarbetet mellan BRG, Göteborgs Stads Trafikkontor, Volvo Buss och Shanghai Transport Municipality. Göteborgs Symfonikerna gjorde ett framträdande i Shanghai, som var väldigt positivt. Vi var på plats och genomförde möten med Shanghai Investeringskontor, China Railways System, Pan China Group, Shanghai Transport Municipality och Juke Biotech Park Shanghai.
- **Indien:** I samband med India Unlimited har vi gjort seminarium och matchmaking mellan indiska och svenska företag, tillsammans med Göteborgs Stad, Göteborg & Co och Indiens Ambassad.

Chalmers är ett av sex svenska lärosäten i ett konsortium som arrangerar seminarium om forskarsamverkan. Detta sker i fem länder under 2015-2016 (Syd Korea, Indonesien, Singapore, Brasilien och Kina). Vi har medverkat vid seminarium i Sydkorea och Singapore i sessioner om att stimulera samarbeten mellan akademien, industri och regionen. Vi har hjälpt Astra Zeneca i deras kontakt med Minneapolis som har givit resultat av att minst ett företag etablerar sig i Hubben, Astra Zeneca är mycket positiva till vårt engagemang och samarbete. HiQ startar samarbete med ett företag i Minneapolis och dessutom fick HiQ intressanta kontakter på grund av det goda samarbete vi har med Greater MSP. Samtal förs med Volvo Buss om samarbete såsom Electricity i Göteborg i Minneapolis/St.Paul för de har liknande förutsättningar.

BRG Brysselkontor

BRGs Brysselkontor har varit i gång sedan januari 2012. Precis som hela det internationella arbetet på BRG bedrivs uppdraget tvärsektoriellt, långsiktigt och bygger på nära samverkan med BRGs interna huvudprocesser. Arbetet kännetecknas av fem ledstjärnor snarare än konkret mätbara mål. Dessa är: 1. *Öka tillgång till EU finansiering* 2. *Höja profilen för Göteborgs näringsliv* 3. *Hitta projekt av strategiskt betydelse* 4. *Business Intelligence/benchmarking* 5. *Påverka/Lobbying*. **Rollen som ordförande i Euro Cities WG SME and ENTR** har förlängts ett år. Delar av arbetet kommer att presenteras för Kommissionen.

ÖVRIGT

Utveckling Nordost AB (100%)

Det helägda dotterbolaget fusionerades in i BRG i november. Verksamheten har under året förts över till BRG och ska integreras in i ordinarie verksamhet.

Lärandets Torg i Hammarkullen, I början av året lämnades två EU-ansökningar in för att förverkliga Lärandets torg i Hammarkullen. Båda ansökningarna beviljades. Under hösten har fokus legat på förberedelsefasen av det socialfondsprojekt som beviljades. 1 september startade ESF-projektet "Lärandets Torg i Hammarkullen". En projektgrupp har arbetat med uppstart och förberedelse av projektet. Rekrytering av personal och referensgrupper samt upphandling av utvärdering och kommunikationsstöd har

förberetts. I december besöktes projektet av ESFs nytilträdde generaldirektör Lars Lööw. Genomförandefasen börjar 1 februari 2016.

Stadslandet Göteborg, Ett arbetsteam på BRG arbetar i dialog med lokala utvecklingsgrupper, förvaltningar, bolag, Mistra Urban Futures (Chalmers o. GU), Tillväxtverket m.fl. i arbetet för en ansökan till regionalfonden. På inbjudan har Stadslandet föredragits vid EU:s dagar för hållbara regioner och städer i Bryssel, Plattformdagarna för hållbara städer i Stockholm (*arr. Boverket*), Social Summit – nationell konferens om social hållbar utveckling (*arr. Malmö stad*) och i Hannover (*arr. Hamburg region*).

Förstudie ”Stadslandet” Mistra Urban Futures, I oktober 2015 startade en sex månaders förstudie i samarbete med Mistra Urban Futures, med syfte att kartlägga och ta fram förslag till en större forskningsinsats relaterad till det planerade ERUF-projektet Stadslandet Göteborg. Förstudien har identifierat angelägna forskningsfrågor, möjliga testbäddar, finansieringsvägar och forskningssamarbeten som kan främja en hållbar stadsutveckling i nordöstra Göteborg.

Climate KIC program IS-COM, Initierat och genomfört EU projektet ”IS-COM – Industrial Symbiosis for strong Communities a pathfinder project within climate-kic” med Johannebergs Science park som projektägare och Sotenäs kommun som samarbetspart. I samarbete mellan företagare och forskare utvecklades metodik för klimatsmart affärsutveckling genom industriell symbios i peri-urban livsmedelsproduktion. Ett lärorikt projekt som parterna gemensamt kommer söka finansieringsvägar att gå vidare med i praktik.

Sveriges första Agroforestry-kongress, Sveriges första nationella Agroforestry-kongress genomfördes genom Stadslandet Göteborg för klimatsmart och social innovation för ekosystemskogsbruk - jordbruk för urbant och stadsnära affärsutveckling. Kongressen finansierades av Business Region Göteborg, Göteborgs stad, Västra Götalandsregionen, Mistra Urban Futures, Forskningsorganisationen Focali m.fl. Beslut fattades om att bilda en nordisk och regional samarbetsplattform för utveckling av Agroforestry.

Matturism – samarbete lokala producenter och restaurangnäring m.fl., Genom förstudien ”Livsmedelsproducenter utvecklar lokal samverkan kopplat till turism och besöksnäring” undersöks möjligheterna för att utveckla ett matturistkluster mellan stad och land. Under hösten 2015 med Lab 190 längs väg 190 i samarbete mellan Västarvet, Göteborgs stad, Lerums-, Alingsås- och Essunga- kommuner. Turistrådet Väst, Göteborg & Co, Lokalproducerat i Väst, Restaurangföreningen i Göteborg och lokala livsmedelsproducenter har deltagit. Projektsslut mars 2016.

Delägda intressebolag (BRG % kapitalandel)

Lindholmen Science Park AB (23,95%)

Verksamheten följer lagd budget och ett resultat som motsvarar erhållna aktieägartillskott (9 mkr) med en omsättning på 78 mkr. Nyemission med Toyota Material Handling AB som ny ägare i januari 2016. Bolaget har ett flertal pågående projekt inom sina fokusområden som stöttar forskning och utveckling. Elmob testade eldrivna transporter i stadsmiljö, Drive Me 100 autonoma bilar i stadsmiljö, ElectriCity, Visual arena samt värd för Drive Sweden ett innovationsprogram inom automatiserade transportsystem.

Johanneberg Science Park AB (38,76%)

Verksamheten följer lagd budget och ett resultat som motsvarar erhållna aktieägartillskott (7 mkr) med en omsättning på 10 mkr. Wallenstam har tillkommit som ägare under året. Bolaget bedriver idag främst en mötesplats (open arena) där man skapar möten emellan de olika intressenterna. Bolaget riktar även speciella insatser till små och medelstora företag. Mötesplatsen har nyligen invigt 8 200 m2 ny yta inkluderande arbetsplatser (400) och mötesplatser enligt ovan. Ny byggnad om 10 000 m2 planeras. HSB har flyttat sitt huvudkontor till området och nyligen invigt HSB living lab.

Göteborgs Tekniska College AB (49%)

Verksamheten följer lagd budget och ett positivt resultat före skatt på +165 tkr med en omsättning på 110 mkr. Bolaget bedriver utbildningsverksamhet inom företagsutbildningar, yrkeshögskola, yrkesvuxen utbildning samt gymnasieskola inom områden teknik och industri. Bolaget har ca 600 elever om året. Bolaget har genom åren tagit sig an uppdrag såsom t ex ”Volvosteget”. Man bedriver viss del av verksamheten i projekt form (EU). Under året har man erhållit projekt från ESF (Europeiska socialfonden) om kompetensutveckling av små och medelstora företag i Västsverige.

Övriga bolag

Almi Företagspartner Väst AB (12,25%)

Bolagets verksamhet är att låna ut pengar till små och medelstora företag där marknaden (banker) inte är beredda att ta risken. Bolaget har under senare år bl. a introducerat ett s.k innovationslån som haft mycket hög efterfrågan. Speciella insatser sker också till företagare som är utrikesfödda vilket även detta haft en mycket hög efterfrågan. Bolaget har affärsrådgivningsverksamhet i alla geografiska delar förutom i Göteborgsregionen där avdelningen Företagsutveckling i BRG hanterar det genom tillväxtprogrammet ”Expedition Framåt”

Almi Invest Västsverige AB (ägs till 32,1% av Almi Företagspartner Väst AB)

Bolaget förser små och medelstora företag med riskkapital. Bolaget startade 2009 med en gemensam finansiering från EU om drygt 240 mkr (fond 1), denna period avslutades sista september 2015. Bolaget har finansierat 49 bolag. Bolaget har ansökt och fått beviljat ytterligare en fond (fond 2) med medfinansiering från EU totalt i kapital i fond 2 ca 170 mkr. Medfinansiering har skett med revolverande kapital från fond 1 om drygt 34 mkr.

Sahlgrenska Science Park AB

Ägs f n av en ideell förening med VGR, Göteborgs Universitet genom GU Holding, Chalmers samt BRG till lika delar. Under 2016 kommer ägandet att ske direkt i aktiebolaget. Parken har idag ca 40 företag som hyr 3 300 m2 (fullt uthyrt). Drygt 30 idéer passerar igenom inkubatorn vilket är att betrakta som ett normalt år. Driver flertalet projekt som t.ex. FOI Katalysator, där BRG är en projektpart. Bolaget har nyligen beviljats stöd från Vinnova om 2.4 mkr/år för inkubatorverksamheten. Ny styrelse är rekryterad och tillträdde på bolagets stämma 201506. Ny VD tillträdde vid årsskiftet 2015/2016.

2.1.1 Viktiga framtidsfrågor

Bolagets möjligheter att nå god måluppfyllelse för verksamheten kommande året påverkas av såväl interna som externa faktorer. Interna faktorer anges som det som styrelsen till övervägande del råar över själv eller har möjlighet att påverka genom samverkan med andra.

Den viktigaste **externa** faktorn är att regionens näringsliv kan hävda sig globalt och nå nya marknader kombinerat med tillgången till rätt kompetens och kompetensförsörjning, samt att regionen inte tappar kompetens inom flera branscher. Vi agerar hela tiden på en mycket konkurrensutsatt marknad där andra europeiska regioner är främsta konkurrenter. Konjunkturförändringar och strukturella förändringar i näringslivet kan ha påverkan på våra långsiktiga planer.

Den viktigaste **interna** faktorn är att våra insatser sker i samverkan med andra aktörer och det som i övrigt påverkar företagsklimat, stadsutveckling och näringslivsutveckling. Det är väsentligt att våra insatser samspelar med de globala trender som råder, inom främst digitalisering och globalisering. Detta nås genom nära samarbete internt, inom hela staden och med regionala aktörer samt att ha kunskap om näringslivets behov. För att nya satsningar som att öppna upp dörren till ett Entreprenörskvarter ska bli hållbar över tid krävs en säkerställd/tryggad finansiering samt att vi har ett positivt samarbetsklimat mellan stadens nyföretagaraktörer där de aktivt deltar i arbetet att skapa en dörr in för de som vill starta och driva företag i Göteborgsområdet.

Viktiga framtidsfrågor avseende kommunikationen är fortsatt tydlighet kring skillnaden mellan marknadsföring nationellt/internationellt, jämfört med förtroendefull dialog med invånare och näringsliv på hemmaplan. Det är angeläget att fortsätta sträva mot ett gemensamt uppträdande som stad och region tillsammans med andra aktörer. Vi behöver bli enhetligare både i utseende och budskap för att få ett starkare genomslag. På hemmaplan kommer fokus att ligga på att lyfta såväl positiv utveckling som de utmaningar Göteborgsregionen står inför vad gäller näringslivsutveckling. BRGs strategi ligger i linje med Göteborgs stads strategi om att uppträda enhetligt och skapa förutsättningar för mer insyn i de insatser vi gör för att stimulera näringslivets utveckling. Möjligheter till dialog och synpunkter är prioriterat. BRGs kommunikation utgår från stadens fastlagda kommunikationsplattformar.

BRG har påbörjat arbete med bolagets handlingsplan i enlighet med ägardialogen. I korthet:

- *Utvärderingsmetod samt tydliga effektmål för klustrets verksamheter*; att arbeta fram metoder för utvärdering med utgångspunkt i uppdrag och mål.
- *Långsiktig målbild för näringslivsutveckling*; i samverkan med Stadshuset utarbeta målbild 2025 och förslag till regionala samverkansmodeller med GR, VGR och övriga relevanta organisationer.
- *Utveckla relationer med förvaltningar/bolag*; processansvaret och en modell för samverkan, definition av roller och hur bolaget interagerar, stödjer och ställer krav på relevanta aktörer.
- *Framtidens kompetens*; skapa insikt över framtida kompetensbehov som näringsliv och övriga aktörer behöver, visa vilken samverkan bolaget har och säkerställa att informationen används.

2.2 Analys av årets utfall

Resultaträkning

(tkr)	Bokslut 2015	Budget 2015	Avvikelse	Bokslut 2014
Intäkter	78 954	77 136	1 818	84 208
Kostnader	-112 579	-113 135	556	-122 592
Rörelseresultat	-33 625	-35 999	2 374	-38 384
Finansiella intäkter	74	300	-226	291
Finansiella kostnader	-7 116	-4 580	-2 536	-9 424
Resultat efter finansiella poster	-40 667	-40 279	-388	-47 517

Årets resultat följer årets budget med låg avvikelse.

Resultatet är något bättre än vad som beräknades i senaste prognosen (-42 mkr).

Det motsvarar det koncernbidrag och aktieägartillskott som BRG erhållit för 2015.

BRG har tur lämnat ytterligare aktieägartillskott (i enlighet med KS

kompletteringsbudget) till Lindholmen Science Park AB vilket ökat bolagets finansiella kostnad jämfört med det som låg i budget.

Jämfört med föregående år visar bolaget bättre resultat.

Resultatet speglar verksamhetens lagda budget. Förändring i rörelseresultat och verksamhetsvolym beror främst på förändringar i projekt och därmed medför färre kostnader samt tillhörande intäkter. 2014 skedde flera transaktioner utifrån bolagsöversynen som medför något avvikande siffror vid jämförelse av resultat efter finansiella kostnader.

Bolagets budget för 2016 motsvarar förväntad verksamhetsvolym med uppstart av några nya projekt och det uppdrag som BRG tilldelats, som beskrivs

”Företagsutveckling och jobb i hela staden” (9 mkr). Det är väsentligt att dessa medel har långsiktigt perspektiv från ägaren då BRG knyts upp i finansiella åtaganden över tid.

2.3 Investeringar

Investeringar i materiella och immateriella anläggningstillgångar

Nettoutgifter i mkr	Utfall 2015	Budget 2015	Utfall 2014	Budget/Plan 2016
Nyinvesteringar	0,1	0,6	0	0,6
Reinvesteringar				
SUMMA INVESTERINGAR	0,1	0,6	0	0,6

Investeringar i finansiella anläggningstillgångar

Aktier och andelar, mkr	Utfall 2015
Avyttring; 2 622 aktier (20%) Cityflygplatsen i Göteborg AB	0
Summa investeringar	0

Det helägda dotterbolaget Utveckling Nordost AB fusionerades 2015-11-20. Bokfört värde av andel i dotterbolag 5 019 tkr (5 000 aktier) elimineras mot överfört eget kapital i Utveckling Nordost AB med samma belopp.

2.3.1 Projektredovisning

Benämning pågående projekt enl. inv. plan, i mkr	Budget per projekt	Ack utfall tom perioden	Aktuell prognos för hela projektet	Beräknas färdigt år, kvartal
-				
Kommande projekt enl. inv.plan mkr	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018	Beräknas färdigt år
-				

BRG har inga investeringsprojekt som varit i KS/KF för ställningstagande.

2.4 Utveckling inom personalområdet

2.4.1 Personalvolym och lönekostnad

	2015	2014	2013
Kostnader för konsultarvode	14 449	19 260	29 272
Lönekostnad (exkl arvoden och soc avg)	42 636	41 589	42 001
Årsarbetare - Arbetad tid (personalvolym)	74	78	82
Lönekostnad per årsarbetare	576	533	512

Kostnader för konsultarvode avser bolagets totala kostnad. Bolaget anlitar konsulter och rådgivare för insatser där specialistkompetens efterfrågas som bolaget inte har stadigvarande behov av eller för kortare insatser. Insatserna är huvudsakligen riktade till små och medelstora företag. Insatserna bedöms inte i någon direkt omfattning påverka personalvolymen.

Den totala lönekostnaden är något lägre än prognos. Bolaget har högre sjukfrånvaro jämfört med tidigare år vilket medfört att lönekostnader kvarstår till viss del men arbetade timmar minskat. Avrundning upp/ner i heltal kan ge något missvisande tal vid jämförelse mellan år.

Årsarbetare är beräknad utifrån ÅRL och ej utifrån stadens anvisningar om 1600 tim/år. Om stadens beräkning använts hade vår lönekostnad per årsarbetare varit betydligt lägre.

2.4.2 Övrig utveckling inom personalområdet

Antal anställda totalt vid årsskiftet har minskat med sex personer, vilket främst beror på omorganisationer samt att det även pågår rekryteringar.

Rekryteringsmöjligheterna för BRG är gynnsamma, dock inom särskilda specialistyrken är det vissa svårigheter som ibland kan fördröja rekryteringsprocessen. De rekryteringar som är genomförda är med mycket bra resultat.

Företagskultur är en starkt bidragande faktor till trivsel, medarbetar- och ledarlojalitet

samt kundnöjdhet. En tydlig företagskultur bygger på starkt ledarskap och medarbetarskap som är delar av verksamhetens främsta framgångsfaktorer.

BRG har ett starkt fokus på att arbeta med att förflytta företagskulturen framåt. Vi har arbetat med att öka kunskapen och förståelsen för företagskulturens betydelse genom både teorier och workshops. Under 2015 bildades en arbetsgrupp med medarbetare och chefer som samordnar och initierar olika aktiviteter för att förflytta företagskulturen framåt. Fokus för 2015 är att öka delaktigheten och där aktiviteter har genomförts områdena "Vi är BRG, Mål och ansvar samt Intern kommunikation". För att säkerställa förflyttningen har också specifika mätningar under året genomförts som har visat på att företagskulturen har förflyttats framåt med sju enheter jämfört med första mätningen. Arbetet är långsiktigt och kommer att fortsättas att utvecklas även under 2016.

2.5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

2.5.1 Intern kontroll

Det interna arbetet i enlighet med internkontrollplanen återrapporteras till styrelsen en gång per år, vid årets sista styrelsemöte. Vid samma möte fastställer styrelsen förslag till internkontrollplan för nästkommande år.

Verksamhetsrisker bildar tillsammans med mer interna processrisker vårt övergripande arbete med intern kontroll under året. Verksamhetsriskernas riskhanteringsåtgärder, utifrån genomförd riskanalys, ses som komplement till bolagets internkontrollplan. Vi har valt att lägga våra verksamhetsrisker och riskhanteringsåtgärder parallellt med internkontrollplanen då samtliga punkter som krävs i stadens anvisningar inte kan levereras på dessa risker och kan således inte fullt ut ingå i internkontrollplanen. Översyn av riktlinjer för intern kontroll och ev. modell för riskanalysarbete pågår inom staden.

Vi har under 2015 även genomfört riskinventering på löneprocessen i enlighet med stadens självdeklaration, verifiering av externa revisorer kommer dock inte göras. Vår egen bedömning är att vi har goda rutiner inom löneprocessen. Vissa av momenten har vi åtgärdat för att säkerställa att de är tillräckligt dokumenterade.

Verksamhetsrisker

Med utgångspunkt från våra strategiska målsättningar har fem av de tio högst prioriterade riskerna (av totalt 34 risker) varit föremål för fortsatt analys och kvantifierats med drivkrafter och riskhanteringsåtgärder.

För dessa fem risker har vi utsett en intern riskägare.

Finansiering	Brist på samordning (internt/extern)	Marknadsföring och kommunikation	VarumärkeBRG / Göteborg	Identifiering av möjligheter
Strategisk risk	Operationell risk	Operationell risk	Operationell risk	Operationell risk

Det är vår bedömning att vi har god kontroll över riskerna och återkopplar våra riskhanteringsåtgärder löpande under året. Flertalet risker bevakas men kan inte fullt ut kontrolleras av BRG.

Ledningsgruppen har avrapporterat riskarbetet och gjort en översyn av aktuellt läge. Riskerna bedöms kvarstå, dock ökat fokus på risken kring "Näringslivsklimat" som lyfts 2016 där vår uppfattning är att det bevakas och pågår arbete men det går för sakta.

"Identifiering av möjligheter" som risk lyfts ur men följs upp inom ordinarie arbete, liksom övriga risker. Risken "Brist på samordning" kvarstår men med externt fokus.

Interna processrisker

Vi har sedan 2009 arbetat med risker inom interna processområden som kan spegla den interna styrningen och hur kontrollerna är utformade. De rubrikområden (underliggande 23 risker) som omfattas av en årlig värdering för att specifikt fördjupas och lyftas in i internkontrollplanen är:

Styrning och uppföljning	Rättvis och tillförlitlig redovisning	Inköp av varor och tjänster	Förmögenhets-skydd	Hantering av representation, förmåner, gåvor	IT-säkerhet
2015 test av: Lagar, regler och rutiner är kända och följs	2015 test av: Kontroll av projektredovisning		2015 test av: Rutiner för arkivering / registrering, allmän handling		

Det är vår bedömning att processerna fungerar väl. De senaste åren har bolaget genom flertalet granskningar visat god ordning. Det finns upparbetade rutiner och kontrollåtgärder för att fånga upp eventuella brister i den interna styrningen och kontrollen för att direkt kunna göra korrigeringar. Det är ett ständigt utvecklingsarbete och följs upp löpande. Vår erfarenhet av granskningar har gett oss bra rutiner på hur material som efterfrågas bör struktureras för att tillgodose krav på spårbarhet.

2.5.2 Sponsring

BRG har inte fattat beslut om något sponsringsåtagande.

2.5.3 Ekonomisk uppföljning m a a flyktingsituationen

Målgrupp/insats	Kostnad 2015	Beräknat statsbidrag 2015	Övriga intäkter 2015

Inga kostnader för flyktingmottagandet att redovisa.

2.5.4 Stimulansmedel för miljöprogramsåtgärder

	Beviljade medel 2015, tkr	Förbrukade medel 2015, tkr	Differens
BRG; klimatprotokoll Green Gothenburg	250	250	0
BRG: eko-logistik för ökad närproduktion	100	100	0
Totalt	350	350	0

Klimatprotokoll Green Gothenburg

BRG har i uppdrag av Kommunstyrelsen att utreda ett klimatprotokoll. Efter första förstudien 2014 inleds under 2015 ett samarbete med Göteborgs Handelshögskola för fördjupade förstudier. Förändringarna och ökade aktiviteter inom Göteborgs stad vad gäller klimatarbetet innebär att den andra studien fokuserat på hur det ser ut med standardiserade internationella mätverktyg för såväl företag som städer. BRG har samarbetat med Miljöförvaltningen och kontakter har tagits med Haginitiativet, WWF-Climate Savers samt några av de större företagen i Göteborg för sondering och avstämning.

Resultaten från de två förstudier ligger till grund för den utredning som BRG nu har tagit fram. Utredningen behandlas i BRGs styrelse för att sedan tas upp i KS. Utredningen i korthet lyfter två modeller för klimatsamarbete med näringslivet. Den första likt andra svenska städers arbete och den andra med standardiserade internationella mätverktyg.

Eko-logistik och e-handel - ekologiskt närproducerat i Göteborg

Projektet har bedrivits med stimulansmedel för stadens miljömål under 2014 -2015 och är nu slutfört. Projektet har mer än väl uppnått målen och betydande resultat:

1. 10 studiebesök, 4 workshops, samt 10 handledningsmöten, 10 planeringsmöten e-logistik och e-handel för och med lokala producenter.
2. Etablering av ett när-logistik-samarbete och e-handel för närproducerat ekologiskt med utlämningshubb till restauranger, handel och hushåll – ”Lokalt Göteborg.”
3. Utveckling av nätverket ”Göteborg får” för fårfarmare med sammanlagt 600 tackor – lett till ökad produktion och försäljning av lokalproducerat lamm-, fläsk- och nötkött.
4. Bildandet av en utvecklingsgrupp för gröna näringar i Gunnilse Bergum.
5. Påbörjat ett utvecklingsarbete av en portal för bl.a. de lokala producenterna.
6. Genomförande av Stadsodlingsdag för Göteborg i på Lärjeåns kafé & trädgårdar i Angered.
7. Ett utvecklat samarbete med fastighetskontorets jordbruksförvaltare för ökad ekologisk livsmedelsproduktion.
8. Kunskapsutbyte, workshops och handledning om klimatsmart när logistik med Chalmers avdelningen för logistik och transport, IVL och BRG / energi och transport.
9. Bidragit till projekt för utveckling av matturist-kluster med Lab 190 / Västarvet och fyra kommuner.
10. Initierat en arbetsgrupp med Stadsdelsförvaltningen i Angered, Fastighetskontoret, lokala jordbrukare och entreprenörer för utveckling av Göteborgs stads gård Björsjöås på Vättlefjäll.
11. Bidragit till genomförandet av EU projektet IS-COM.
12. Initiativ till Skandinavien första Agroforestry konferens för ekosystem skogsbruk och jordbruk.
13. Bidragit till ett fördjupat samarbete med Mistra Urban Futures.
14. Bildar nu grund för att med fastighetskontoret och miljöförvaltningen m.fl. vidareutveckla arbetet för ökad ekologisk lokal produktion och gröna jobb med social hållbarhet i Göteborg genom EU projektansökan för regionalfonden.

2.5.5 Göteborgs Stads kommunikationsstrategi

1. Hur säkerställer ni ett arbetssätt kring kommunikation som är i enlighet med stadens kommunikationsprocess?

BRGs kommunikation utgår i första hand från stadens gemensamma kommunikationsplattformar avseende näringsliv, kunskapsstaden, stadsutveckling, destination och internationellt samarbete. Ett arbetssätt tillämpas med kommunikationsplaner med målformulering, analys, budskap, aktiviteter och uppföljning.

2. Hur beaktar ni stadens kommunikationsstrategi i ert kommunikationsarbete?

BRG arbetar strategiskt med redaktionell kommunikation och stimulerar dialog med boende, näringsliv och andra intressenter. Vi arbetar förtroendeskapande med analyser

och fakta och lyfter fram både utmaningar och goda exempel. Avsikten är att skapa god kännedom om bolagets verksamhet och de tjänster som erbjuds för att skapa utveckling och sysselsättning, samt att erbjuda tillförlitligt beslutsunderlag för investeringar och etableringar. Budskap formuleras i enlighet med gemensamma kommunikationsplattformar.

BRG:s kommunikationsstrategi har utvecklats under 2015 med fokus på ökad synlighet, fler berättelser om våra verksamheter, en digital kanalstrategi och en tydligare åtskillnad mellan marknadsföring av Göteborg som näringslivsdestination och förtroendeskapande dialog med invånarna i Göteborg. Det är angeläget att fortsätta sträva mot ett gemensamt uppträdande som stad och region tillsammans med andra aktörer.

2.6 Kommunala ändamålet och befogenheterna

BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Det helägda dotterbolaget Utveckling Nordost AB har under året fusionerats med moderbolaget BRG.

Business Region Göteborgs styrelse och verkställande direktör bedömer att verksamheten är i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § i bolagsordningen.

"Det kommunala ändamålet är att bidra till hög sysselsättning, investeringar och ett diversifierat näringsliv med perspektivet långsiktig hållbar utveckling i Göteborgsregionens medlemskommuner.

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att i samverkan med Göteborgsregionens medlemskommuner verka för en hög sysselsättning och ett diversifierat näringsliv i Göteborgsregionen.

Bolaget ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. och 8 kap. 3 c kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Bolaget ska inhämta Göteborgs kommunfullmäktiges ställningstagande innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas."

Kommunala ändamålet

Med det kommunala ändamålet avses vad verksamheten syftar till att åstadkomma och vilka tjänster som tillhandahålls åt medlemmarna i kommunen. En grundläggande och generell förklaring till att bedriva näringslivsfrämjande arbete är att stärka det lokala näringslivet och därigenom uppnå ökad tillväxt genom det faktum att företagen erbjuder arbetstillfällen som i sin tur påverkar välfärden.

BRG arbetar genom tre kärnverksamheter som är förenliga med den kommunala kompetensen.

- Investerings- och etableringsservice
- Företagsutveckling

- Kluster- och branschutveckling

Allmänintresse

Allmänt näringslivsfrämjande åtgärder och tjänster som tillhandahålls av BRG anses vara av det slag att det tillgodoser kommunmedlemmarnas intresse. Det krävs inte att alla kommunmedlemmar eller ett visst antal ska ha intresse av verksamheten.

Lokaliseringsprincipen

Tjänsterna är begränsade till insatser som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar. Det bör framhållas att begränsningen inte är strikt geografisk utan det avgörande är att intresset kan lokaliseras till kommunen. Det är möjligt för kommuner att samverka. BRG arbetar för Göteborgsregionens 13 kommuner.

Förbud mot understöd åt enskilda företag

BRG ger inte individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare som avses i lagen. Kommunallagens 2 kap. 8 § har nära samband med 2 kap. 7 § kommunallagen. Regeln säger att en kommun får vidta åtgärder i syfte att allmänt främja näringslivet i kommunen. Paragrafen förbjuder däremot individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare om det inte finns synnerliga skäl för det. Erbjudande om tjänster och projektdeltagande sker öppet och till aktuell målgrupp.

Förbud mot spekulativ företagsverksamhet

BRG driver endast näringsverksamhet utan vinstsyfte.

Självkostnadsprincipen

Avgifter som BRG tar ut överstiger inte dess kostnad att tillhandahålla tjänsterna.

Kommunfullmäktiges ställningstagande

BRG har inhämtat kommunfullmäktiges ställningstagande innan beslut av större vikt har fattats.

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Sammanfattande resultat av uppföljningen av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Bedömning av förväntad måluppfyllelse

Grön = God

Utveckling åt rätt håll/Stark trend/om mätetal finns - *tydlig ökning*

Gul = Viss

Utveckling åt rätt håll/Svag trend/om mätetal finns - *ökning*

Röd = Ingen

Utveckling åt fel håll/Ingen alltså svag trend/om mätetal finns - *ingen ökning alltså minskning.*

Blå = Svårbedömt

Mål	Bedömning av måluppfyllelse	Eventuell kommentar
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	■ Svårbedömd	Dialog och behovskartläggningar görs för att möta företagets behov.
Öka förutsättningarna till goda livschanser och därmed utjämna dagens skillnader		
Antalet hushåll i långvarigt beroende av försörjningsstöd ska minska		
Segregationen ska brytas och samhörigheten i staden stärkas	■ Svårbedömd	BRG Business centers bidrar till att fler med utländsk bakgrund och ofta utan arbete inspireras och får kunskap kring att starta eget och att få träffa andra entreprenörer.
Skillnader mellan mäns och kvinnors livsvillkor ska minska		
Stadens verksamheter ska vara jämställda	■ God	BRG har en jämställdhets- och mångfaldsplan med arbetsmiljömål
Göteborgarnas hälsa ska förbättras och skillnaderna mellan olika socioekonomiska grupper ska minska		
Barns fysiska miljö ska bli bättre		
Skolan ska i ökad omfattning kompensera för elevers olika förutsättningar på såväl elevnivå som mellan olika skolor		
Skolan ska öka barns och elevers möjligheter att inhämta och utveckla kunskaper, förmågor och värden		
Unga göteborgares möjligheter till en rik och meningsfull fritid ska öka		
Äldres inflytande ska öka		
Göteborg ska minska sin klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	■ Viss	Samverkan kring hållbara lösningar som testas inom t.ex. kemiindustrin och ElectriCity. Green Gothenburg sprider kunskap och skapar tillväxt med

Mål	Bedömning av måloppfyllelse	Eventuell kommentar
		gröna lösningar genom att ordna studiebesök kring exempelvis hållbar stadsutveckling, återvinning, energi och transport. Vi uppmuntrar t.ex. vår personal att resa kollektivt och använder stadens bilpool.
2 020 ska utsläppen av koldioxid i Göteborg ha minskat med minst 40 procent jämfört med 1990. 2035 ska de konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser vara maximalt 3,5 ton koldioxidekvivalenter per invånare	■ Viss	Trots ökad ekonomisk aktivitet så minskar CO2 utsläppen. Sedan 1990 har koldioxidutsläppen i regionen minskat med omkring 10% trots tre stora raffinaderier i Göteborg och kemiindustrier i Stenungsund.
Använda bostadsbyggandet till att ställa om Göteborg till en socialt och ekologiskt hållbar föregångsstad		
Bostadsbristen ska byggas bort och bostadsbehoven tillgodoses bättre		
Allmännyttan ska behålla sin andel av produktionen av hyresrätter		
Resurshushållningen ska öka	■ God	Alla anställda har möjlighet till sortering av t.ex. avfall, förpackningar, papper och farligt avfall. Vi använder inte engångsmuggar o dyl.
Trafiksystemets negativa påverkan på miljön, klimatet och hälsan ska minska	■ Viss	Samverkan genom att t.ex. koordinera Electricity i stadstrafik med minimala utsläpp, bättre tillgänglighet och ökad attraktivitet. Hållbara innovationer kan testas och utvecklas på arenan.
Den biologiska mångfalden ska främjas		
Göteborgs företagsklimat ska förbättras och ett hållbart näringsliv ska främjas	■ Viss	Företagen mer nöjda men vi nå inte målet. Insikt visar att kundnöjdheten ökar till 67 (66). Handlingsplaner är implementerade. Företagen lyfter attityder till företagande och tillgång till arbetskraft som viktigaste faktorer för att stärka företagsklimatet. Störst förändring 2015 (jmf 2013) rör tillgången till bostäder.
Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	■ Svårbedömd	BRG Business Centers vägledning för de som vill starta företag, utlysningar för socialt företagande, samverkan kring kompetensnaven och EU-projektet Lärandets Torg i Hammarkullen är exempel på satsningar som kan påverka målet.
Tillgängligheten till kultur ska öka		
Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra	■ God	BRG arbetar aktivt med att moverka osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor, genom

Mål	Bedömning av måluppfyllelse	Eventuell kommentar
		årliga löneanalyser och aktivt analysarbete vid ny lönesättning.
Upphandling av tjänster med sociala hänsyn ska öka	■ Svårbedömd	Social hänsyn tas i den mån det skulle vara möjligt.

3.2 Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag

Uppdrag	Har uppdraget utförts? Ja/Nej	Om uppdraget inte har utförts; kort kommentar om orsaken till det och ev till vilken del uppdraget har genomförts
Alla nämnder och bolag ska ta fram likabehandlingsplaner i förhållande till alla diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur såväl personal- som invånarperspektiv.	Ja	
Alla verksamheter ska ha könsuppdelad statistik och göra en kartläggning av resursfördelning utifrån kön.	Ja	Könsuppdelad statistik utförs i den mån det är möjligt.
Av den arbetade tiden i Göteborgs Stad ska max fem procent utföras av timavlönad personal	Ja	
Andelen födda utanför Norden samt andelen kvinnor ska öka på chefsnivå		
- avseende födda utanför Norden på chefsnivå		BRG har inget resultat att visa, då bolagets storlek påverkar möjligheterna att få oidentifierade uppgifter. BRG följer dock Göteborgs Stads rekryteringsprocess, med tillhörande Lokal anvisning. Vi rekryterar i ringa omfattning.
- avseende kvinnor på chefsnivå	Ja	
Förvaltningar och bolag ska erbjuda alla tillsvidareanställda heltidstjänster liksom möjligheten till deltid	Ja	
Under 2015 ska minst 50 procent av stadens tjänsteupphandlingar göras med sociala hänsyn		BRG har inte gjort någon upphandling där krav och kriterier för social hänsyn kunnat ställas så som det avses i målet. Däremot har vi sett över möjligheterna när det varit aktuellt att upphandla.

3.2.1 Uppdrag riktat till BRG AB

Uppdrag	Har uppdraget utförts? Ja/Nej	Om uppdraget inte har utförts; kort kommentar om orsaken till det och ev till vilken del uppdraget har genomförts
Handlingsplanen för att det ska vara enkelt att driva företag i Göteborg implementeras i staden.	Ja	

4 Nyckeltalsredovisning

	Utfall 2015	Budget/målvärde 2015	Utfall 2014	Utfall 2013	Utfall 2012
De vi är till för					
Verksamhet/ Processer					
Medarbetare/ Personal					
Ekonomi/ägare					
Rörelseresultat	-33 625	-35 999	-38 384	-33 713	-33 722
Resultat efter finansiella poster	-40 667	-40 279	-47 517	-33 306	-32 848
Soliditet	73 %	-	62 %	71 %	56 %
Eget kapital	56,0 mkr	55,1 mkr	55,1 mkr	51,6 mkr	51,6 mkr

5 Bokslut

5.1 Sammanfattande analys

Årets resultat

Årets resultat uppgår till - 3 mkr, vilket är något bättre än vad som angavs i prognos. Beräknad skatteeffekt härrör sig främst till skattemässigt icke avdragsgilla kostnader (nedskrivning av lämnade aktieägartillskott). Resultat efter skatt uppgår till - 4 mkr och BRG har tillförts 5 mkr i aktieägartillskott.

Koncernbidrag redovisas över resultaträkningen i enlighet med K3.

Fusion

Det helägda dotterbolaget Utveckling Nordost AB har fusionerats in i BRG. BRGs innehav av aktier i dotterbolaget (5 mkr) har eliminerats mot övertaget eget kapital från UNO AB (5 mkr).

Intressebolag

BRG har sålt samtliga aktier i Cityflygplatsen i Göteborg AB. BRGs andelar av Lindholmen Science Park AB och Johanneberg Science Park AB minskar något då bolagen tagit in nya delägare (JSP: *Wallenstam*) (LSP: *Toyota Material Handling Europe*). Samtliga intressebolag redovisar i enlighet med lagd budget och förväntat resultat för året.

Nedskrivningar, skattemässigt ej avdragsgillt

BRG har gjort nedskrivningar på lämnade aktieägartillskott till Lindholmen Science Park AB och Johanneberg Science Park AB. Vi har även skrivit ner värdet på en långfristig fordran på villkorsslånet till Almi Invest Västsverige AB.

Lån

Upptagna lån i Kommuninvest till följd av investeringarna i bolagsöversynen är i sin helhet återbetalda.

ÅRSREDOVISNING

2015-01-01—2015-12-31

för

Business Region Göteborg AB
556439-5878

Innehållsförteckning:

	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	5
Balansräkning	6
Kassaflödesanalys	8
Noter	9
Styrelsens sammansättning	17

ÅRSREDOVISNING FÖR BUSINESS REGION GÖTEBORG AB

Styrelsen och verkställande direktören för Business Region Göteborg AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2015-01-01 – 2015-12-31.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Allmänt om verksamheten och bolagets inriktning

Business Region Göteborg AB (BRG) ansvarar för näringslivsutveckling i Göteborgs Stad och representerar 13 kommuner i Göteborgsregionen. Bolaget skall uppmuntra och stödja företagsutveckling, nyinvesteringar och etableringar samt bidra till regionens konkurrenskraft och skapa fler arbetstillfällen. BRG skall också bidra till ett bra företagsklimat, branschutveckling samt marknadsföring av Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil.

Göteborgsregionen har fortsatt att utvecklas starkt och har för närvarande en hög tillväxt både i termer av sysselsättning och i ekonomisk aktivitet. Samtidigt förbereder sig regionen för stora investeringar i infrastruktur och stadsutvecklingsprojekt som tillsammans kommer skapa än bättre tillväxtmöjligheter. Sammantaget pekar detta mot ett gott utgångsläge för att kunna fortsätta attrahera företag och kompetens till vår region. En utmaning är att än tydligare positionera regionens tillväxtförutsättningar på den internationella investerarkartan. En annan gemensam utmaning för regionens näringsliv, både på kort och på lång sikt, är möjligheterna till kompetensförsörjning. Inte enbart inom traditionella yrkesgrupper, utan även för att möta de samhällsutmaningar som krävs för hållbar utveckling.

Styrelsen och verkställande direktören bedömer att verksamheten är i linje med kommunens ändamål med sitt ägande av bolaget och att bolaget har följt de principer som framgår av 3 § i bolagsordningen.

Strategiska mål

Utvecklingen i Göteborgsregionen och våra insatser följs genom sju strategiska delmål för att uppfylla visionen om att bidra till långsiktigt hållbar tillväxt. Målen, som handlar om företagets tillväxt, företagsklimat, investeringar/etableringar, nyföretagande, kundnöjdhet, profilering av miljöområdet samt kunskapsregionen, följs upp löpande. Vår indikation är att målen nås 2015 för samtliga områden förutom företagsklimatet och antal etableringar.

Attrahera företagsetableringar och investeringar

Vi arbetar lokalt och regionalt med att utveckla det befintliga näringslivet, samt attrahera etableringar, investeringar och kompetens till Göteborgsregionen nationellt och internationellt. Vi förser marknaden med avgörande kunskap och kontakter för en lyckad etablering eller investering i regionen såsom mark och lokaler, hjälp med bolagsbildning, till rekryteringar och internationella skolor samt erbjuder en kostnadsfri, konfidentiell och fullständig etableringsservice.

Klusterutveckling och samverkan för innovation och jobbtillväxt

Vi är Göteborgs Stads klusterorganisation och verkar i hela Göteborgsregionen. Vi skapar "broar" mellan aktörer i ett kluster – företag, samhällsaktörer och politik, akademi och institut, investerare, utbildningsaktörer, den globala marknaden och andra kluster. Vi fokuserar på ett antal klusterinitiativ som utvecklar Göteborgsregionens näringsliv inom prioriterade områden och marknadsför Göteborgsregionen som en tillväxtregion med miljöprofil. De prioriterade områdena har en bredd av små, medelstora och stora företag, är kännetecknande för Göteborgsregionen eller är potentiella tillväxtbranscher, samt har global attraktionskraft.

Tydlig entreprenörskapsregion samt fler nya och växande företag

Vårt uppdrag är att uppmuntra och stödja att fler nya företag startar, fler överlever och fler växer. Vi ska stimulera till ökat företagande genom rådgivning och kompetenshöjande aktiviteter och satsar på socialt företagande. Insatserna ska bidra till att regionen förknippas med entreprenörsanda och tillväxtkompetens; kompetensutveckling till den som vill starta och utveckla sitt företag, skapa mötesplatser för erfarenhetsutbyte, nätverkande och inspiration. Våra tillväxtprogram visar upp nöjda kunder med starkare tillväxt jämfört med sina konkurrenter och undersökningar visar att det finns samband mellan hur aktiva företagen är och deras tillväxttakt.

Marknad och kommunikation

I sammanhang utanför Göteborgsregionen har vi ett marknadsföringsuppdrag och är en trovärdig, kompetent och relevant samtalspartner och kunskapskälla i alla frågor som är kopplade till näringslivs- och samhällsutveckling. Vi ska stötta Göteborgsregionens företag genom vår kommunikation. Den ska bidra till enkel och snabb tillgång till marknadsinformation, annan kunskap och kontakter. Genom att sammanställa rapporter och konjunkturbevakning bidrar vi till att stärka omvärldskompetensen hos politiker, näringslivet, medarbetare, media och regionala samarbetspartners. Vi samlar också in information, kunskap och kontakter genom att företräda Göteborgsregionen i sammanhang där affärsrelationer skapas och investeringsbeslut förbereds. Vi fungerar som språkrör mellan politik och näringsliv och skapar arenor för möten med näringslivets bästa i fokus.

Regional samverkan

Samarbete mellan många olika parter och många olika människor ger större utdelning än om var och en satsar på eget håll. När det gäller regional utveckling blir det extra viktigt. Vi kan växla upp satsningar som visat sig vara lovande genom aktiv samverkan enligt triple helix-modellen, det vill säga i samverkan mellan akademi, näringsliv och det offentliga. Vi arbetar tätt tillsammans med, bland andra, Göteborgsregionens Kommunalförbund GR, Göteborgs Stad, Västra Götalandsregionen och inte minst med näringslivsutvecklarna som finns i Göteborgsregionens 13 kommuner.

Särskilda uppdrag och prioriterade mål inom Göteborgs stad

Vi är processägare för målet att "Göteborgs företagsklimat ska förbättras". Det är dels kommunens service till företag som skall förbättras och dels företagens allmänna attityd till företagsklimatet i Göteborg. En viktig förutsättning för att företag skall växa och etablera i vår region är att kommunernas myndighetsutövning fungerar väl. Därför har BRG satt som mål att regionens NKI skall vara högst bland storstadsregionerna. Inom det arbetet har handlingsplaner tagits fram inom berörda nämnder och bolag för förbättringsarbete och ökat kundfokus. Företagen anger attityden till företagande och tillgång till arbetskraft som faktorer som viktigast för att stärka företagsklimatet. Vi ser även att tillgången till bostäder har fått större vikt än tidigare år. Utöver det arbetar vi med övriga prioriterade mål då det är tillämpligt i vår löpande verksamhet.

BRG har under året arbetat med de särskilda uppdrag som kommunfullmäktige beslutat om. Green Gothenburg, med målet att stärka Göteborgsregionens profil som framstående inom miljö- och hållbara lösningar samt att lyfta fram företag som erbjuder lösningar. Socialt företagande, med målet att skapa bättre förutsättningar för socialt företagande genom såväl finansiella som affärsutvecklande insatser. Företagslotsen, med målet att ge service till företag som har svårt att hitta rätt inom kommunen.

Övrigt

Inom koncernen Göteborgs Stadshus AB har BRG en roll som moderbolag i ett kluster med samordningsansvar för delägda bolag knutna till näringslivet: Lindholmen Science Park AB, Johanneberg Science Park AB och Göteborgs Tekniska College AB.

Under året har BRG sålt samtliga aktier i Cityflygplatsen i Göteborg AB till Swedavia AB.
Det helägda dotterbolaget Utveckling Nordost AB har under året fusionerats in i moderbolaget BRG.

BRG är delägare och ingår i styrelsen för Almi Företagspartner Väst AB och Almi Invest Västsverige AB.
BRG är aktivt i en ledande roll genom ordförandeskap i Brewhouse ideella förening, Brewhouse Incubator AB och FinansKompetensCentrum. BRG sitter som styrelseledamot i SOIC Ostindiefararen, Framtidsfrön, Nyföretagarcentrum Göteborgsregionen och för Näringslivsgruppen Göteborg & Co samt som adjungerad i Sahlgrenska Science Park AB.

Organisation och personal

Bolaget följer en fastlagd plan för kompetensförsörjning av personal och arbetar aktivt med hälsoarbetet. Bolaget hade vid årets slut 88 (93) anställda med en medelålder på 47 (46). Andelen kvinnor är 61 % (67 %) och andelen män är 39 % (33 %).

Omsättning, resultat och ställning

Nettoomsättningen

Nettoomsättningen uppgick under 2015 till 78 954 tkr (84 208).

Resultat

Resultatet efter finansnetto visar på ett underskott -40 667 tkr (-47 517).

Rörelseresultatet följer lagd budget och motsvarar det koncernbidrag och aktieägartillskott som bolaget erhållit.

(Tkr)	2015 ⁽¹⁾	2014 ⁽¹⁾	2013 ⁽¹⁾	2012 ⁽¹⁾
Nettoomsättning	78 954	84 208	102 193	115 141
Rörelseresultat	-33 625	-38 384	-33 713	-33 722
Resultat e Finansiella poster	-40 667	-47 517	-33 306	-32 848
Balansomslutning	75 779	89 482	73 083	92 208
Medelantalet anställda	74	78	82	83

⁽¹⁾ Från och med 1 januari 2014 tillämpar företaget BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3"). Jämförelseåret 2013 har omräknats i enlighet med K3. Omräkning av tidigare år har ej skett. Tidigare tillämpade företaget Årsredovisningslagen samt rekommendationer från Redovisningsrådet, FAR, Rådet för finansiell rapportering (RFR) och Bokföringsnämnden.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Inga väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång.

Förväntad framtida utveckling

Business Region Göteborg AB utvecklar verksamheten efter ägardirektiv och strategiskt utsatta mål.

Bolagets strategiplan avser perioden 2016-2019 med årlig översyn och ettåriga verksamhetsplaner.

BRG är en utpräglad projektorganisation. Som neutral part, utan vinstintressen eller bindningar till någon enskild organisation eller företag, deltar vi i samverkansprojekt där fokus ligger på näringslivsutveckling. Vår omsättning och verksamhetsvolym varierar över tid beroende på vår medverkan i projekt.

Bolaget bedömer likviditet-, valuta- och kreditrisker som låga.

Riskbedömning och riskanalys utgör en komponent i ett bolags interna styrning och kontroll i enlighet med COSOs ramverk.

Ägarförhållanden

Business Region Göteborg AB är ägt till 100 procent av Göteborgs Stadshus AB 556537-0888 som i sin tur är helägt av Göteborgs stad.

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel

Balanserade vinstmedel från föregående år	49 990 725
<u>Årets resultat</u>	<u>-4 043 683</u>
Summa vinstmedel	45 947 042

Styrelsen föreslår att	45 947 042
------------------------	------------

I ny räkning balanseras

Ovillkorat aktieägartillskott har erhållits från Göteborgs Stadshus AB (556537-0888) med 5,0 MSEK.
Koncernbidrag har erhållits från Göteborgs Stadshus AB (556537-0888) med 37,7 MSEK.

Vad beträffar resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalyser samt därtill hörande noter. Alla belopp uttrycks i tusentals kronor där ej annat anges.

Resultaträkning (tkr)	Not	2015-01-01 2015-12-31	2014-01-01 2014-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	3	78 954	84 208
		78 954	84 208
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-47 673	-59 390
Personalkostnader	5	-64 632	-62 207
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	7	-274	-995
		-112 579	-122 592
Rörelseresultat		-33 625	-38 384
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter och liknande intäkter		73	291
Räntekostnader och liknande kostnader		-125	-93
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar	9,10	-6 990	-9 331
		-7 042	-9 133
Resultat efter finansiella poster		-40 667	-47 517
Bokslutsdispositioner			
Erhållet koncernbidrag		37 700	37 100
Resultat före skatt		-2 967	-10 417
Skatt på årets resultat	6	-1 076	180
ÅRETS RESULTAT		-4 043	-10 237

Balansräkning (tkr)	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	7	536	738
		536	738
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	8	0	5 019
Andelar i intresseföretag	9	8 263	8 263
Andra långfristiga fordringar	10	7 260	8 750
Uppskjuten skattefordran	6	0	235
		15 523	22 267
Summa anläggningstillgångar		16 059	23 005
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 116	1 394
Fordringar hos koncernföretag		929	967
Skattefordran		951	1 792
Övriga fordringar		4	132
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	11	15 811	18 965
		18 811	23 250
Kassa och bank	15	40 909	43 227
Summa omsättningstillgångar		59 720	66 477
SUMMA TILLGÅNGAR		75 779	89 482

Balansräkning (tkr)	Not	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		10 000	10 000
Reservfond		93	93
		10 093	10 093
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		49 990	55 227
Årets resultat		-4 043	-10 237
		45 947	44 990
Summa eget kapital	12	56 040	55 083
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		5 363	8 265
Skulder till koncernföretag		93	432
Skulder till kreditinstitut		0	6 400
Övriga skulder		1 721	2 290
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	13	12 562	17 012
		19 739	34 399
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		75 779	89 482
POSTER INOM LINJEN			
Ställda säkerheter		Inga	inga
Ansvarsförbindelser		Inga	inga

Kassaflödesanalys (tkr)		2015-01-01	2014-01-01
	Not	2015-12-31	2014-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-40 667	-47 516
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	14	7 287	10 343
Betald skatt		-842	-1 395
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-34 222	-38 568
Förändring av rörelsefordringar		4 545	2 451
Förändring av rörelseskulder		-8 996	7 051
Förändring av rörelsekapital		-4 451	9 502
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-38 673	-29 066
Investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterföretag		0	-7 193
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-72	0
Förvärv av andelar i intresseföretag		0	-9 920
Försäljning av andelar i intresseföretag		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-72	-17 113
Finansieringsverksamheten			
Förändring av upptagna lån		-6 400	6 400
Erhållet aktieägartillskott		5 000	13 720
Lämnade aktieägartillskott		-5 500	- 5 500
Erhållet koncernbidrag		37 700	37 100
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		30 800	51 720
Årets kassaflöde		-7 945	5 541
Likvida medel vid årets början		43 227	37 686
Fusion, likvida medel vid årets början		5 627	0
Likvida medel vid årets slut	15	40 909	43 227

Noter

Not 1 Allmän information

Business Region Göteborg AB med organisationsnummer 556439-5878 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Göteborg. Adressen till huvudkontoret är Norra Hamngatan 14. Företagets verksamhet omfattar insatser för näringslivsutveckling i Göteborgs Stad och representerar 13 kommuner i Göteborgsregionen. Bolaget skall uppmuntra och stödja företagsutveckling, nyinvesteringar och etableringar samt bidra till regionens konkurrenskraft och skapa fler arbetstillfällen.

Moderföretag i den största och enda koncernen som Business Region Göteborg AB är dotterföretag till är Göteborgs Stadshus AB, org.nr. 556537-0888, med säte i Göteborg.

Ingen koncernredovisning har upprättats, med stöd av Årsredovisningslagen 7 kap. 2 § punkt 1.

Not 2 Redovisnings- och värderingsprinciper

Business Region Göteborg AB tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3"). K3 tillämpades för första gången 2014.

Under året har ett dotterbolag fusionerats med moderbolaget. Fusionen har redovisats i enlighet med BFAR 1999:1 "Fusion av helägt dotterbolag".

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdeskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Business Region Göteborg ABs intäkter består i huvudsak av offentliga bidrag, projektintäkter och deltagaravgifter för projektmedverkan från samarbetspartners såväl det offentliga som från näringslivet.

Försäljning av tjänster

Intäkter från försäljning av tjänster på löpande räkning redovisas som intäkt i den period arbetet utförs och material levereras eller förbrukas.

Offentliga bidrag

Inkomster från offentliga bidrag som inte är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när villkoren för att få bidraget uppfyllts och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått eller beräknas få.

Inkomster från offentliga bidrag som är förenade med krav på framtida prestation redovisas som intäkt när prestationen utförs och de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget och inkomsten kan beräknas tillförlitligt. Offentliga bidrag har värderats till det verkliga värdet av den tillgång som företaget fått eller beräknas få.

Bidrag som mottagits före dess att villkoren för att redovisa det som intäkt har uppfyllts, redovisas som skuld.

Utländsk valuta

Företagets redovisningsvaluta är svenska kronor (SEK).

Omräkning av poster i utländsk valuta

Vid varje balansdag räknas monetära poster i utländsk valuta om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster, som värderas till historiskt anskaffningsvärde i en utländsk valuta, räknas inte om. Valutakursdifferenser redovisas i rörelseresultatet eller som finansiell post utifrån den underliggande affärshändelsen, i den period de uppstår.

Låneutgifter

Låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, bonus, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den skattemässiga balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Obeskattade reserver redovisas inklusive uppskjuten skatteskuld.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången tas i bruk. Materiella anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas till:

Inventarier	10 år
Datorer	3 år

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåttriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Andelar i koncernföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt när rätten att få utdelning bedöms som säker och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Andelar i intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Utdelning från andelar i intresseföretag redovisas som intäkt i resultaträkningen. Vid varje balansdag analyserar företaget de redovisade värdena för finansiella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning.

Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt andra kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till kontanter och är föremål för en obetydlig risk för värdefluktuationer. För att klassificeras som likvida medel får löptiden inte överskrida tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Not 3 Nettoomsättningens fördelning (tkr)

	2015	2014
Offentliga driftbidrag	33 000	30 500
Projektintäkter och deltagaravgifter	45 954	53 708
Summa	78 954	84 208

Not 4 Upplysning om revisorns arvode och kostnadsersättning (tkr)

	2015	2014
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	105	0
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	16	0
Övriga uppdrag	0	0
Deloitte AB		
Revisionsuppdrag	0	103
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	196	47
Övriga uppdrag	50	21
Stadsrevisionen		
Revisionsuppdrag	125	122
Summa	492	293

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget. Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser revisorsintyg och fusion. Övriga tjänster avser granskning av inkomstdeklaration.

Not 5 Antal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader

Medelantalet anställda med fördelning på kvinnor och män*	2015	2014
Kvinnor	45	51
Män	29	27
Totalt	74	78
*omräknat till heltid		
Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen	2015	2014
Ledningsgrupp inkl. VD och vVD		
Kvinnor	6	7
Män	5	5
Styrelse inkl. VD		
Kvinnor	2	5
Män	8	5
Totalt	21	22
Löner och ersättningar (tkr)	2015	2014
Styrelse och VD	1 923	1 742
Övriga anställda	41 007	39 975
	42 930	41 717
Totala löner och ersättningar		
Sociala kostnader enligt lag och avtal	13 525	12 716
Pensionskostnader	5 426	4 836
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	61 881	59 269

Av bolagets pensionskostnader avser 485 tkr (470) gruppen styrelse och VD. Avtal har träffats med verkställande direktören om avgångsvederlag vid uppsägning från bolagets sida med arton (18) månadslöner utöver lön under uppsägningstiden. Avtalet gäller med en ömsesidig uppsägningstid av sex månader oavsett anställningstid. Ingen klausul finns om pensionsålder för VD.

Not 6 Skatt på årets resultat (tkr)

	2015	2014
Följande komponenter ingår i skattekostnaden:		
Aktuell skatt	-692	0
Förändring av uppskjuten skatt	-235	180
Skatter hänförliga till tidigare år	-149	0
Redovisad skatt	-1 076	180
Avstämning årets skattekostnad/-intäkt	2015	2014
Redovisat resultat före skatt	-2 967	-10 417
Skatt beräknad med skattesats 22 %	653	2 292
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader avseende nedskrivningar	-1 538	-2 052
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter avseende ränteintäkt skattekonto	1	-1
Skatteeffekt övriga ej avdragsgilla kostnader	-43	-59
Summa	-927	180
Justeringar som redovisats innevarande år avseende tidigare år	-149	0
Årets redovisade skattekostnad/-intäkt	-1 076	180

Preliminärskatteinbetalningarna uppgår till 1 643 (1 792) tkr och värderade underskottsavdrag till 0 (235) tkr per 151231.

Not 7 Inventarier (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	10 566	15 491
Inköp	72	0
Utrangering	0	-4 925
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10 638	10 566
Ingående avskrivningar enligt plan	-9 828	-13 758
Årets avskrivningar enligt plan	-274	-995
Utrangering	0	4 925
Utgående ackumulerade avskrivningar	-10 102	-9 828
Utgående planenligt restvärde	536	738

Not 8 Andelar i koncernföretag (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 019	0
Förvärv av dotterföretag	0	7 193
Fusion	-5 019	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	7 193
Årets nedskrivningar	0	-2 174
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	-2 174
Utgående redovisat värde	0	5 019

Företagets namn	Org.nr	Fusionsdag
Utveckling Nordost AB (UNO)	556011-8670	2015-11-20

Överlåtande tillgångar, skulder omedelbart före överföringen till BRG (tkr)

Tillgångar

Omsättningstillgångar	4 061
-----------------------	-------

Skulder och eget kapital

Kortfristiga skulder	193
Eget kapital	5 019

Belopp varmed omsättning och rörelseresultat ingår i BRGs resultaträkning för tiden före fusionsdagen (tkr)

Nettoomsättning	0
Rörelseresultat	- 1 151
Resultat	- 1 151

Ingen del av resultatet har undantagits.

Not 9 Andelar i intresseföretag (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	8 263	0
Förvärv av intresseföretag	0	9 920
Försäljning av intresseföretag	0	0
Lämnade ovillkorade aktieägartillskott	5 500	5 500
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	13 763	15 420
Årets nedskrivningar	-5 500	-7 157
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 500	-7 157
Utgående redovisat värde	8 263	8 263

Business Region Göteborg AB har 2015-01-12 sålt samtliga andelar i Cityflygplatsen i Göteborg AB för en köpeskilling om en krona. Nedskrivning av bokfört värde är gjord per 2014-12-31.

Business Region Göteborg AB har under räkenskapsåret erhållit utdelningar från intresseföretag och joint ventures uppgående till 0 tkr (0). Ovillkorat aktieägartillskott har lämnats till Johanneberg Science Park AB om 2 000 tkr och Lindholmen Science Park AB om 3 500 tkr.

Företagets innehav av andelar i intresseföretag

Företagets namn	Kapital- andel	Rösträtts - andel	Antal andelar	Redovisat värde	
				2015-12-31	2014-12-31
Göteborgs Tekniska College AB	49,00%	49,00%	490	5 441	5 441
Johanneberg Science Park AB	38,76%	48,59%	1 000	1 299	1 299
Lindholmen Science Park AB	23,95%	42,95%	240	1 523	1 523
Almi Företagspartner Väst AB	12,25%	12,25%	4 643	0	0
Summa				8 263	8 263

Företagets namn	Org.nr	Säte
Göteborgs Tekniska College AB	556570-6768	Göteborg
Johanneberg Science Park AB	556790-3108	Göteborg
Lindholmen Science Park AB	556568-6366	Göteborg
Almi Företagspartner Väst AB	556488-1307	Göteborg

Not 10 Andra långfristiga fordringar (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående anskaffningsvärde	8 750	8 750
Nedskrivning värdeförändring	-1 490	0
Utgående redovisat värde	7 260	8 750

Villkorlån Almi Invest Västsverige AB, kapitalförsörjningsprojekt Fond 2 (2015-2021), ränta utgår ej.

Not 11 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna projektintäkter	12 700	17 805
Förutbetalda kostnader	3 111	1 160
Summa	15 811	18 965

Not 12 Förändring i eget kapital (tkr)

	<i>Bundet eget kapital</i>		<i>Fritt eget kapital</i>		Summa eget kapital
	Aktie-kapital	Reservfond	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2015	10 000	93	55 227	-10 237	55 083
Disposition av föregående års resultat			-10 237	10 237	
Årets resultat				-4 043	-4 043
Fusionsvinst/-förlust			0		0
Transaktioner med ägare: Erhållet aktieägartillskott			5 000		5 000
Summa transaktioner med aktieägare	0	0	5 000	0	5 000
Utgående balans per 31 december 2015	10 000	93	49 990	-4 043	56 040
<i>Aktiekapital 100 aktier å kvotvärde 100 000 kr</i>					

Not 13 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Upplupna personalkostnader	5 517	4 619
Upplupna projektkostnader och förutbetalda intäkter	7 045	12 393
Summa	12 562	17 012

Not 14 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Avskrivningar	274	995
Kundförluster	23	17
Nedskrivning av andelar i intresseföretag	5 500	9 331
Nedskrivning av långfristig fordran	1 490	0
Summa	7 287	10 343

Not 15 Likvida medel i kassaflödet (tkr)

	2015-12-31	2014-12-31
Kassa och koncernkonto	40 909	43 227
Summa	40 909	43 227

Bolaget ingår i Göteborgs Stadshus-koncernens koncernkontosystem.

Göteborg den 15 februari 2016

Patrik Andersson
Verkställande Direktör

Leif Pagrotsky
Ordförande

Eva Ternegren
Förste vice ordförande

Axel Josefson
Andra vice ordförande

Peter Lindh

Miguel Odhner

Lennart Olsson

Hans Rothenberg

Stefan Svensson

Marie Östh Karlsson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 15 februari 2016.

Ernst & Young AB

Hans Gavin
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har lämnats den 15 februari 2016.

Ann-Britt Svensson
Av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisorer

Mai-Britt Vilhelmsson

Styrelsens sammansättning 2015

STYRELSE	Leif Pagrotsky	Ordförande
	Eva Ternegren	Första vice ordförande
	Axel Josefson	Andra vice ordförande
	Peter Lindh	
	Miguel Odhner	
	Lennart Olsson	
	Stefan Svensson	
	Hans Rothenberg	
	Marie Östh Karlsson	
REVISORER	Ernst & Young AB	Auktoriserad revisor Hans Gavin
	Lekmannarevisor	Ann-Britt Svensson
	Lekmannarevisor	Mai-Britt Vilhelmsson
REVISORSSUPPLEANTER	Ernst & Young AB	
	Lekmannarevisor	Sven Andersson
	Lekmannarevisor	Carina Henriksson Johansson

Ledamöter, revisorer och revisorssuppleanter är utsedda av bolagsstämman.

Verkställande direktör:	Patrik Andersson
Styrelsens sekreterare:	Roland Adrell

2016-02-15

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Kompletterande information till Årsredovisning 2015

Not 10 Långfristig fordran Almi Invest Västsverige AB

Styrelsen i BRG föreslår ställa sig bakom bolagets Årsredovisning 2015.

I årets resultat har en nedskrivning gjorts med 1 490 tkr på BRGs långfristiga fordran mot Almi Invest Västsverige AB (ALMI).

Fordran på 8 917 tkr avser villkorslån till ALMI med ett bokfört värde som vid årets början uppgick till 8 750 tkr. Som utgångspunkt för värdering av posten vid årets slut har vi tagit del av den värdering som ALMI lämnat av uppbokad skuld (7 260 tkr) där minskningen av framräknat belopp baseras på en årlig schablonkostnad om 3 % av kapitalbasen för förvaltningskostnader i ALMI. Vårt alternativ är att göra en värdering av alla bolag i hela fonden till marknadsvärde vilket i dagsläget inte är försvarbart administrativt.

Utifrån försiktighetsprincip skriver BRG ner fordran i nivå med den av ALMI angivna skulden, vilket gjorts i samråd med BRGs revisorer.

Bakgrund Fond 1 och Fond 2

BRGs styrelse beslutade 2008-10-29, som regional delägare i Almi Företagspartner Väst AB, om att avsätta en ram om 9 mkr varav 8 916 750 kr utgör ett villkorslån och 83 250 kr ett anslag, för fondprojektet Almi Invest Västsverige (Fond 1). Ränta utgår ej för perioden 2009-2020.

Parterna beslutade 2015 om att avveckla Fond 1 i förtid och etablera en ny fond (Fond 2).

BRGs styrelse beslutade 2015-06-01 om att BRGs andel av de medel som utgör överskottslikviditet i fond 1, används i fond 2 på samma villkor som gäller för BRGs ursprungliga finansiering av fond 1. Ny projektperiod är 2015-2021. BRG har genom det beslutet medgivit en senare återbetalningstidpunkt (än tidigast 2020) för sin fordran.

Patrik Andersson
VD

Business Region Göteborg AB

Granskning av verksamhetsåret 2015

Vi, av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisorer, har granskat om bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen har varit tillräcklig. Yrkesrevisorer vid Göteborgs Stads revisionskontor har biträtt oss i granskningen.

Resultatet av granskningen presenteras i bifogad granskningsredogörelse. Granskningsredogörelsen skickas till styrelsen som ett underlag i bolagets fortsatta arbete.

Vi vill betona vikten av att styrelsen vidtar lämpliga åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnas och vill därför ha ett yttrande från styrelsen. Av yttrandet ska framgå vilka åtgärder som bolaget har gjort eller planerar att göra med anledning av rekommendationerna. Yttrandet skickas till stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se senast den 23 juni 2016.

Vårt uttalande till årsstämman lämnas i en granskningsrapport. Granskningsrapporten skickas till bolaget efter det att styrelsen beslutat fastställa årsredovisningen. Uttalandet i granskningsrapporten grundar sig på granskningsredogörelsen.

Göteborg den 26 januari 2016

Annbrith Svensson
av kommunfullmäktige
utsedd lekmannarevisor

Mai-Britt Wilhelmson
av kommunfullmäktige
utsedd lekmannarevisor

Business Region Göteborg AB

– granskning av verksamhetsåret 2015

Januari 2016

Business Region Göteborg AB. Granskning av verksamhetsåret 2015
Diarienummer: 169/15

Lekmannarevisorer: Annbrith Svensson och Mai-Britt Wilhelmson
Yrkesrevisor: Peter Håkansson

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Granskning av verksamheten	6
Grundläggande granskning	6
Granskning av konsultanvändning	9
Samordning av Göteborg Stads internationella samarbete	10
Uppföljning av offentlighet och sekretess	10
Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering	12
Språkbruk och revisionstermer	13

Sammanfattning

Bolagets styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.

Lekmannarevisorernas uppdrag är att bedöma om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Årets granskning av bolaget omfattar:

- grundläggande granskning
- granskning av konsultanvändning
- samordning av Göteborgs Stads internationella samarbete
- uppföljning av offentlighet och sekretess.

Granskningen visar att delar av bolagets verksamhet har brister som behöver åtgärdas. Därför lämnar lekmannarevisorerna följande rekommendationer:

Område	Rekommendation
Grundläggande granskning	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i inriktningsdokumentet förtydliga vilka av kommunfullmäktiges mål som bolaget ska förhålla sig till samt hur dessa mål ska nås. Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att i verksamhetsplanen konkretisera och kvantifiera de mål som prioriteras i inriktningsdokumentet.
Offentlighet och sekretess	Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att upprätta och besluta om en arkivförteckning (kvarstår från år 2014).

I övrigt bedömer lekmannarevisorerna att bolaget har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Granskning av verksamheten

Bolagets styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Lekmannarevisorernas uppdrag är att bedöma om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningen av verksamheten omfattar en grundläggande del, som är en översiktlig granskning av bolagets ledning och styrning ur ett internkontrollperspektiv, flera fördjupade granskningar, samt uppföljning av tidigare års granskning.¹

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen syftar till att översiktligt bedöma bolagets ledning och styrning samt interna kontroll. Det innebär att revisorerna löpande följer styrelsens protokoll och handlingar och informerar sig om verksamheten. Granskningen omfattar följande delar:

- följsamhet mot kommunfullmäktiges ägardirektiv
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag
- följsamhet mot kommunfullmäktiges budget
- följsamhet mot kommunfullmäktiges regler för budget och uppföljning
- följsamhet mot kommunfullmäktiges riktlinjer för intern kontroll
- styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi
- beslutsunderlag
- hantering av särskilda uppdrag från kommunstyrelsen/kommunfullmäktige
- registrering av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter i aktiebolagsregistret
- bolagets handlingar på stadens hemsida.

¹ Se lekmannarevisorernas granskningsplan, april 2015

lakttagelser

Hantering av uppdrag från bolagsöversynen

Inom ramen för 2015 års granskning har lekmannarevisorerna uppmärksammat hur bolaget omhändertar de uppdrag det fick i samband med bolagsöversynen. Granskningen visar att det pågår ett aktivt arbete i detta avseende och att bolaget har hanterat de uppdrag det fick.

Registrering av styrelseledamöter och suppleanter i aktiebolagsregistret

Lekmannarevisorerna har granskat bolagets följsamhet mot aktiebolagslagens krav på registrering av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter.

Lagen anger att registrering ska ske *genast* när ett förhållande, som har anmälts eller skall anmälas för registrering, har ändrats. Yttrande rörande tolkningen av begreppet *genast* i detta sammanhang har begärts in från Bolagsverket. Bolagsverkets tolkning av begreppet *genast* innebär att anmälan för registrering ska ske så snart bolagsstämman, där styrelseledamöter och styrelsesuppleanter utsetts, har hållits.

Granskningen visar att bolaget inte har agerat följsamt mot detta lagkrav. Tiden mellan årsstämma och till det att bolaget lämnade anmälan för registrering uppgick till 23 dagar. Granskningen visar också att registreringsansökan som inlämnats till bolagsverket inte kunnat registreras på grund av att det bifogade protokollet inte innehöll nödvändiga uppgifter. Effekten av detta blir att tiden för registrering förlängts ytterligare.

Registreringskravet har utformats för att säkerställa såväl tredje mans intresse av att alltid kunna förlita sig på att registrerade uppgifter är korrekta, som att enskilda styrelseledamöter och styrelsesuppleanter ska kunna fungera i sitt uppdrag. För avgående styrelseledamot eller styrelsesuppleant kan det dessutom vara av stor betydelse att avregistrering sker på avsett sätt, då felaktigt kvarstående registreringar kan påverka den enskildes möjligheter till annat uppdrag, anställning eller rätt till arbetslöshetsersättning.

Bolagets handlingar på stadens hemsida

Enligt kommunfullmäktiges Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag ska samtliga dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse finnas tillgängliga på stadens hemsida. Granskningen visar att bolaget inte har levt upp till detta krav under året.

Enligt uppgift från Göteborgs Stadshus AB beror avsteget från stadens riktlinjer bland annat på att den it-plattform som staden använder inte klarar att hantera alla handlingar från stadens bolag. Under hösten 2015

har Göteborgs Stadshus AB i samarbete med Intraservice byggt upp en ny portal för att komma tillrätta med detta problem. Arbetet med att ta fram en ny portal är ännu inte färdigställt i alla delar. Enligt information från Göteborgs Stadshus AB beräknas en lösning för att kunna lägga upp alla handlingar på stadens hemsida vara färdigt tidigt under år 2016.

Bolagets process för hantering av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Lekmannarevisorerna har inom ramen för den grundläggande granskningen också beaktat hur bolaget arbetar utifrån kommunfullmäktiges mål. Enligt kommunfullmäktiges budget ska stadens bolag bryta ned fullmäktiges mål och inriktningar och anpassa dem till sina egna verksamheter.

Enligt kommunfullmäktiges budget ska det framgå av inriktningsdokumentet hur kommunfullmäktiges mål ska uppnås. Styrelsen ska sedan uppdra till bolaget att utarbeta en affärsplan/verksamhetsplan. Denna ska baseras på inriktningsdokumentet och innehålla konkreta och kvantifierbara mål, samt beskriva hur dessa mål ska nås.²

Styrelsen tog beslut om inriktningsdokument för år 2016 den 13 augusti 2015. I inriktningsdokumentet finns det skrivningar som hänvisar till de delar i kommunfullmäktiges budget som berör näringslivsfrågor och näringslivsutveckling. Det går också att utläsa att bolaget, genom sin verksamhet, kan bidra till att andra mål i kommunfullmäktiges budget nås, däribland ökad hållbarhet och jämlikhet. Hur de senare målen ska nås beskrivs inte närmare.

Styrelsen tog beslut om bolagets verksamhetsplan den 19 oktober 2015. I verksamhetsplanen konkretiseras hur kommunfullmäktiges mål ”Samverkan för flera hållbara innovationer och jobbtillväxt ska öka” ska nås. Därtill beskrivs ytterligare fyra mål och ett antal uppdrag som bolaget kommer att arbeta med under 2016. Merparten av dessa mål och uppdrag går inte att härleda till styrelsens inriktningsdokument, utan tilldelades bolaget av kommunstyrelsen den 23 september 2015.³

² Kommunfullmäktiges budget för år 2016.

³ Yrkande från S, MP och V angående fördelning av prioriterade mål i fullmäktiges budget på processägare och kommunalråd samt fördelning av verkställigheten av fullmäktighets uppdrag under 2016, Beslutat av kommunstyrelsen den 23 september 2015.

Bedömning

Lekmannarevisorernas översiktliga bedömning är att bolaget i huvudsak har en tillfredsställande ledning och styrning samt tillräcklig intern kontroll inom de områden som omfattats av den grundläggande granskningen. Samtidigt visar granskningen på förbättringsområden.

Lekmannarevisorerna konstaterar att bolagets hantering av registrering av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter bör förbättras. Bolaget uppmanas därför att se över sina rutiner för anmälningsärenden till bolagsverket.

Lekmannarevisorerna kommer under kommande år också följa upp bolagets arbete med att publicera dagordningar, handlingar och protokoll på stadens hemsida.

Avslutningsvis noterar lekmannarevisorerna att bolagets process för att hantera kommunfullmäktiges mål behöver utvecklas. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrdokumentet för stadens nämnder och bolag. Lekmannarevisorerna gör bedömningen att styrelsen i inriktningsdokumentet behöver förtydliga vilka av kommunfullmäktiges mål bolaget väljer att arbeta med.

Det är också lekmannarevisorernas bedömning att verksamhetsplanen tydligare bör utgå ifrån, och konkretisera, samtliga mål som styrelsen anger i inriktningsdokumentet.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att i inriktningsdokumentet förtydliga vilka av kommunfullmäktiges mål som bolaget ska förhålla sig till samt hur dessa mål ska nås.

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen och verkställande direktören att i verksamhetsplanen konkretisera och kvantifiera de mål som prioriteras i inriktningsdokumentet.

Granskning av konsultanvändning

Stadsrevisionen har granskat konsultanvändningen i sex nämnder och bolag. Granskningen beaktade också verksamheternas arbete med informationssäkerhet.⁴ Granskningen syftade till att bedöma om

⁴ Se revisionsrapporten "Konsultanvändning i Göteborgs Stad", diarienummer 262/14, beslutad den 15 september år 2015.

nämnderna och bolagen styr, kontrollerar och följer upp konsultinsatser så att effektiv och ändamålsenlig resursanvändning säkerställs. Granskningen avrapporterades till kommunfullmäktige under hösten 2015.

Granskningen visade att Business Region Göteborg har rutiner som är tillämpliga vid konsultanvändning och ett sätt att arbeta med konsulter som kan främja effektivt resursutnyttjande vid konsultanvändning. Vidare framgick av granskningen att bolaget lever upp till kommunfullmäktiges säkerhetspolicy och riktlinje för informationssäkerhet.

Samordning av Göteborg Stads internationella samarbete

Stadsrevisionen har under 2015 granskat samordningen av stadens internationella samarbete.⁵ Granskningen syftade till att bedöma om stadens internationella samarbete samordnas på ett ändamålsenligt sätt. Granskningen omfattade i första hand kommunstyrelsen.

Utöver kommunstyrelsen ingick Miljö- och klimatnämnden, Business Region Göteborg AB, AB Gothenburg European Office och Göteborg Energi AB i granskningen. Dessa valdes ut för att de deltar i omfattande internationella samarbeten som samordnas av kommunstyrelsen.

Ett område som ska samordnas av kommunstyrelsen är besök. Syftet med en samordnad besökshantering är bland annat att säkerställa att staden representeras av rätt verksamheter. Granskningen visade att kommunikationen och samverkan kring besök behöver utvecklas. Business Region Göteborg har i vissa fall inte underrättat internationella avdelningen på stadsledningskontoret om besök till bolaget som har varit av stadsgemensamt intresse.

Uppföljning av offentlighet och sekretess

Lekmannarevisorerna granskade år 2014 bolagets rutiner för offentlighet och sekretess. Granskningen resulterade i att vi riktade följande rekommendation till bolaget:

Lekmannarevisorerna rekommenderar styrelsen att upprätta och besluta om en arkivförteckning.

⁵ Se revisionsrapporten "Samordning av Göteborgs Stads internationella samarbete", diarienummer 0213/15, beslutad den 15 december år 2015.

Iakttagelser

Styrelsen har under året inte beslutat om någon arkivförteckning för bolaget. Bolaget har under året inlett ett arbete för att stärka arkivrutinerna. I detta arbete ingår att rekrytera en arkivarie.

Bedömning

Lekmannarevisorerna noterar att bolaget har inlett ett arbete för att stärka rutinerna avseende arkivering och arkivvård, men noterar att styrelsen inte har tagit beslut om bolagets arkivförteckning. Lekmannarevisorerna gör därför bedömningen att rekommendationen kvarstår.

Lekmannarevisorernas uppdrag och rapportering

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen.

Lekmannarevisorer är förtroendevalda och utses av fullmäktige ur gruppen förtroendevalda revisorer (gruppen benämns som Stadsrevisionen). Lekmannarevisorerna har ett självständigt uppdrag att granska de bolag som helt eller delvis ägs av kommunen. I Göteborg utses i regel två lekmannarevisorer för varje bolag. Revisorerna är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Resultatet av lekmannarevisorernas granskning redovisas i granskningsrapport och granskningsredogörelse, en per bolag.

Revisorerna genomför också särskilda granskningar som i regel rör flera bolag och nämnder. Dessa redovisas i revisionsrapporter till fullmäktige löpande under året.

Revisorerna tar även varje år fram en årsredogörelse som sammanfattar all den granskning som gjorts i kommunen under det aktuella året.

Revisorernas rapporter hittar du på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Språkbruk och revisionstermer

När revisorerna har genomfört en granskning lämnar de ofta rekommendationer till de granskade nämnderna och bolagen. Ibland lämnar de även revisionskritik.

Rekommendationer lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten.

Revisionskritik lämnas då revisorerna ser brister i verksamheten som är av mer allvarlig karaktär. Revisionskritik graderas genom begreppen påpekande, erinran eller anmärkning. Anmärkning är allvarligast.

Under kommande år följer revisorerna upp vilka åtgärder bolaget eller nämnden har gjort för att följa revisorernas rekommendationer.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

**Göteborgs
Stad**

BUSINESS REGION GÖTEBORG

2016-02-02

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Val av ombud vid bolagsstämmor 2016 samt instruktion för dessa vid årsstämmor 2016

Bakgrund

Kommunfullmäktiges beslut i december 2013 om en ny bolagsstruktur innebar bland annat att samtliga bolag i Göteborg inordnas i en koncern. Göteborgs kommun är i och med detta beslut endast direktägare av ett bolag, Göteborgs Stadshus AB. Göteborgs Stadshus AB är i sin tur direktägare i moderbolag i respektive kluster, de interna bolagen, Boplats Göteborg AB, de regionala bolagen samt i tre vilande bolag.

Av Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag framgår den övergripande ansvarsfördelningen mellan olika nivåer i strukturen. Av riktlinjerna framgår att Göteborgs Stadshus AB ska utse ombud till bolagsstämma i de ovan nämnda bolagen där Göteborgs Stadshus AB innehar ett direkt ägande. Respektive moderbolag ska i sin tur utse ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta

att utse ombud vid bolagsstämmor under 2016 enligt förslaget nedan,

Förslag

Följande personer föreslås företräda Business Region Göteborg AB:s aktier vid bolagsstämmor under 2016.

<i>Dotterbolag</i>	<i>Ombud</i>
Johanneberg Science Park AB, 13 maj	
Lindholmen Science Park AB, 26 maj	
Almi Företagspartner Väst AB, 3 maj	
Göteborgs Tekniska College AB, 4 april	
Sahlgrenska Science Park AB, 20 juni	

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2016-02-15

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende:

Beslut av Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort, att gälla även för BRG

Kommunfullmäktige har i sin årliga revidering beslutat om *Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort*, gällande för 2016 (KF 2015-12-03/Handling nr 198).

- Styrdokumentet har endast anpassats för att även avse drivmedelskort.
- BRG har inte inköpskort eller drivmedelskort.
- BRG har f.n. åtta företagsupphandlade privatkort.
- Ändringar i dokumenten medför inget som påverkar BRG.

Lokal anvisning kvarstår utan ändring, förutom rubriceringen som anpassas med tillägget "drivmedelskort".

Styrelsen föreslås besluta att:

1. Upphäva befintliga *styrdokument* enligt ovan.
2. Fastställa Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort.
3. Fastställa Lokal anvisning till Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort.

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson

VD

Göteborgs Stad
Stadsledningskontoret

Dokumentansvarig: Katarina Glimstedt

Upprättad av: Finansavdelningen

Beslutad av: Kommunstyrelse och kommunfullmäktige

Gäller för: Stadens nämnder och styrelser

Senast uppdaterad: 2014-06-05

Giltighetstid: Fr o m 2016-01-01

Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort

POLICY FÖR FÖRETAGSUPPHANDLAT PRIVATKORT, INKÖPSKORT OCH DRIVMEDELSKORT FÖR GÖTEBORGS STAD

- Policyn gäller för stadens nämnder och styrelser i direkt och indirekt helägda bolag. Varje bolag ansvarar att policyn efterlevs och att rapportering sker enligt mall.
- Delägda bolag och kommunalförbund ska sträva efter att tillämpa samma riktlinjer som de helägda bolagen.
- Användning av företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort ska vara restriktiv och kontrollerad för att säkerställa en god intern kontroll.
- Policyn ska revideras vid behov.

RIKTLINJER FÖR HANTERING AV FÖRETAGSUPPHANDLAT PRIVATKORT, INKÖPSKORT OCH DRIVMEDELSKORT

Dessa riktlinjer syftar till att:

- Klargöra ansvarsfördelningen inom staden för hanteringen av företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort.
- Fastställa rutiner för styrning, kontroll och rapportering.

1. Organisation och ansvarsfördelning

1.1. Kommunfullmäktige

Fastställer policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort.

1.2. Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att stadens hantering av företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort bedrivs enligt beslutade riktlinjer med god intern kontroll.

1.3. Kommunstyrelsens arbetsutskott

- Besluta i frågor enligt gällande delegationsordning.
- Svarar för uppföljningen av policyn och riktlinjerna för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort.
- Beslutar om vidareanmälan av avvikelser från policyn och riktlinjerna till kommunstyrelsen.

1.4. Stadsledningskontoret, område ekonomi/finansavdelningen

Område ekonomi ska ha ansvar för uppföljningen av koncernens hantering av företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort enligt riktlinjerna i denna policy. Finansavdelningen tillhörande område ekonomi ansvarar för upphandlingen av banktjänster med tillhörande tjänster, Göteborgs Stads Upphandlings AB ansvarar för upphandlingen av drivmedel.

1.5. Helägda kommunala bolag

Bolagets styrelse ska fastställa anvisningar för användande av företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort baserade på stadens policy och riktlinjer. Bolagets anvisningar ska årligen beslutas i bolagsstyrelsen och skickas till finansavdelningen. Alla avvikelser från anvisningarna skall rapporteras till enheten för finansavdelningen.

1.6. Delägda kommunala bolag samt kommunalförbund

Delägda kommunala bolag samt kommunalförbund har möjligheten att använda sig av företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort.

2. Övergripande information

Staden ska förenkla administration och hantering av inköp i tjänsten genom att minska kontanthantering och rekvisitioner samt direktfakturor från icke avtalade leverantörer. Vissa befattningar inom stadens förvaltningar och bolag kan ha återkommande behov av kortanvändning i tjänsten. Att betala med kort är ett verktyg för att underlätta redovisning av inköp och skapa tydligare och enhetligare rutiner. Detta skapar möjlighet till bättre kontroll och uppföljning.

Stadens förvaltningar och dess direkt och indirekt helägda bolag samt kommunalförbund ska upprätta rutiner som säkerställer god intern kontroll, rapportering och uppföljning.

Nämnd/styrelse ska besluta om vilka anställda som ska ha tillgång till företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort samt eventuella begränsningar för varje inköpskort och anställd. Nämnd/styrelsen kan ta beslut om vidaredelegation till förvaltningsdirektör eller VD.

2.1. Definition av kort som omfattas av riktlinjerna

Policyn och riktlinjerna omfattar endast företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort. Övriga korttyper som inte är en upphandlad tjänst får inte användas. Undantag ska godkännas av kommunstyrelsen.

2.2. Definition av kort

Företagsupphandlat privatkort

Kortinnehavaren har personligt betalningsansvar. Kortet ska främst användas vid representation och reserelaterade inköp.

Inköpskort

Stadens förvaltningar och bolag har det juridiska betalningsansvaret. Kortet är främst avsett att användas i samband med mindre inköp som inte kan göras via ordinarie beställningsrutiner.

Drivmedelskort

Stadens förvaltningar och bolag har det juridiska betalningsansvaret. Kortet är avsett att användas i samband med tankning av drivmedel och köp tillhörande trafiksäkerhetsprodukter.

2.3. Användning av företagsupphandlat privatkort

Kortet får användas av anställda som har behov av återkommande inköp i tjänsten. Kostnaden för årsavgiften och eventuella uppläggningsavgifter betalas av respektive förvaltning och bolag och då endast för kort upphandlade enligt ramavtal för banktjänster. Kortinnehavaren erhåller faktura från kortföretaget till sin bostadsadress. Kortinnehavaren är ansvarig för att upprätta redovisning med originalkvitton gentemot arbetsgivaren för tjänsteutgifter på kortet snarast efter köp.

2.4. Användning av inköpskort

Kortet får användas av anställd som har fortlöpande behov av ett betalningssätt i samband med mindre inköp som inte kan göras via ordinarie beställningsrutiner. Förvaltningen/bolaget bestämmer själva om inköpskort skall användas samt i vilken omfattning. Kortet får även användas för inköp på internet i Sverige och utomlands då inget annat betalningssätt är möjligt. Kortet får inte användas till kontantuttag eller resor. Inga privata köp får förekomma på kortet. Kortet är personligt och får inte lånas ut eller överlåtas till någon annan.

Finansavdelningen upprättar en förbindelse som ska användas av stadens förvaltningar och dess direkt och indirekt helägda bolag samt kommunalförbund som avropar upphandlad tjänst. Varje kortinnehavare ska skriva på förbindelsen.

Förvaltningar och bolag som använder inköpskort ska upprätta skriftliga instruktioner anpassade till de egna administrativa rutinerna och hålla kortinnehavare uppdaterade om gällande rutiner.

Kort som används ovarsamt eller felaktigt ska omedelbart dras in. Detsamma gäller om kortinnehavaren inte följer gällande instruktioner och rutiner kopplade till kortet.

2.5. Användning av drivmedelskort

Kortet får användas av anställd som i tjänsten har fortlöpande behov av köp av drivmedel och köp av tillhörande trafiksäkerhetsprodukter samt som betalningsmedel till parkeringsautomater.

Kortet får inte vara av sådan art som VISA, Mastercard eller dylikt.

Förvaltningen/bolaget bestämmer själva i vilken omfattning kortet ska användas och vilka begränsningar som kortet ska inneha. Kortet får inte användas till kontantuttag. Inga privata köp får förekomma på kortet. Kortet är personligt och får inte lånas ut eller överlåtas till någon annan.

Finansavdelningen upprättar en förbindelse som ska användas av stadens förvaltningar och dess direkt och indirekt helägda bolag samt kommunalförbund som avropar upphandlad tjänst. Varje kortinnehavare ska skriva på förbindelsen.

Förvaltningar och bolag som använder drivmedelskort ska upprätta skriftliga instruktioner anpassade till de egna administrativa rutinerna och hålla kortinnehavare uppdaterade om gällande rutiner.

Kort som används ovarsamt eller felaktigt ska omedelbart dras in. Detsamma gäller om kortinnehavaren inte följer gällande instruktioner och rutiner kopplade till kortet.

2.6. Ansökan om företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort

Instruktioner, blanketter och anvisningar och eventuellt informationsmaterial kopplade till kortansökan för företagsupphandlat privatkort och inköpskort finns tillgängliga hos finansavdelningen. Kortansökan för drivmedelskort finns även tillgängliga hos utsedd kontaktperson på förvaltning och bolag som avropar från upphandlat ramavtal för drivmedel.

Fullständig ansökan avseende företagsupphandlat privatkort och inköpskort ska efter undertecknande av firmatecknare skickas till kontaktperson hos finansavdelningen, avseende drivmedelskort ska ansökan skickas till utsedd kontaktperson på förvaltning och bolag. Därefter skickas ansökan till respektive kortföretag.

2.7. Statistik över kortinnehav

Inrapportering av kortinnehavare från respektive förvaltning och bolag ska ske två gånger per år. Finansavdelningen ansvarar för att inrapporteringen sker och stäms av mot inkommen statistik från leverantör för upphandlat ramavtal för banktjänster samt ramavtal för drivmedel.

3. Återrapportering

Stadens förvaltningar och dess direkt och indirekt helägda bolag samt kommunalförbund ska återrapportera avvikelser från gällande riktlinjer till finansavdelningen. Finansavdelningen återrapporterar i sin tur eventuella avvikelser till kommunstyrelsens arbetsutskott.

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Organisation	Dokumenttyp		
Business Region Göteborg AB	Lokal anvisning		
Dokumentets Namn		Datum - Upprättad	Sida
Lokal anvisning till Policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort		14-07-02	1 (3)
Ansvarig avdelning	Utgåva	Datum - Senast uppdaterad	
Ekonomi	A	15-12-07	

Lokal anvisning

- till policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort

1)	KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE POLICY OCH RIKTLINJER	3
2)	ANSVAR	3
3)	ANSÖKAN OM FÖRETAGSUPPHANDLAT PRIVATKORT	3
4)	UTLÄGG OCH ERSÄTTNING.....	3

1) Kommunens övergripande policy och riktlinjer

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen har beslutat om policy och riktlinjer för företagsupphandlat privatkort, inköpskort och drivmedelskort. Policyn ska revideras årligen.

Bolagets styrelse ska fastställa anvisningar baserade på dessa styrdokument. Anvisningarna ska årligen beslutas i bolagsstyrelsen och skickas till finans, liksom alla ev. avvikelser från anvisningarna.

2) Ansvar

Styrelsen har delegerat till VD att besluta om vilka anställda som ska ha tillgång till företagsupphandlat privatkort och eller inköpskort.

BRG har endast behov av företagsupphandlat privatkort.

3) Ansökan om företagsupphandlat privatkort

Medarbetare som har behov av en betalningslösning i samband med tjänsterelaterade utlägg kan ansöka om ett betalkort med privat betalningsansvar. Närmsta chef ska tillstyrka behovet av betalkort.

Förmånen är av begränsat värde och möjligheten till privat användande utlöser ingen förmånsbeskattning om det underlättar utförandet av arbetsuppgifter, förenklar och minskar bolagets administration. Något krav på visst antal köptillfällen i tjänsten behöver inte fastställas.

VD undertecknar ansökningsblanketten.

Ekonomichef samordnar och hanterar ansökan samt uppföljning gentemot Finans.

I enlighet med riktlinjerna skickas därefter fullständig ansökan efter undertecknande av firmatecknare till kontaktperson hos Finans, som därefter skickar ansökan till kortföretaget.

4) Utlägg och ersättning

Kortet är ett betalkort som faktureras till och betalas av medarbetaren själv. BRG ersätter tjänsterelaterade utlägg i samband med ordinarie löneutbetalning.

(a) Årsavgift

Om avgiften kommer på privat faktura hanteras den som ett ordinarie tjänsteutlägg. Om avgiften faktureras direkt BRG hanteras den enligt ordinarie fakturahantering. Val av faktureringsätt kryssas i på ansökningsblanketten.

(b) Redovisning

Ersättning för tjänsterelaterade utlägg registreras i Flex under respektive flik; resor, utlägg och representation.

Medarbetaren är ansvarig för att upprätta reseräkning utifrån ställda krav på dokumentation samt bifogade originalkvitton för tjänsteutgifter snarast möjligt efter köp. Ersättning för sina utlägg erhålls på så sätt alltid innan fakturan ska betalas av medarbetaren själv. Det är möjligt att se sina köp online två till tre dagar efter köp och man behöver då inte invänta den egna fakturan innan man sammanställer sina utlägg. Närmsta chef attesterar reseräkningen samt signerar tillhörande originalkvitton för att utbetalning ska ske.

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2016-02-15

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende:

Beslut av Finanspolicy och finansiella riktlinjer, att gälla även för BRG

Policy och riktlinjer

Kommunfullmäktige har i sin årliga revidering beslutat om *Finanspolicy och Finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad*, gällande för 2016 (KF 2015-12-03/Handling nr 198).

- Finansiella riktlinjer har anpassats med ytterligare undantag för Göteborg Energikoncernen för att klara anpassningar till gällande EU regulation, EMIR.
- Ändringar i dokumenten medför inget som påverkar BRG.

Styrelsen i BRG har 2015-04-27 fastställt att bolaget inte har något behov av egen lokal anvisning till Finanspolicy och finansiella riktlinjer. Det föreslås kvarstå även 2016.

Styrelsen föreslås besluta att:

1. Upphäva befintliga *styrdokument* enligt ovan.
2. Fastställa Finanspolicy och Finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad, 2016.

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

Göteborgs Stad
Stadsledningskontoret

Dokumentansvarig: Danijel Afolter, portföljförvaltare

Upprättad av: Finansavdelningen

Beslutad av: Kommunstyrelse och kommunfullmäktige

Gäller för: Stadens nämnder och styrelser

Senast uppdaterad: 2014-12-11

Giltighetstid: Fr o m 2016-01-01

Finanspolicy och finansiella riktlinjer för Göteborgs Stad

1. FINANSPOLICY FÖR GÖTEBORGS STAD

- Kommunfullmäktige ska enligt kommunallagen, 8 kap. § 3, meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen.
- Staden och dess helägda bolag ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet innebärande att verksamheten ska bedrivas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vidare ska staden och dess helägda bolag förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.
- Denna policy gäller för staden och dess direkt och indirekt helägda bolag.
- Stadens delägda bolag och kommunalförbund där staden ingår rekommenderas att tillämpa samma finansiella riktlinjer som de helägda bolagen.
- Stadens (Göteborgs Stads totala koncerns) samlade medelsförvaltning samordnas i stadens centrala finansfunktion vid Stadsledningskontoret.
- Policyn ska revideras vid behov.

2. FINANSIELLA RIKTLINJER FÖR GÖTEBORGS STAD

Dessa riktlinjer syftar till att:

- Klargöra organisation och ansvarsfördelningen inom staden och dess helägda bolag för den finansiella verksamheten.
- Fastlägga riktlinjer och riskramar för staden och dess helägda bolags finansiella verksamhet.
- Fastställa rutiner för finansiell styrning, kontroll och rapportering.

2. 1. Organisation och ansvarsfördelning

2.1.1 Kommunfullmäktige

- Fastställer policy och finansiella riktlinjer för Göteborgs Stads medelsförvaltning.
- Fastställer ramar och beslut om stadens borgensåtagande, låneramar och liknande.
- Fastställer delegation till kommunstyrelsen avseende finansiella frågor.

2.1.2 Kommunstyrelsen

- Fastställer delegationsordning.
- Beslutar i frågor enligt gällande delegationsordning.

2.1.3 Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret ska ha en central finansfunktion, finansavdelningen, som ansvarar för stadens medelsförvaltning och tillgodoser stadens och dess helägda bolags behov av finansiella tjänster.

Kommunkoncernens kassaflöden ska samlas i ett koncernkontosystem så att likvidflöden kan kvittas mot varandra.

Kommunstyrelsen får, genom finansavdelningen, ta ut ett administrativt- och ett bolagsspecifikt påslag av bolagen i samband med medelsförvaltning.

2.1.4 Helägda kommunala bolag

Bolagen ska ha, av respektive bolagsstyrelse beslutade, finansiella anvisningar baserade på denna policy och riktlinjer. Bolagen får inte utsätta staden för finansiella risker som ligger utanför de riktlinjer som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fastställer. Bolagens finansiella anvisningar ska årligen beslutas i bolagsstyrelsen och skickas till finans. Beslut om finansiella anvisningar får inte delegeras vidare. Alla avvikelser skall rapporteras till finansavdelningen.

Finansavdelningen skall användas för bolagens finansiella tjänster och utför ingen kreditprövning av bolagen.

2.1.5 Stadens delägda bolag och kommunalförbund där staden ingår

Delägda bolag och kommunalförbund kan använda sig av finansavdelningen för finansiella tjänster, men finansieringsbehov kan tillgodoses även på den ordinarie kreditmarknaden. Kommunal borgen beviljas i förekommande fall i enlighet med gällande delegationsordning och aktieägaravtal/konsortialavtal.

Även finansiering via Kommunleasing i Göteborg AB ska omfattas av denna policy.

2.1.6 Undantag

2.1.6.1 Göteborg Energi AB

I kommunkoncernen bedrivs el- och energihandel inom Göteborg Energikoncernen. Göteborg Energi AB har att, inom ramen för sin riskpolicy, upprätta regler för hur hanteringen av elprisrisk och andra risker förknippade med el- och energihandeln ska ske. Dessutom ska Göteborg Energi AB och dess dotterbolag, i sina finansiella riktlinjer inkludera limiter för elprisrisk.

Göteborg Energikoncernen tillåts, på grund av verksamhetsspecifika krav, ha konton utanför koncernkontosystemet¹. Göteborg Energikoncernen har som en del av den operativa verksamheten riskmandat för exponering i valuta- och råvaruderivat angivna i ”Finansiella anvisningar för koncernen Göteborg Energi”.

¹ Idag krav på pantsatta konton hos Nord Pool och Nasdaq. Handel med valutaderivat med flera banker vilket kräver konton i dessa banker.

Motpartshanteringen av råvaruderivat fastställs i Finansiella anvisningar för koncernen Göteborg Energi.

Göteborg Energi skall, till finansavdelningen, redovisa exponering fördelat på valuta- och råvaruderivat.

Göteborg Energi skall ha en förteckning över, i förväg godkända, motparter som bolaget och dess dotterbolag får ingå finansiella transaktioner med.

Göteborg Energi skall ha dokumenterade rutiner och processer för hantering av säkringsåtaganden inom elhandel i koncernen Göteborg Energi samt anpassning till regelverket EMIR (EU648/2012). Eventuella värdepapper som används i säkringsåtaganden skall följa riktlinjer om ansvarsfulla investeringar i denna policy.

2.1.7 Pensionsförpliktelser

Avseende förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser har kommunfullmäktige beslutat om särskilda föreskrifter.

2.2 Riktlinjer och riskramar

2.2.1 Finansieringsrisk

- Likviditetsförsörjningen ska tryggas genom bindande avtal med banker och kreditinstitut. Bindande lånelöfte skall täcka kommande 12 månaders förfall.
- Bindande lånelöfte och likviditetsreserv skall täcka kommande 12 månaders förfall plus kommande 12 månaders prognostiserad nettoutflöde.
- Den genomsnittliga förfallotiden på långa lån ska inte understiga 2 år och bör inte överstiga 6 år.
- Högst 25 % av den externa långa (>1 år) låneskulden får förfalla under ett kalenderår.
- Högst 35 % av den totala externa låneskulden får förfalla inom kommande 12 månader.

2.2.2 Ränterisk

- Den genomsnittliga räntebindningstiden på den totala externa skulden ska inte understiga 2 år och bör inte överstiga 6 år.
- Lägst 70 % av den totala externa skuldens volym skall vara räntesäkrat.

2.2.3 Derivatinstrument

- Får inte användas i spekulativt syfte utan endast för ränte- och valutasäkring.

2.2.4 Motpartsrisk

Vid nya avtal om checkkrediter, bindande lånelöften och derivatinstrument ska motpartens långa kreditvärdighet vara lägst A3 hos kreditvärderingsinstitutet Moody's eller lägst A- hos Standard & Poor's.

- Högst 30 % av den samlade motpartsrisken per kategori i derivatavtal får finnas hos en enskild motpart.
- Högst 30 % av den sammanlagda volymen kreditlöften får finnas hos en enskild motpart.

Risken hos en enskild motpart uttrycks i procent av den totala avtalsvolymen. Risken beräknas som en funktion av motpartens kreditvärdighet, återstående löptid, typ av derivat samt beloppets storlek.

För Förvaltnings AB Framtiden gäller att under implementeringen av finansiell samordning skall bolagets motpartsrisker hanteras enligt nedanstående:

- Samtliga finansiella motparter skall ha kreditbetyget A3 hos Moodys och/eller lägst A- hos Standard & Poor's avseende lång kreditvärdighet.
- Vid ingående av derivatavtal är nedanstående motparter godkända med iakttagande av nedan angivna begränsningar:

Motpart	Limit
Bank/försäkringsbolag/bostadslåneinstitut eller annan svensk finansiell institution med lägst rating A3 hos Moodys eller lägst A- hos Standard & Poor's avseende lång kreditvärdighet	500 Mkr
För svenskt *)"clearinghouse" avseende ränteinstrument	100 Mkr**)

*) Med clearinghouse avses finansiell institution vars uppgift är positionsavstämning och säkerhetshantering.

**) Beloppet avser maximalt tillåten fordran på clearinghouse till följd av förändrade marknadsvärden för öppna derivattransaktioner.

- Vid beräkning av limitanspråktagande vid derivattransaktioner skall det högsta av följande alternativa beräkningssätt gälla:

A. 10 % av underliggande volym vid en 5-årig löptid. Vid kortare eller längre löptider ska motsvarande justering ske.

B. Mark-to-marketvärdering av samtliga positioner.

Finns ISDA-avtal eller annan överenskommelse om "netting" skall sådan tillämpas.

Den beräknade motpartsrisken avseende derivattransaktioner kan kvittas mot lån hos motparten.

2.2.5 Valutarisk

Valutarisk får inte förekomma när det gäller stadens och bolagens:

- Finansiella tillgångar och skulder.
- Försäljningar och köp av varor eller tjänster av väsentligt belopp.

Osäkrade valutapositioner i bolagssektorn skall rapporteras till finans.

2.2.6 Operativa risker

Syftet med hanteringen av operativa risker är att se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att finans vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.

Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten.

2.2.7 Ansvarsfulla placeringar

Tillfällig likvid får placeras enligt nedanstående uppställning.

I det fall kommunkoncernen får ett externt placeringsbehov, ska placeringen i möjligaste mån matcha kommunkoncernens skuldportfölj och framtida prognostiserade likvidflöden.

Placering begränsas till den längsta löptiden av den, vid varje tillfälle, befintliga skulden. Vid placeringar ska det etiska perspektivet beaktas samt hänsyn tas till FN:s principer för ansvarsfulla investeringar, PRI².

Vid placeringar ska det ekologiska perspektivet beaktas samt hänsyn tas till den miljöpolicy och de antagna strategier för klimat och miljö som är nu gällande i staden.

² Principles for responsible investments

Motpartskategori	Högsta belopp per kategori (Mkr)	Högsta belopp per motpart (Mkr)
Svenska Staten	Obegränsat	Obegränsat
Svenskt kreditinstitut eller kommun med samma kreditvärdighet som svenska staten	3 000	1 000
Skuldförbindelse med statlig garanti med AAA rating hos Standars & Poor's respektive Aaa hos Moody's	3 000	1 000
Svenskt kreditinstitut med bästa svenska korta kreditvärdighet samt lägst A- (Standard & Poor's) eller lägst A3 (Moody's) avseende den långa kreditvärdigheten	1 500	700
Bolag ägda till minst 51 % av den svenska staten	2 000	500
Certifikat med kreditvärdighet K1	1 000	500
Certifikat med kreditvärdighet K2	400	100

2.2.8 Kommunal borgen

Stadens totala borgensåtagande ska begränsas och riskbedömning göras vid beredning av samtliga externa borgensärenden. Borgen får endast lämnas i svensk valuta alternativt i utländsk valuta under förutsättning att valutasäkring skett.

Borgensavgift ska utgå i enlighet med Europeiska kommissionens vid var tid gällande riktlinjer avseende statligt stöd.

Om borgensåtagandet kan utgöra ett stöd som kan bli föremål för prövning av Europeiska kommissionen ska upplysningar om borgensåtagandet lämnas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i enlighet med lag (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler.

2.2.8.1 Tillämpningsföreskrifter för beredning av ärenden avseende kommunal borgen

Finansavdelningen svarar³ för beredning av borgensärenden enligt nedanstående kompletterande riktlinjer.

- Villkoren för lån med kommunal borgen ska alltid delges stadsledningskontoret för utvärdering.
- Det skall finnas ett officiellt styrelsebeslut om borgensansökan till kommunen.
- Finansavdelningen ska svara för registrering av enskilda borgensärenden.
- Lån med kommunal borgen ska vara slutamorterade när borgen upphör om inte andra beslut upphäver detta.
- I borgensbeslutet ska anges högsta borgensbelopp och lånets löptid.
- Borgen som inte tagits i anspråk senast 24 månader efter beslut om borgen upphör att gälla.
- Finansavdelningen skall vara Idrott & förening behjälpliga vid uppföljning av borgensärenden.
- Stadens totala borgensåtagande ska rapporteras i samband med årsbokslut.

För beslut om utlåning och borgen till extern part ska finansavdelningen vara Idrott & förening behjälpliga med ett skriftligt utlåtande innehållande en kreditbedömning. I bedömningen ska framgå syftet med finansieringen, återbetalningsförmågan samt i förekommande fall säkerheternas värde.

2.3 Rutiner för finansiell styrning, kontroll och rapportering

- Staden och dess direkt och indirekt helägda bolag ska upprätta rutiner som säkerställer god intern kontroll, rapportering och uppföljning samt riskutvärdering.
- Stadens delägda bolag och kommunalförbund där staden ingår rekommenderas att upprätta rutiner som säkerställer god intern kontroll, rapportering och uppföljning samt riskutvärdering.

2.3.1 Finansiell styrning

Kommunfullmäktige skall i budgetprocessen årligen fastställa:

- Stadens lånetak.

³ Med undantag av den delegation som Idrott & föreningsnämnden har avseende föreningsborgen.

- Borgensramar för bolagen.

2.3.2 Rapporteringsskyldighet

Finansavdelningen skall:

- Till kommunstyrelsen återsrapportera gällande finanspolicy.
- Till kommunstyrelsen rapportera avvikelser från bolagens finansiella anvisningar.

Bolagen skall till finansavdelningen lämna in:

- Av respektive bolagsstyrelse beslutade, finansiella anvisningar baserade på denna policy och riktlinjer. Beslut om finansiella anvisningar får inte delegeras vidare. Alla avvikelser skall rapporteras till finansavdelningen.
- Den löpande likviditetsprognosen för kommande fyra veckor rapporteras veckovis på fredagar.
- Den långsiktiga likviditetsprognosen för kommande 12 månader lämnas i november varje år och uppdateras löpande i mars och augusti.
- Göteborg Energi AB skall, enligt punkt ”undantag” redovisa exponering fördelat på valuta- och råvaruderivat.

Bilaga 1

Definitionsbilaga till finanspolicyn och finansiella riktlinjer

Kreditrisk

Kreditrisk är risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser.

Kapitalrisk, motpartsrisk och systemrisk ingår i kreditrisker.

Motpartsrisk

Placeringar och/eller derivatexponeringar är koncentrerade till ett begränsat antal motparter, till en viss bransch och/eller geografiskt område etc, vilket kan innebära ökad kreditrisk. Risken hanteras inom ramen för hanteringen av kreditrisker.

Ränteomsättningsrisk

Ränteomsättningsrisk är risken att stadsskulden omsätts till ofördelaktiga räntor.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt.

Ränterisk och valutarisk är olika former av marknadsrisk.

Ränterisk

Ränterisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer ändras.

Valutarisk

Valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder i utländsk valuta, omräknat till svenska kronor, förändras på ett ofördelaktigt vis.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisk är risken att staden inte lyckas låna för att täcka förfallande lån, alternativt betalar mycket höga räntor för att kunna låna överhuvudtaget.

Operativ risk

Operativ risk är risken för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

Elprisrisk

Med elprisrisk menas det belopp varmed kommunkoncernens resultat förändras vid en viss given förändring av marknadspriset på el.

Kundundersökning åt Business Region Göteborg AB

Inledning

- X** Evimetrix har på uppdrag av Business Region Göteborg AB genomfört kundundersökningar rörande 8 projekt. Totalt har 10 olika enkäter skickats till projektens medlemmar. I 9 projekt har datainsamlingen genomförts med webb-enkäter, följaktligen har datainsamlingen i ett projekt genomförts med postala enkäter.
- X** I flertalet projekt har svarsfrekvensen i samband datainsamlingens avslutande varit låg. Bortfallsanalys har genomförts i 5 av 8 projekt. I ett projekt har det inte varit möjligt att genomföra någon bortfallsanalys då endast uppgift om e-post funnits till respondenterna. I detta projekt har istället ett extra utökat urval använts för att få in något fler svar.
- X** Bortfallsanalyserna har inte i något projekt medfört att resultaten behövt korrigeras som följd av att bortfallet kunnat antas ha en annan uppfattning än de som svarat under ordinarie datainsamling.

Urvalsbas och svarsfrekvens

- X** Totalt har 924 enkäter skickats ut för samtliga projekt. Inom ramen för ordinarie datainsamling och bortfallsanalys har 68 "legitima" returer (ej kunnat nås, slutat, ej kännedom etc.) noterats, vilket ger en urvalsbas om 856 respondenter.
- X** I de projekt där bortfallsanalys kunnat genomföras har antalet svar utökats genom att respondenter har intervjuats. Svarsfrekvensen ligger på mellan 52 och 65 procent i dessa projekt.
- X** Den totala svarsfrekvensen efter genomförd bortfallsanalys uppgår för Business Region Göteborg till 57,6 procent.

	Antal ut	Legitimt bortfall	Urvalsbas	Antal svar (ordinarie datainsamling)	Antal svar efter bortfallsintervjuer	Svarsfrekvens
ADA	90	1	89	27	43	48,3%*
Brewhouse	66	1	65	42	42	64,6%
Etablering & Investering Övriga nätverk	68	2	66	18	38	57,6%
Etablering & Investering Rådgivning	55	7	48	16	25	52,1%
ExpeditionFramåt	188	5	183	84	103	56,3%
Finanskompetens	127	8	119	37	67	56,3%
Företagsakuten	126	25	101	38	62	61,4%
Business Region Göteborg ICT	181	19	162	55	92	56,8%
Kemiklustret	23	--	23	13	13	56,5%
Business Region Göteborg Totalt	924	68	767	303	442	57,6%

* ADA räknas inte in i svarsfrekvensen då ingen vanlig bortfallsanalys kunnat göras. I syfte att erhålla fler svar för ADA har urvalet utökats och

Metod – Beräkning av Nöjdhundindex

X Nöjdhundindex

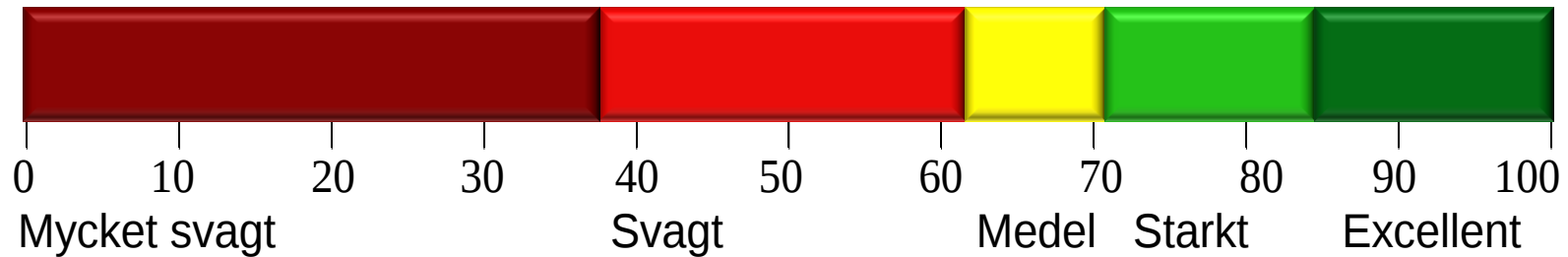
Kundernas totalbetyg på Business Region Göteborg som processägare uttryckt (**NKI**) som ett medelvärde av:

- Hur **nöjd/missnöjd** man är med Business Region Göteborg totalt sett
- Hur Business Region Göteborg motsvarar ens **förväntningar**
- Hur nära ett **ideal** Business Region Göteborg är

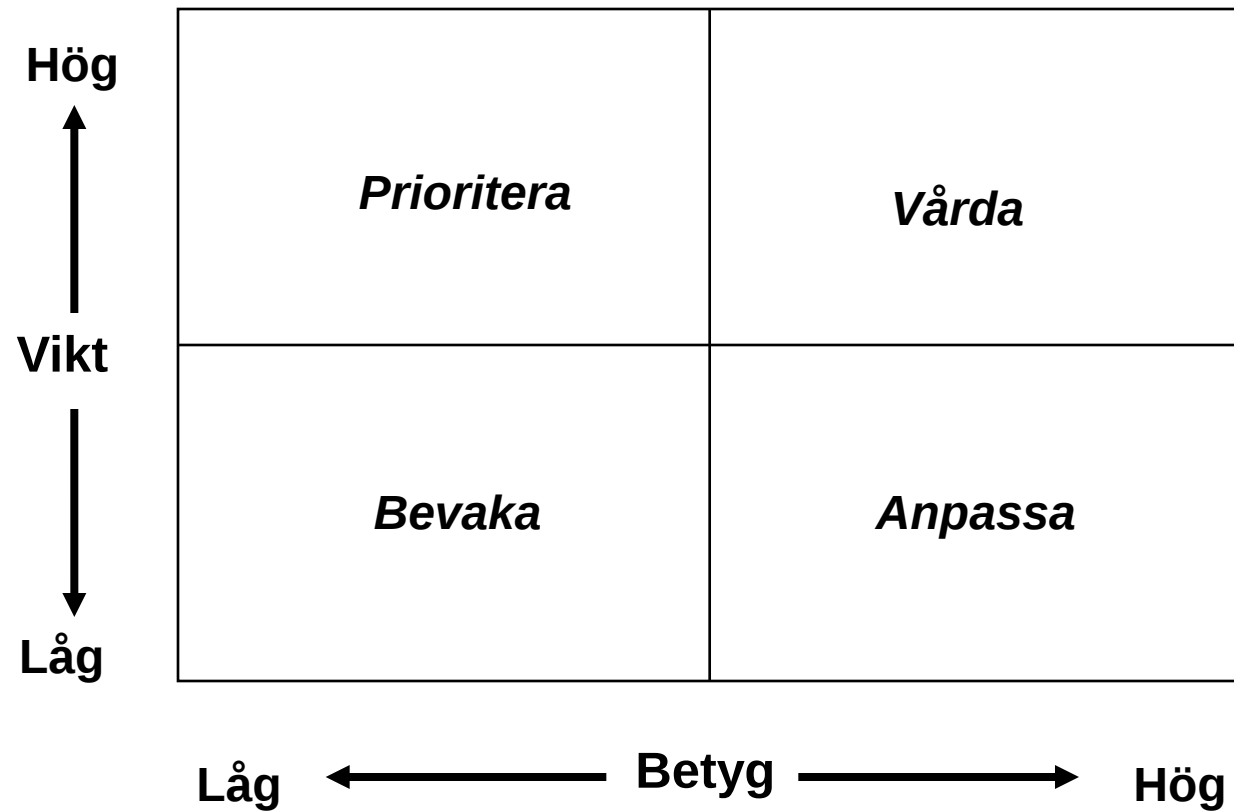
Mätsticka, 100-gradig betygskala, OBS! Skalorna anger betyg och inte andelar (%)

Nöjdhetsindex

Alla branscher och alla typer av produkter

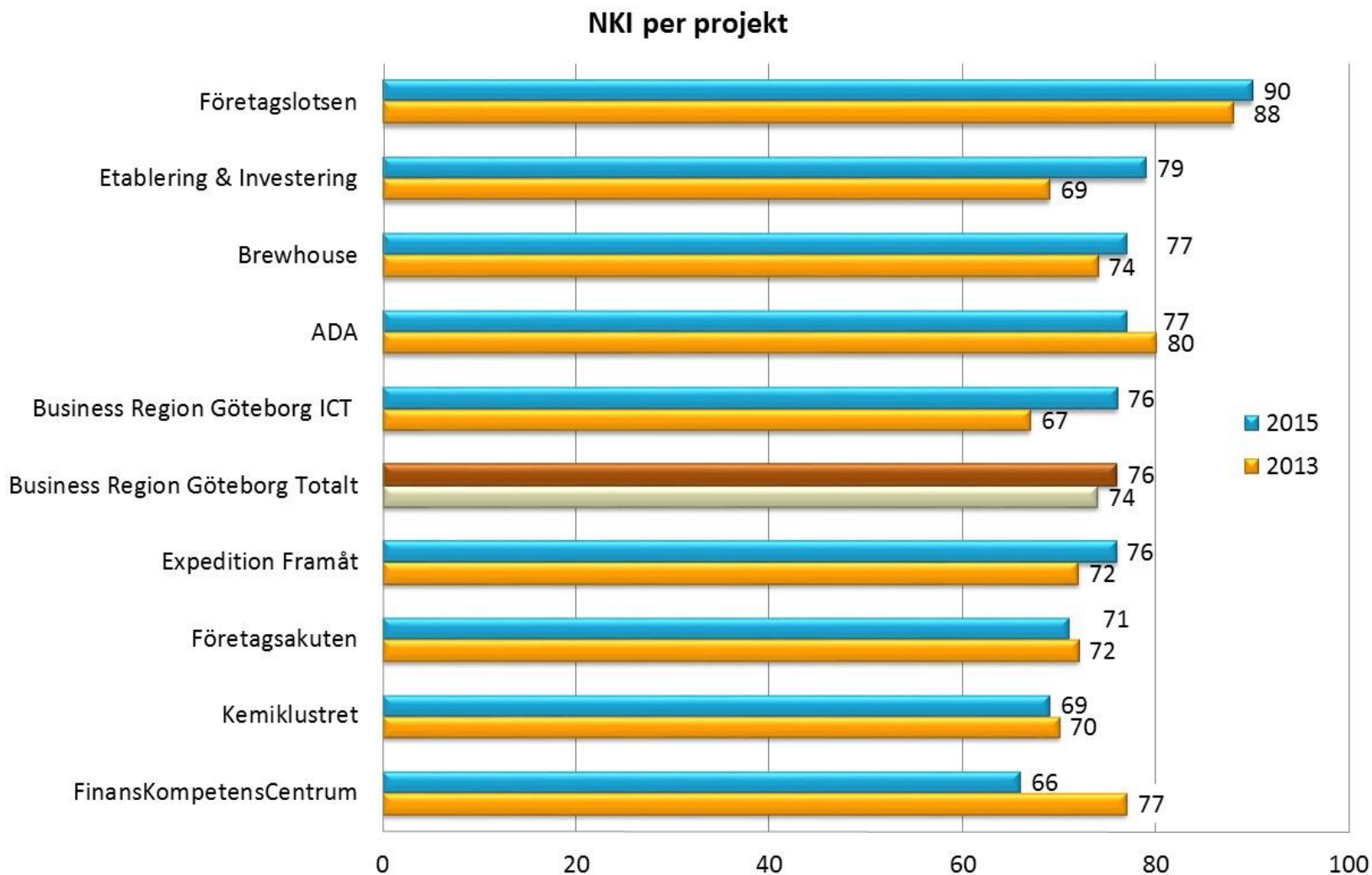

Prioriteringsmatris

Övergripande resultat för Business Region Göteborg

NKI per projekt samt för BRG

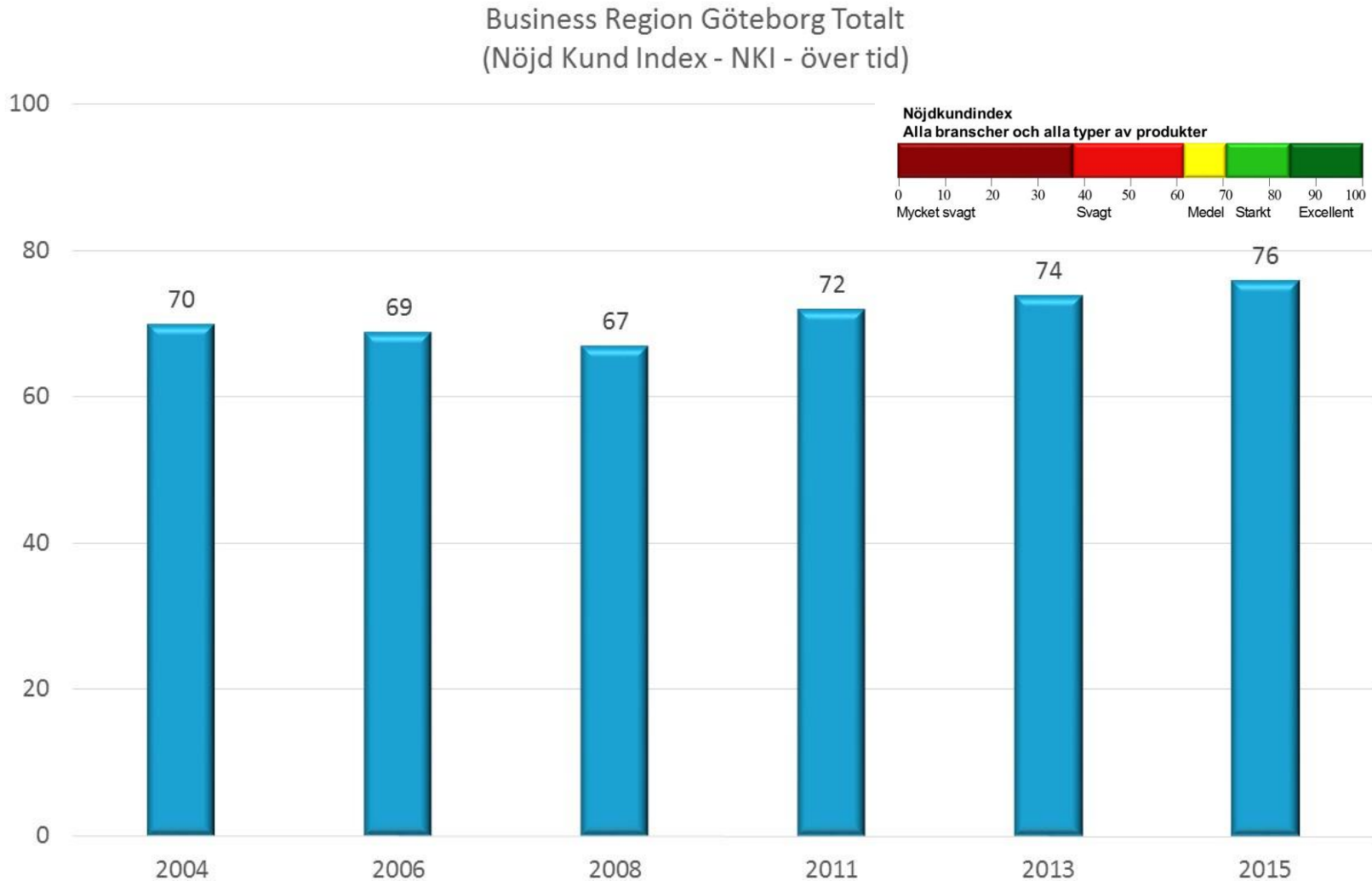

NKI BRG

NKI Projekt	2004	2006	2008	2011	2013	2015
ADA	--	--	60	71	80	77
Affärsdriven Miljöutveckling	67	62	61	68	66	--
Automotive Sweden	--	63	57	77	75	--
Avanto	--	--	--	--	75	--
Biogas Väst	--	--	81	--	--	--
Biomedicinsk utveckling i Västsverige	56	55	56	--	--	--
Brewhouse	--	--	--	73	74	77
Centre of Visualization	--	--	64	71	--	--
Ecoex	--	--	60	68	70	--
Enterprise Europé Network	--	--	--	81	81	--
Etablering & Investering	73	79	77	74	69	79
Expedition Framåt	--	--	--	68	72	76
FinansKompetensCentrum	--	71	75	76	77	66
Företagsakuten	77	82	--	68	72	71
Företagslotsen	--	--	--	--	88	90
Göteborg-Oslo-Sekretariatet	--	--	74	75	--	--
Business Region Göteborg ICT *	--	64	62	68	67	76
Kemiklustret	--	--	--	--	70	69
Kultur & media	66	60	--	--	--	--
Logistik & transport	73	73	71	--	--	--
Mind your own business	--	--	--	71	73	--
Petroprojektet	78	77	78	--	--	--
Tillväxt & kompetens	76	70	--	--	--	--
Tillväxt 2000	69	68	68	--	--	--
Tillväxt Mikro	67	72	68	--	--	--
Business Region Göteborg Totalt	70	69	67	72	74	76

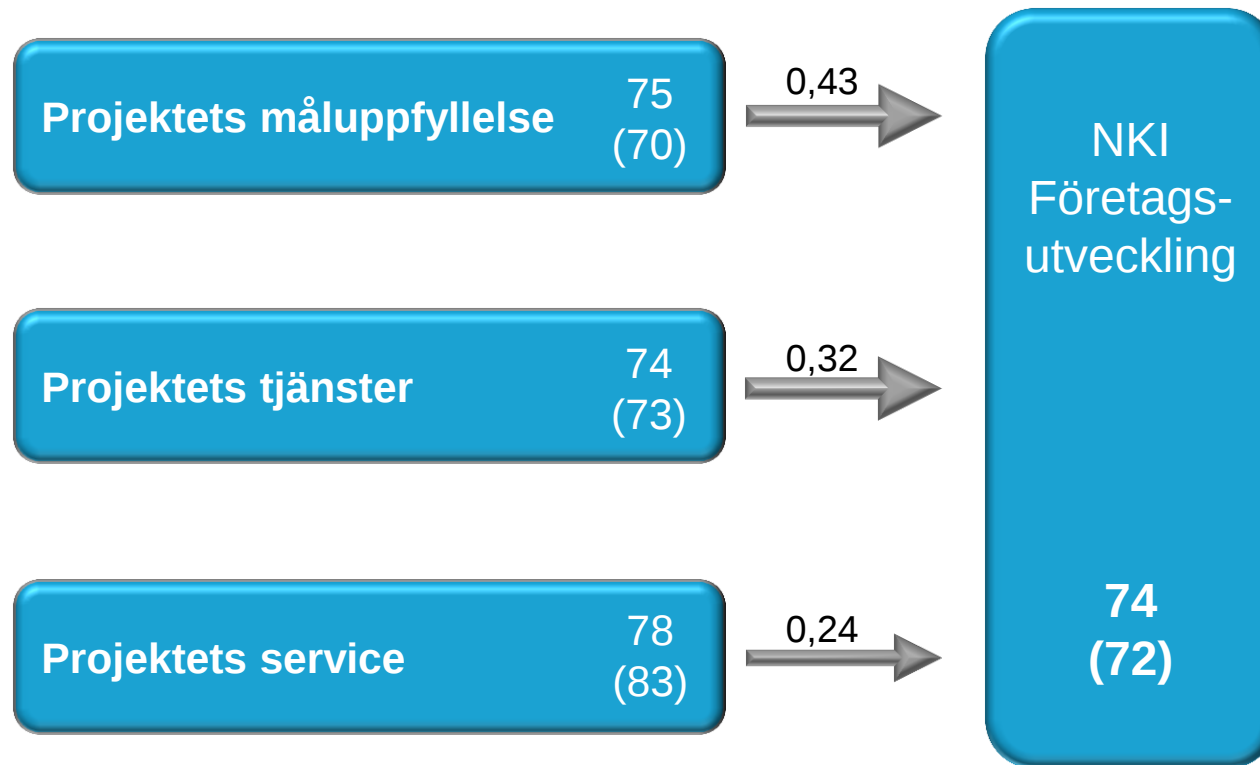
- NKI Företagslotsen har genomförts av BRG i egen regi
- Business Region Göteborg ICT kallades i tidigare mätning för IT Centrum Väst

Nöjd Kund Index över tid

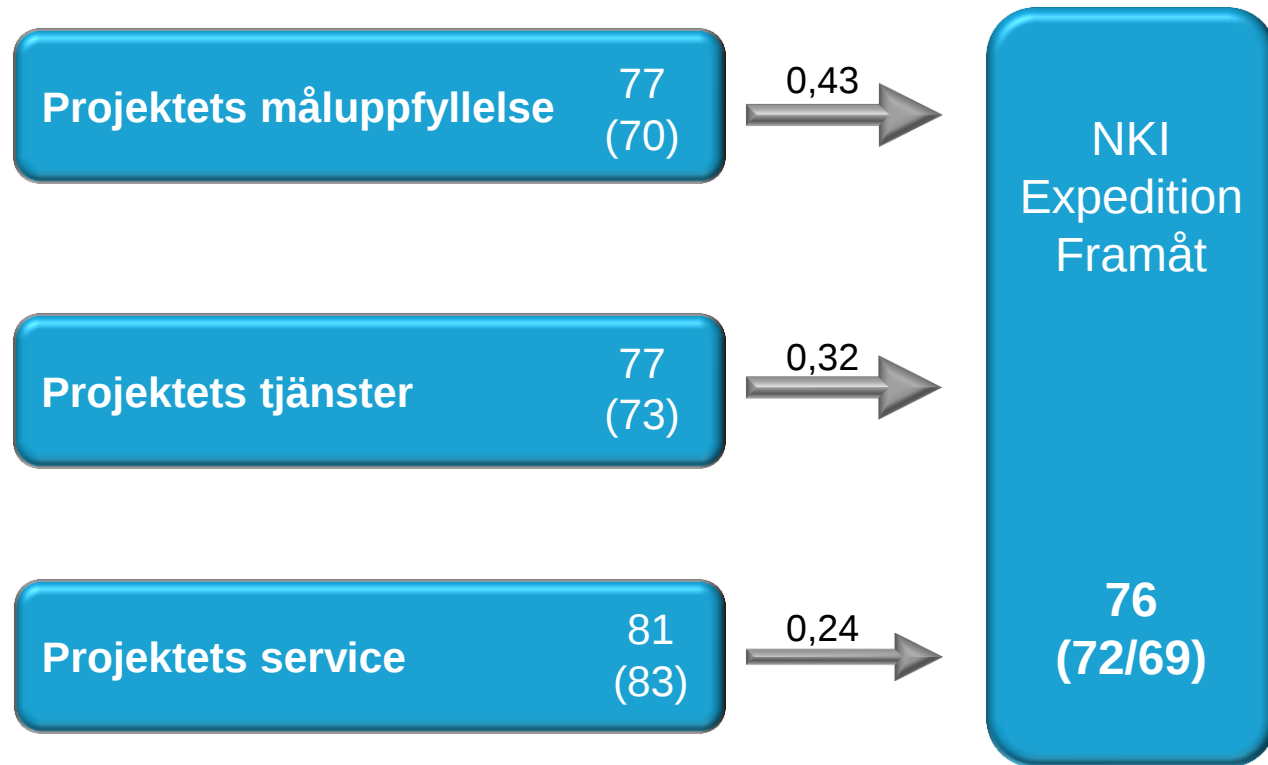
Modell för Företagsutveckling och ingående projekt

Övergripande förklaringsmodell för Företagsutveckling

$R^2=0,92$

Förklaringsmodell – Nöjd Kund Index (NKI)

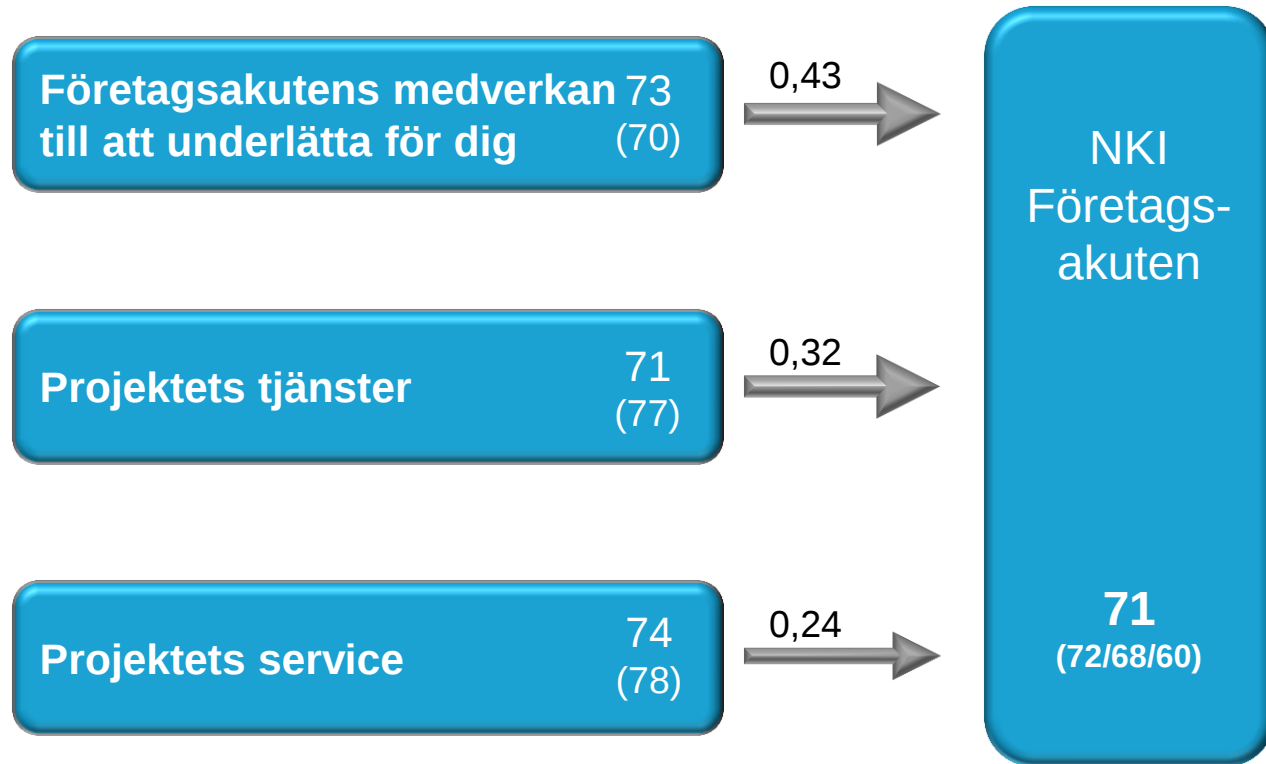

$R^2=0,92$

Förklaringsmodell – Nöjd Kund Index (NKI)

Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten inom hela "Företagsutveckling".

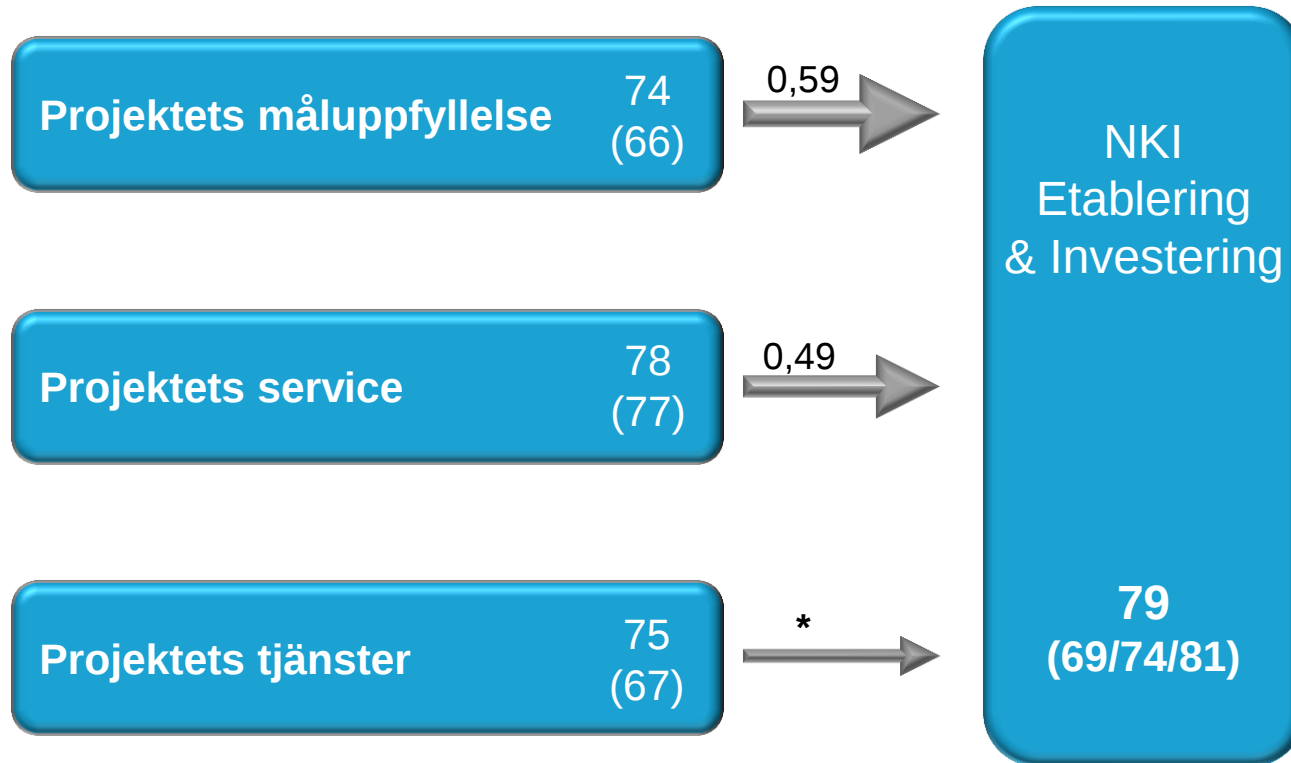

$R^2=0,92$

Resultat inom parentes (2013/2011/2008)

Modell för Etablering & investering

Övergripande förklaringsmodell för Etablerings- & investerarservice

* Ej signifikant

$R^2=0,77$

Övergripande betyg för respektive projekt samt för hela avdelningen

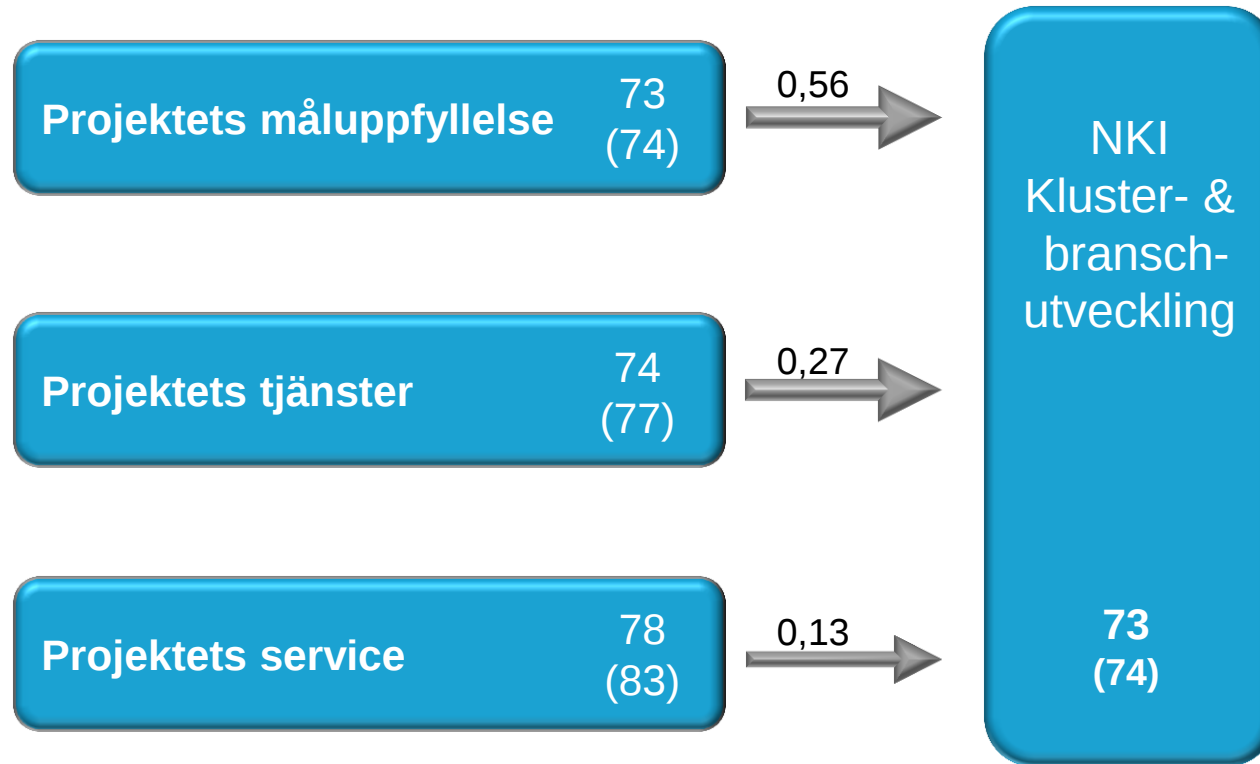
	Rådgivning	Övriga nätverk	Klara Etableringar	Etablering & Investering
Projektets måluppfyllelse	80 (61)	74 (70)	e.u.*	68 (66)
Projektets tjänster	79 (62)	70 (71)	e.u.*	75 (67)
Projektets service	84 (75)	72 (80)	e.u.*	78 (77)
Nöjd Kund Index (NKI)	79 (69)	73 (68)	84	79 (69)

* e.u. = ej undersökt

Modell för Kluster- och branschutveckling samt undersökta projekt

Övergripande förklaringsmodell för övriga projekt

Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten för samtliga ”övriga projekt” och är därmed en approximation.

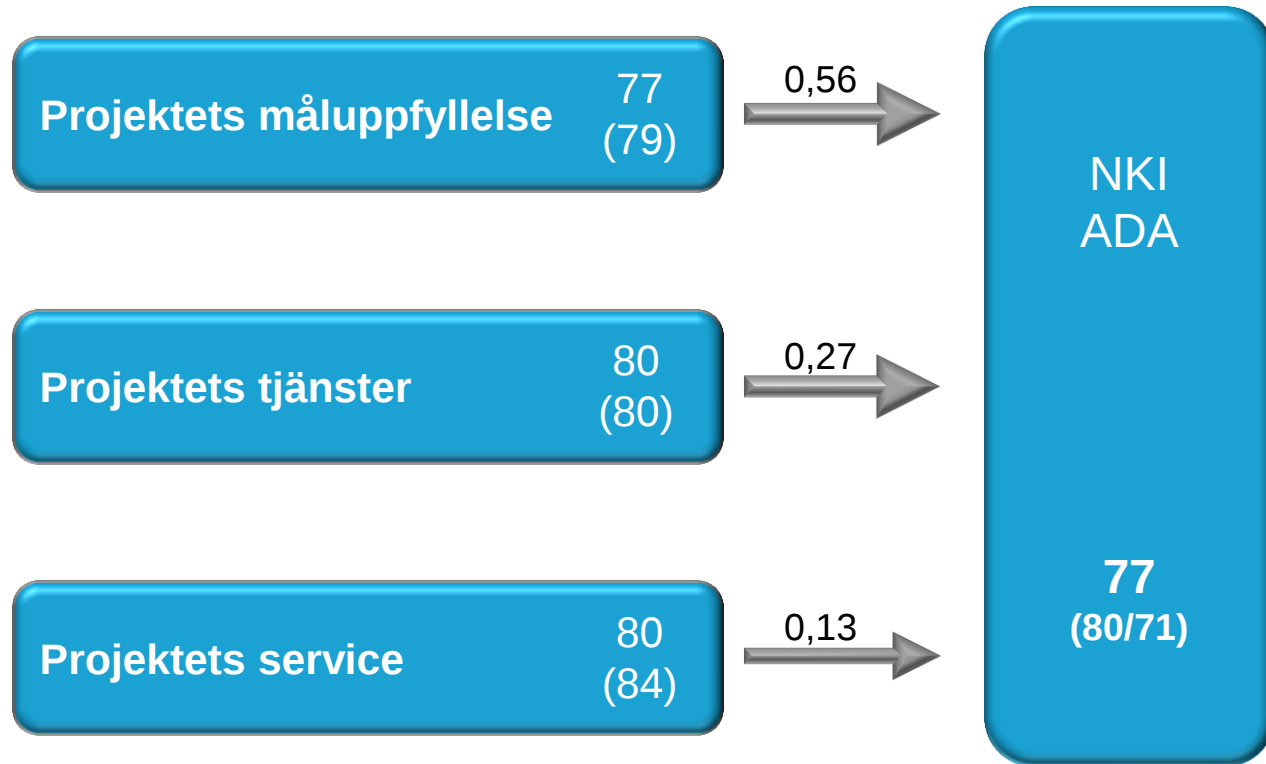

$$R^2=0,78$$

Förklaringsmodell för ADA – Nöjd Kund Index (NKI)

Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten för samtliga "branschprojekt" och är därmed en approximation.

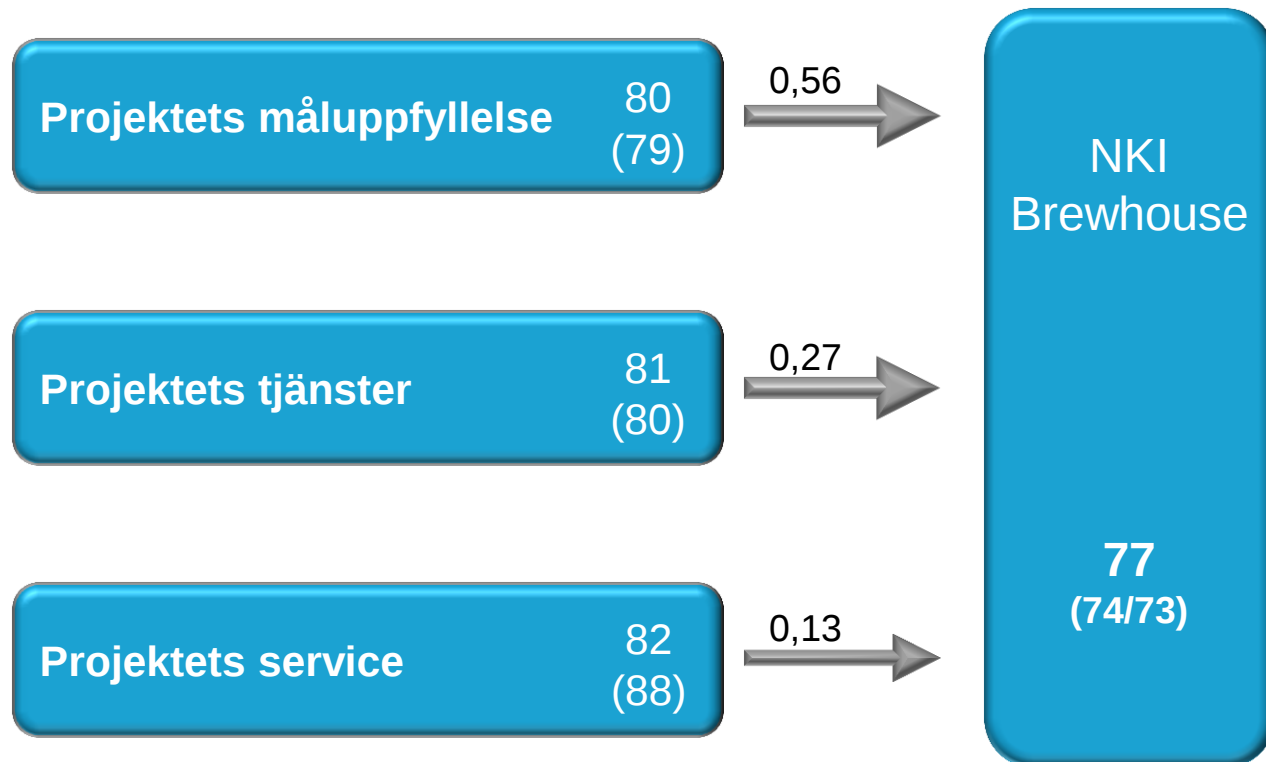

$R^2=0,78$

Förklaringsmodell för Brewhouse – Nöjd Kund Index (NKI)

Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten för samtliga "branschprojekt" och är därmed en approximation.

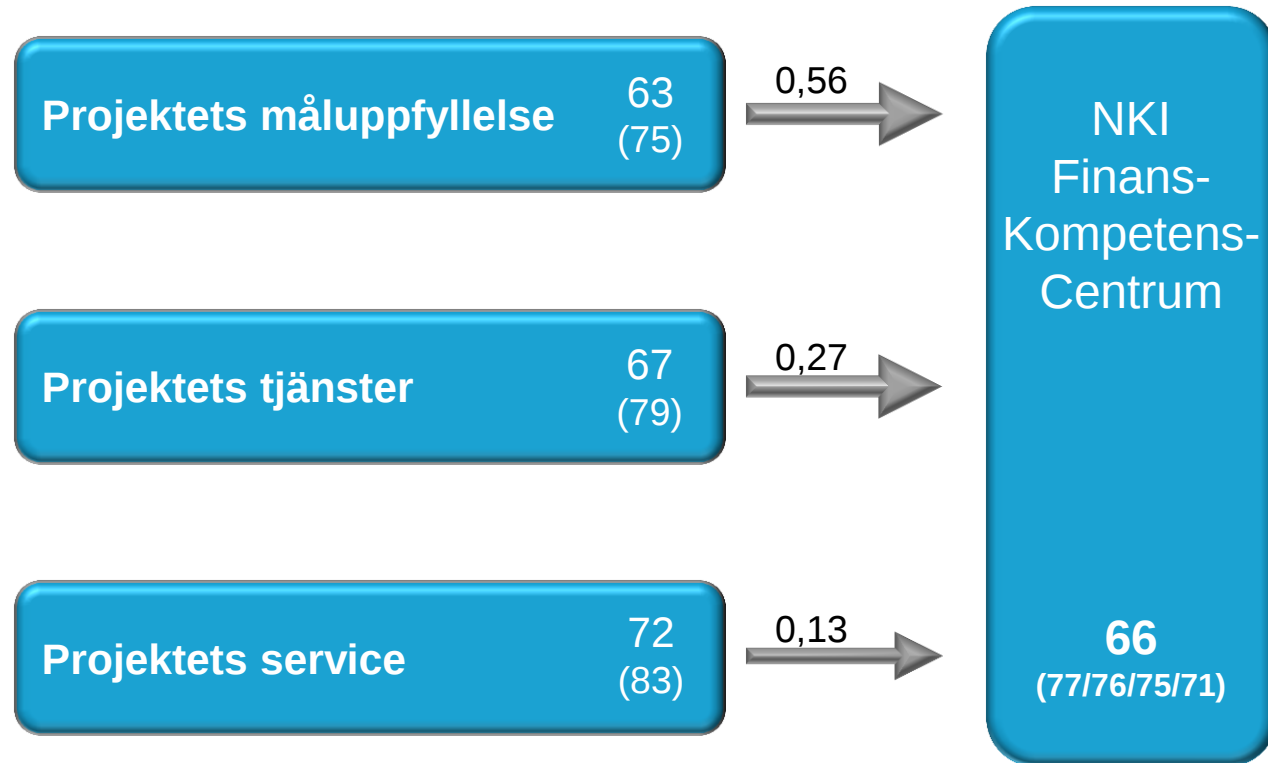

$R^2=0,78$

Förklaringsmodell för FinansKompetensCentrum – Nöjd Kund Index (NKI)

Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten för samtliga "branschprojekt" och är därmed en approximation.

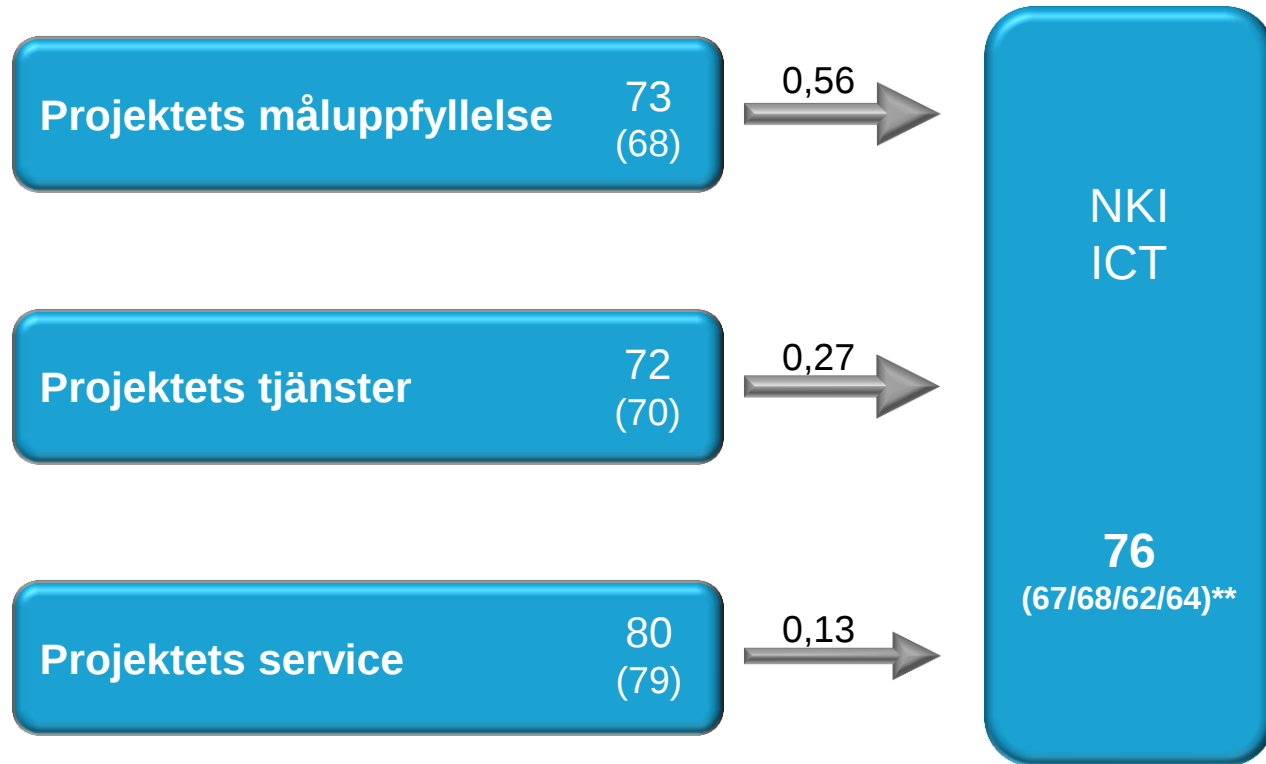
$R^2=0,78$

Resultat inom parentes (2013/2011/2008/2006)

Förklaringsmodell för ICT – Nöjd Kund Index (NKI)

Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten för samtliga "branschprojekt" och är därmed en approximation.

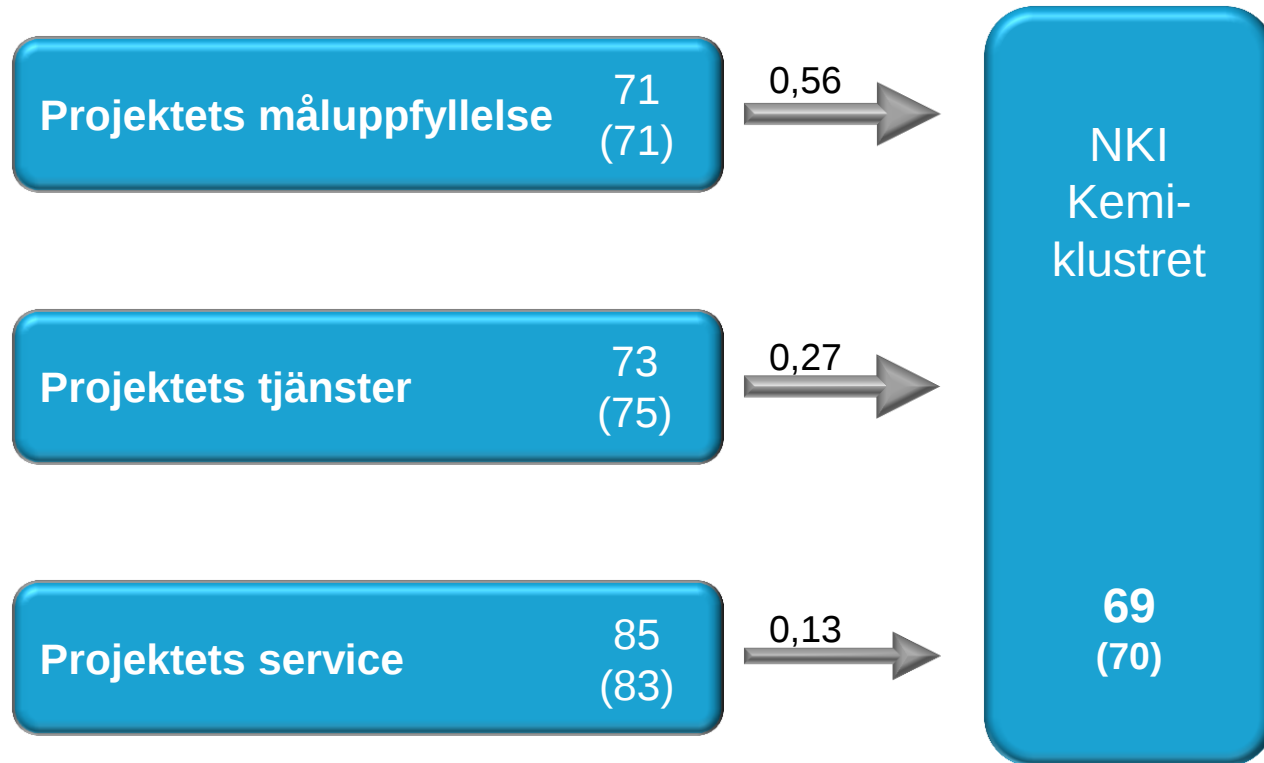
$R^2=0,78$

** Resultat inom parentes (2013/2011/2008/2006)

Förklaringsmodell för Kemiklustret– Nöjd Kund Index (NKI)

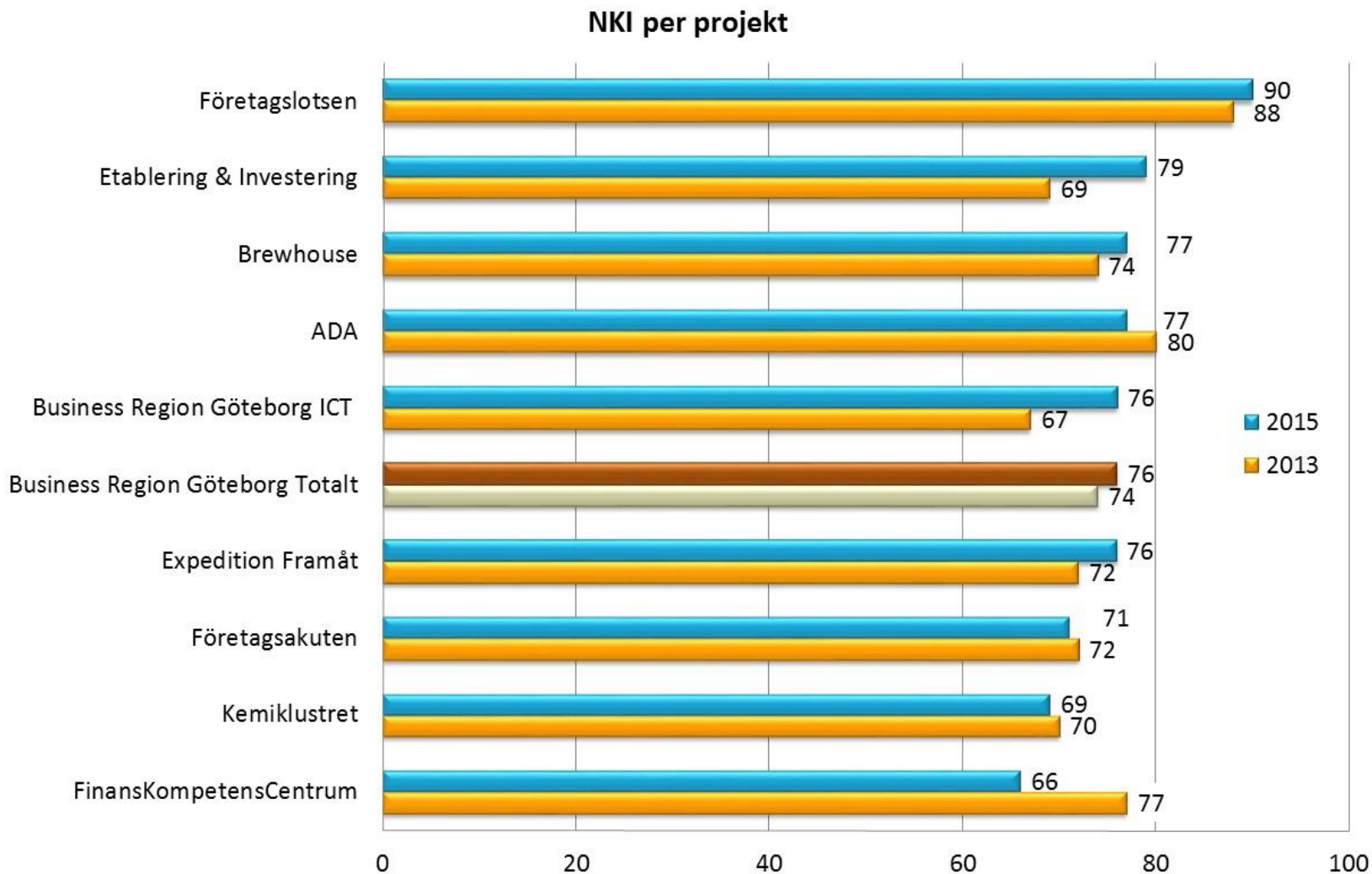
Obs! Modellens vikter är skattade utifrån resultaten för samtliga "branschprojekt" och är därmed en approximation.

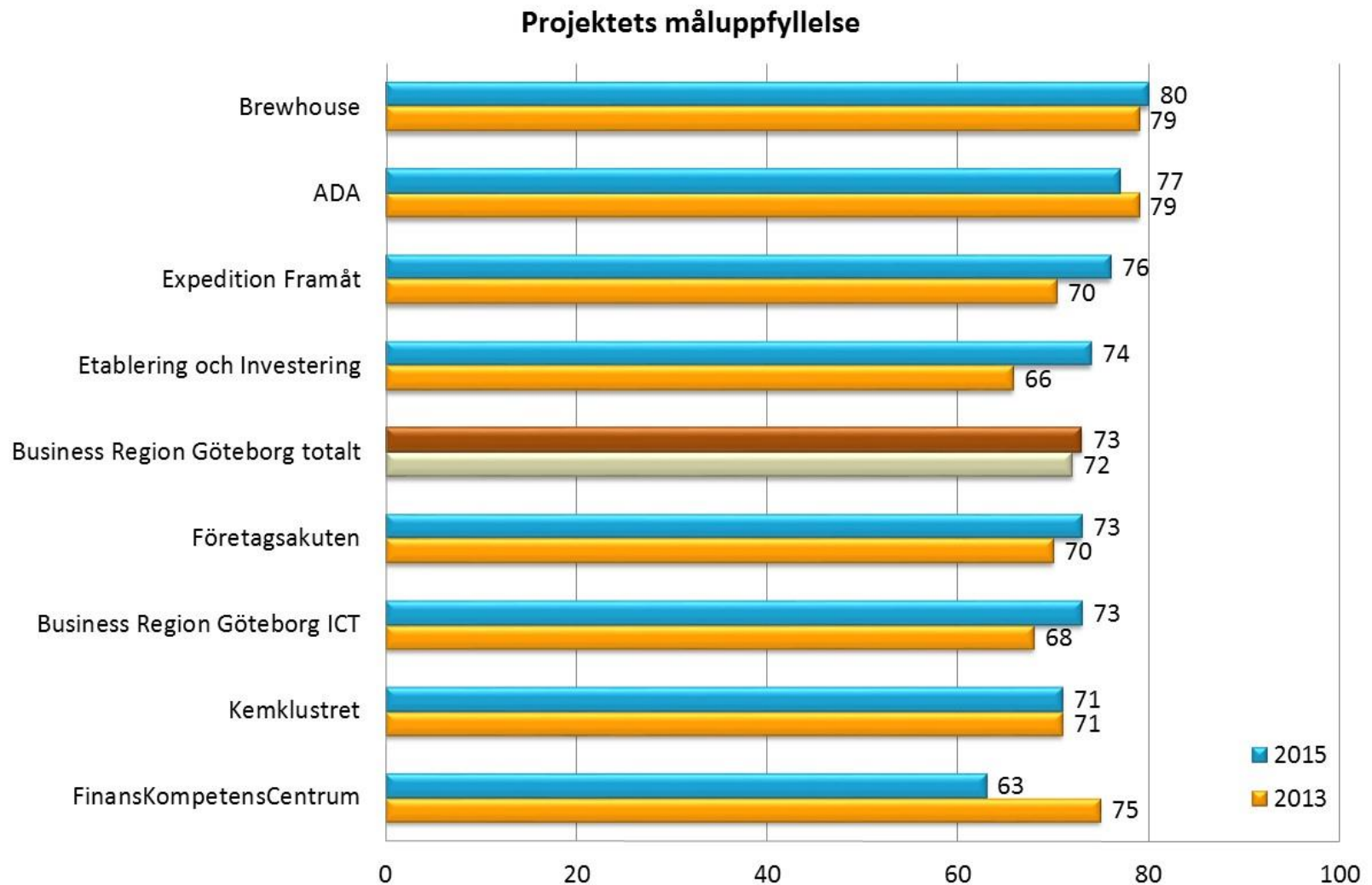
$$R^2=0,78$$

Jämförbara nyckelkvaliteter mellan undersökta projekt

NKI per projekt samt för BRG

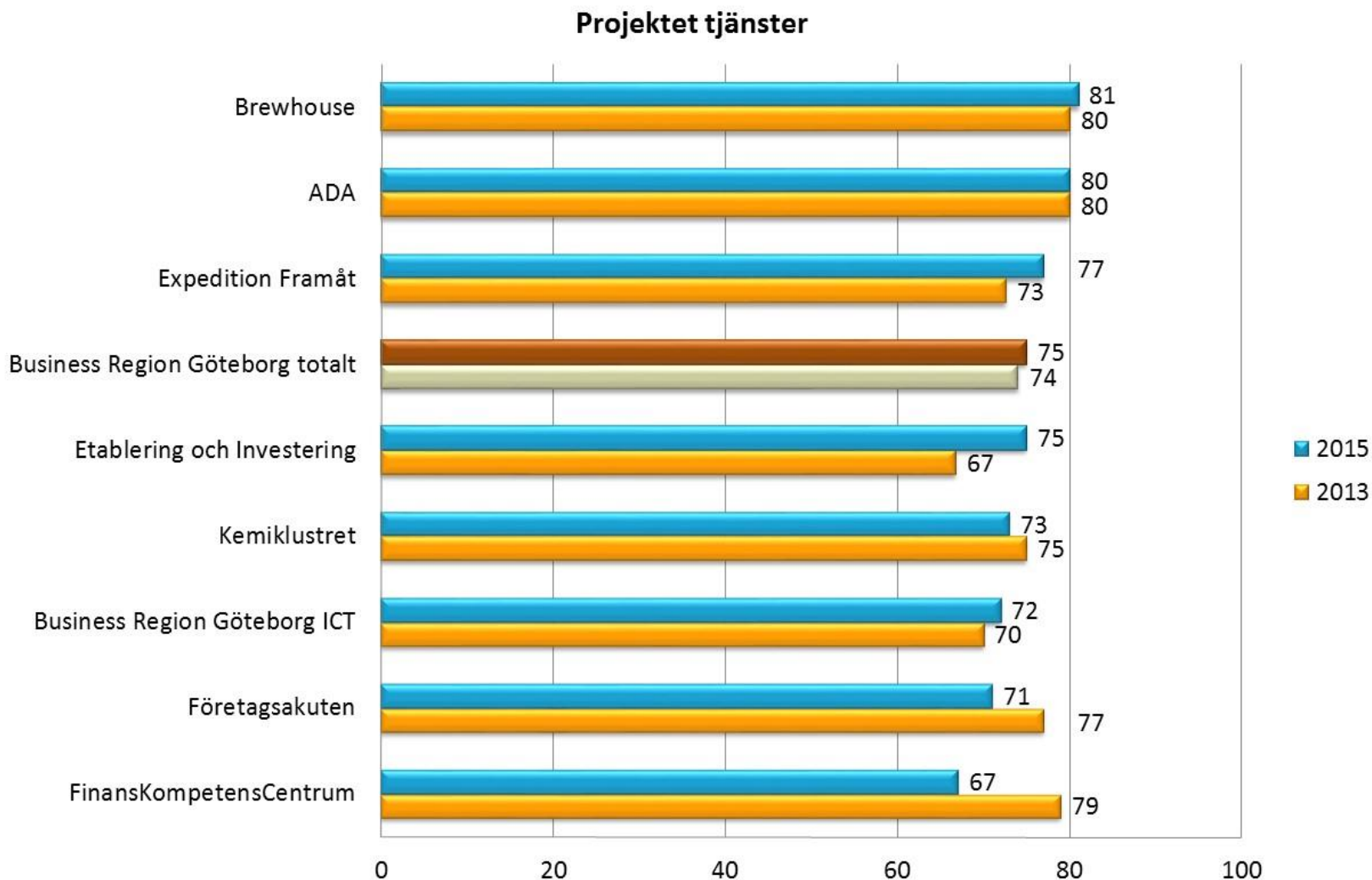

Huvuddelen av projekten har en enligt kunderna mycket hög måluppfyllelse

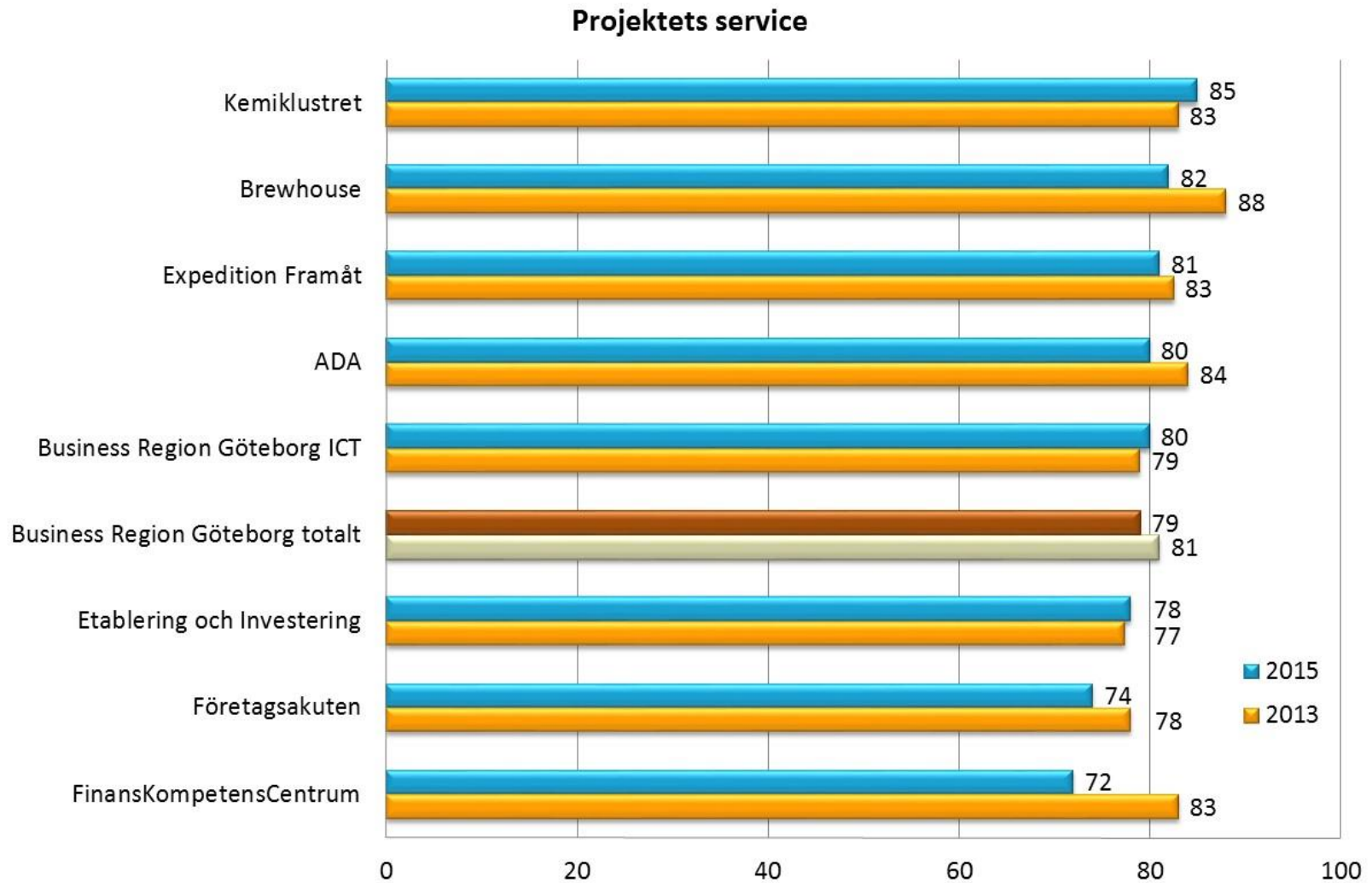

Obs! Frågan om måluppfyllelse är inte identiskt ställd i alla projekt men innebörden är i huvudsak samma.

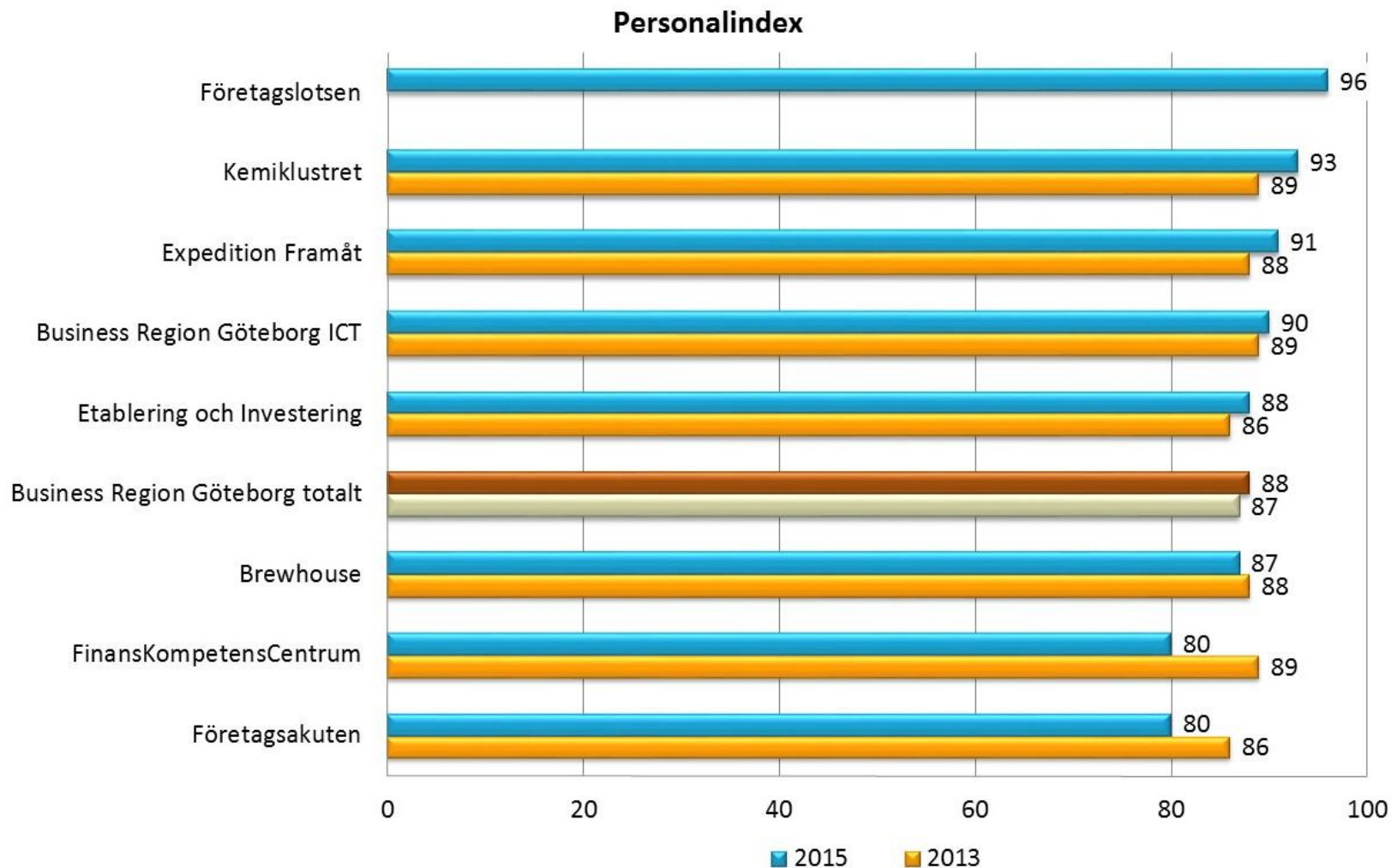
Samtliga projekt ges bra till starka betyg avseende levererade tjänster

Genomgående starka till excellenta betyg avseende servicen i projekten

Personalens tillgänglighet och bemötande ges genomgående excellenta betyg

Personal Index är ett medelvärde av de två kvaliteterna "Projektets medarbetares tillgänglighet" respektive "Bemötande"

Frågor om kännedom om BRG och projekten samt företagsklimatet

De allra flesta i nästan alla projekt känner till att det är BRG som står bakom projektet

Visst du innan undersökningen att BRG är huvudman för projektet?				
	Ja		Nej	
	2015	2013	2015	2013
ADA	89,2%	85,7%	10,8%	14,3%
Brewhouse	77,5%	87,5%	22,5%	12,5%
Expedition Framåt	97,6%	96,1%	2,4%	3,9%
FinansKompetensCentrum	88,9%	100,0%	11,1%	0,0%
Företagsakuten	48,7%	41,1%	51,3%	58,9%
BRG Totalt	80,4%	82,0%	19,6%	17,9%

Viktigast för ett bra företagsklimat 2015 jämfört med 2013

(per projekt)

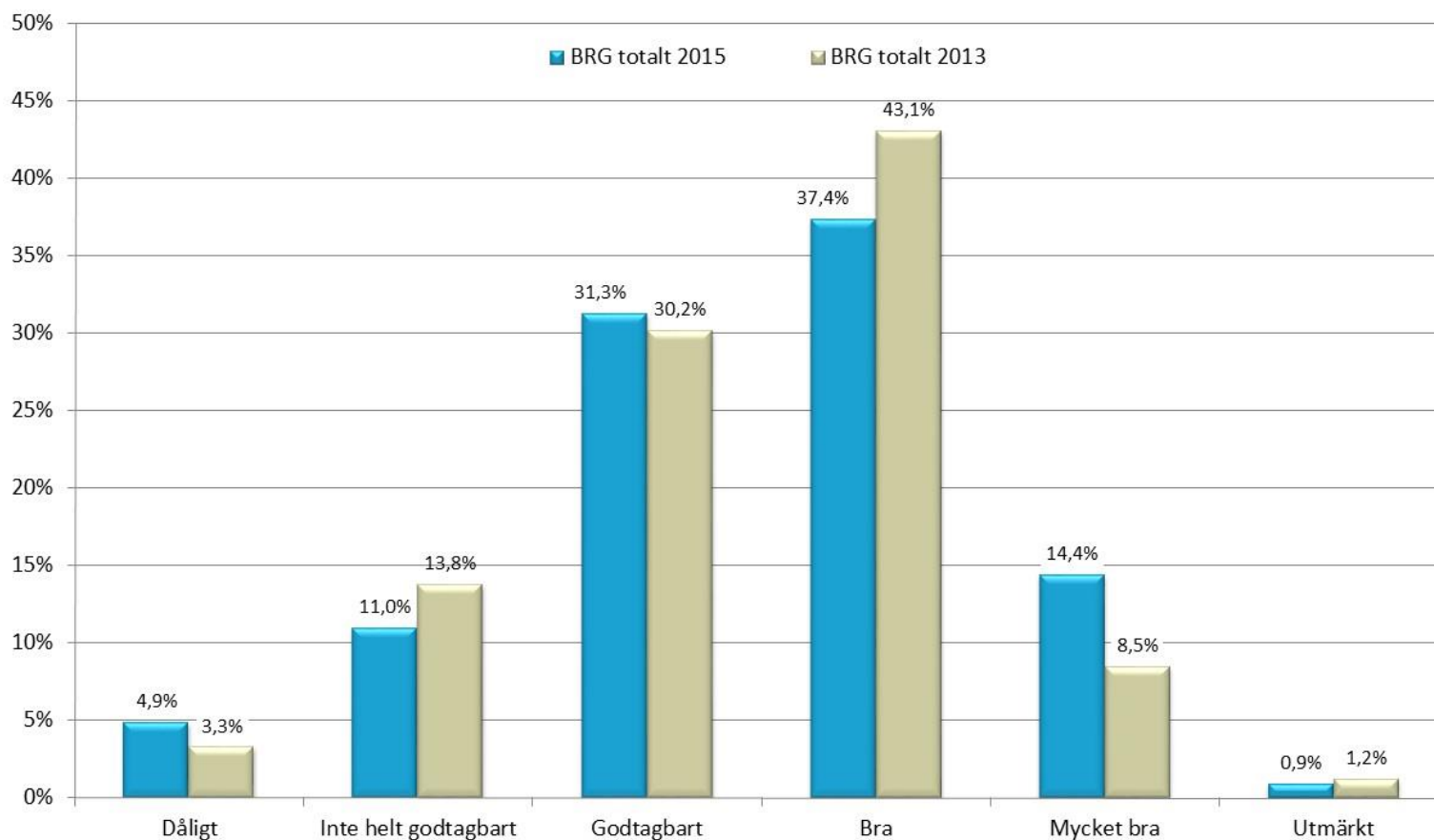
Vilka av följande faktorer anser du är viktigast för att stärka företagsklimatet där du är verksam?																
	Attityden till företagande		Tillgång till kompetent arbetskraft		Infrastruktur (väg, järnväg, flyg)		Kommunens service till företag		Dialog med lokala politiker/ tjänstemän		Utbud av lokaler (kontor, lager, etc.)		Utbud av bostäder		Barnomsorg/ skola	
	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013	2015	2013
ADA	57,9%	63,6%	31,6%	54,5%	28,9%	27,3%	31,6%	24,2%	44,7%	15,2%	50,0%	36,4%	39,5%	36,4%	7,9%	21,2%
Brewhouse	74,4%	66,7%	15,4%	25,0%	23,1%	20,8%	43,6%	50,0%	25,6%	37,5%	48,7%	45,8%	35,9%	8,3%	23,1%	20,8%
Etablering och Investering	37,1%	52,0%	51,6%	60,0%	51,9%	60,0%	18,2%	20,0%	30,0%	28,0%	29,4%	26,7%	41,0%	34,7%	22,0%	12,0%
Expedition Framåt	60,0%	62,7%	65,9%	70,9%	44,7%	48,5%	28,2%	29,1%	24,7%	21,6%	22,4%	23,1%	21,2%	20,1%	8,2%	10,4%
FinansKompetens Centrum	44,4%	51,6%	72,2%	71,0%	75,0%	74,2%	8,3%	6,5%	25,0%	25,8%	11,1%	22,6%	47,2%	22,6%	16,7%	9,7%
Företagsakuten	51,4%	55,4%	45,9%	37,5%	32,4%	39,3%	40,5%	48,2%	29,7%	17,9%	21,6%	26,8%	32,4%	10,7%	10,8%	17,9%
ICT	50,0%	76,6%	72,0%	70,2%	58,0%	48,9%	24,0%	29,8%	20,0%	27,7%	6,0%	12,8%	34,0%	12,8%	28,0%	10,6%
Kemi	53,8%	40,0%	69,2%	80,0%	69,2%	80,0%	15,4%	0,0%	61,5%	40,0%	7,7%	10,0%	15,4%	20,0%	7,7%	10,0%
BRG Total	53,6%	58,6%	53,0%	58,6%	47,9%	49,9%	26,2%	26,0%	32,7%	26,7%	24,6%	25,5%	33,3%	20,7%	15,6%	14,1%

Vad är viktigast för ett bra företagsklimat år 2015?

Vilka av följande faktorer anser du är viktigast för att stärka företagsklimatet där du är verksam?								
	Attityden till företagande	Tillgång till kompetent arbetskraft	Infrastruktur (väg, järnväg, flyg)	Kommunens service till företag	Dialog med lokala politiker/ tjänstemän	Utbud av lokaler (kontor, lager, etc.)	Utbud av bostäder	Barnomsorg/ skola
	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015	2015
ADA	57,9%	31,6%	28,9%	31,6%	44,7%	50,0%	39,5%	7,9%
Brewhouse	74,4%	15,4%	23,1%	43,6%	25,6%	48,7%	35,9%	23,1%
Etablering och Investering	37,1%	51,6%	51,9%	18,2%	30,0%	29,4%	41,0%	22,0%
Expedition Framåt	60,0%	65,9%	44,7%	28,2%	24,7%	22,4%	21,2%	8,2%
FinansKompetens Centrum	44,4%	72,2%	75,0%	8,3%	25,0%	11,1%	47,2%	16,7%
Företagsakuten	51,4%	45,9%	32,4%	40,5%	29,7%	21,6%	32,4%	10,8%
ICT	50,0%	72,0%	58,0%	24,0%	20,0%	6,0%	34,0%	28,0%
Kemi	53,8%	69,2%	69,2%	15,4%	61,5%	7,7%	15,4%	7,7%
BRG Total	53,6%	53,0%	47,9%	26,2%	32,7%	24,6%	33,3%	15,6%

Hur bedöms företagsklimatet av företag och andra?

Vilket är ditt sammanfattande omdöme om
företagsklimatet i den kommun där du verkar?

Medelvärde 2015 = 3,48 jfr medelvärde 2013 = 3,44

Sammanfattande kommentar

- X** BRGs totala Nöjd Kund Index (NKI) har stärkts med en betygsenhet från 74 till 76. Undersökta projekt har varierat mellan åren men även när helt identiska projekt jämförs ökar NKI från 74 till 76.
- X** NKI är starkt, vilket innebär att de intressenter som är involverade i och påverkade av BRGs verksamhet och projekt är mycket nöjda med levererad service och tjänster.
- X** Även bakomliggande förklarande kvaliteter ges starka betyg. Måluppfyllelsen upplevs som hög (73), tjänsterna uppskattas mycket (75) och servicen är utmärkt (79). Personalens bemötande och tillgänglighet är hög (87).

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

2016-02-02

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Skrivelse från Mölndals Stads att få ett förtydligande från styrelsen kring verksamhetsplan för Business Region Göteborg AB

Se bifogat TU.

Förslag till beslut

I enlighet med bifogad beskrivning föreslår VD att skrivelsen är behandlad.

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson

VD

BUSINESS REGION GÖTEBORG

2016-02-02

Tjänsteutlåtande: Carina Larsson

Ärende: Skrivelse från Mölndals Stads att få ett förtydligande från styrelsen kring verksamhetsplan för Business Region Göteborg AB.

Bakgrund:

Mölndals Stad har den 2 december 2015 inkommit med en skrivelse till BRGs styrelse angående att få ett förtydligande av perspektiv för regionkommunerna i verksamhetsplan 2016 för Business Region Göteborg.

Sammanfattning process:

Under våren 2015 arbetade tjänstemän fram ett förslag till strategisk verksamhetsplan 2016-2019. Ett första förslag presenterades för styrelsen den 1 juni, där man arbetade med frågeställningar och regionens utmaningar i en workshop, samt att strategin reviderades till följande styrelsemöten den 13 augusti respektive 28 september. Samtliga medarbetare på BRG har under två dagar i slutet på augusti bl a arbetat med regionens utmaningar för att ta in kunskap och ökad delaktighet i processen.

Styrelsen lämnade ett mål – och inriktningsdokument för 2016 till verksamheten den 13 augusti.

Arbetet med att ta fram ett nytt förtydligat och tidsbestämt samverkansavtal mellan GR och BRG påbörjades hösten 2014 och beräknades vara på plats under slutet av Q1 2015. Därefter har diskussionen tagits över av Göteborg Stadshus AB tillsammans med GR som ser över delägarship m m. Tidplan är ej fastställd.

Styrdokument:

- Ägardirektiv
- Hållbar tillväxt strategi (GR/BRG)
- VG2020
- Strategiplan 2016-2019
- Mål- och inriktningsdokument 2016
- Göteborgs Stads budget 2016

Utifrån dessa styrdokument har samtliga verksamheter inom BRG lagt ett förslag till verksamhetsplan för 2016 som presenterades och fastställdes i styrelsen den 19 oktober 2015.

I verksamhetsplanen har BRG tagit hänsyn till ovanstående styrdokument och beskriver tydligt BRGs;

- roll
- organisation
- BRG som moderbolag
- kunderbjudande (företagen)
- mål

samt insatser inom de strategiska fokusområden i strategiplanen ”attraktion – innovation – företagande”. Inom samtliga områden utgår man från Göteborgsregionen, om det inte är inom ett särskilt tilldelat uppdrag från Göteborgs Stad.

Uppföljningsmöte med Mölndal Stad:

Den 27 januari 2016 träffade BRGs VD Patrik Andersson och regional samordnare Carina Larsson representanter från Mölndal Stad; näringslivsutskottets ordförande Ulrika Frick, kommundirektör Håkan Ahlström och näringslivschef Lars Ekberg, för en avstämning.

Patrik och Carina beskrev relativt utförligt näringslivsutvecklingen i GR samt inom vissa områden Mölndal, BRGs organisation och styrdokument dels utifrån ett regionalt perspektiv dels utifrån GBG stad.

Patrik beskrev även de operativa insatser BRG utfört under 2015 dels utifrån egen verksamhet dels genom delägda bolag.

Under och efter ovanstående beskrivning fördes dialog om hur Mölndal kan påverka och vara delaktiga i BRGs verksamhet.

Både Mölndal och BRG anser att frågorna i enlighet med skrivningen besvarats på ett sätt så att båda är nöjda och har en större förståelse för varandras roller och verksamhet som kommer att främja ett fortsatt positivt samarbete.

Patrik Andersson

VD

Mölnåls stad

Datum
2015-12-01
Ert datum

Vår beteckning
KS 257/15
Er beteckning

Stadsledningsförvaltningen
Näringslivs- och utvecklingsenheten

Handläggare, direkttelefon
Lars Ekberg, 315 13 11

Styrelsen
Business Region Göteborg AB
Box 11119
404 23 Göteborg

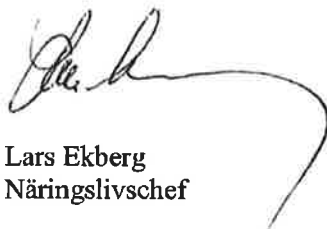
0391/15

PA

Verksamhetsplan för Business Region Göteborg

Vid senaste utskottsmötet för näringslivsutskottet i Mölnåls stad fick de information om senaste verksamhetsplanen för Business Region Göteborg som skickats för kännedom till näringslivsansvariga i regionkommunerna. Utskottet konstaterade, vilket också protokollfördes enligt bifogat protokollsutdrag, att verksamhetsplanen saknar ett tydligt perspektiv för regionkommunerna. Vi vill gärna få ett förtydligande från styrelsen om detta.

Med vänlig hälsning

Lars Ekberg
Näringslivschef

§ 80

KS 257/15

Omvärldsbevakning november

Beslut

Näringslivsutskottet noterar att BRG:s verksamhetsplan saknar ett tydligt perspektiv för kranskommunerna, och att näringslivsutskottet ger näringslivschefen i uppdrag att framföra detta till styrelsen för BRG, och be BRG:s styrelse att återkomma med förtydliganden angående detta.

Ärendet

Lars Ekberg, näringslivschef, föredrar om omvärldsbevakning för november.

Näringslivsutskottet noterar att BRG:s verksamhetsplan saknar ett tydligt perspektiv för kranskommunerna, och att utskottet ger näringslivschefen i uppdrag att framföra detta till styrelsen för BRG, och be BRG:s styrelse att återkomma med förtydliganden angående detta.

Förslag till beslut

Informationen noteras.

**BUSINESS REGION
GÖTEBORG**

2016-02-08

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende: Utredning angående klimatprotkoll

Se bifogat TU.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås beslutar att:

Förorda ett klimatprotokoll enligt utredningens förslag.

- Att ett klimatprotokoll baseras på internationella standarder
- Att arbetet med ett klimatprotokoll läggs i en fristående samägd organisation i delat värdskap med andra organisationer

I enlighet med bifogad beskrivning föreslås skrivelsen vara behandlad.

Business Region Göteborg AB

Patrik Andersson
VD

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2016-02-08

Ansvarig
Bernt Svensén

Beslut om utredning angående klimatprotokoll

Förslag till beslut

Styrelsen för Business Region Göteborg AB beslutar att:

Förorda ett klimatprotokoll enligt utredningens förslag.

- Att ett klimatprotokoll baseras på internationella standarder
- Att arbetet med ett klimatprotokoll läggs i en fristående samägdd organisation i delat värdskap med andra organisationer

Sammanfattning

Kommunstyrelsen i Göteborgs stad gav i juni 2013 Business Region Göteborg i uppdrag att utreda ett klimatprotokoll för Göteborg och söka samverkan med organisationer och företag. Miljöförvaltningen medverkar som kunskapspartner och som ansvarig för stadens miljömål.

I utredningen (bilaga 1) görs ett antal ställningstaganden och val som behövs för att starta ett klimatsamarbete. BRG har låtit ta fram två förstudier som grund för utredningen. Den första förstudien behandlar svenska städers klimatsamarbete med företag. Den andra är en fördjupad förstudie om klimatsamarbete baserat på internationella mätverktyg.

I september 2014 antogs klimatprogrammet av kommunfullmäktige i Göteborg. Ambitionen är att Göteborg ska vara en av världens mest progressiva städer i att åtgärda klimatproblem. För att nå målet behövs handling från såväl näringslivet som medborgarna. Göteborg vinner WWFs tävling 2015 och blir Sveriges klimatstad. Under hösten 2015 påbörjar staden sin rapportering som följer den internationella standarden Global Protocol on Community-scale GHG Emissions (GPC). Såväl företag som städer kan använda internationella verktyg. Företag och organisationer använder sig av Green House Gas Protocol (GHG Protocol) och städer och regioner använder GPC.

Det finns flera drivkrafter för företagen att delta i ett klimatsamarbete. I grunden är det affärsmässiga drivkrafter men det finns också andra som belyses i utredningen.

Det finns två modeller att välja emellan för att starta ett klimatsamarbete. Den första är den modell som andra svenska städer arbetar utifrån. Den andra modellen baseras på att företagen använder internationell standard - GHG protocol. Båda modeller anses kunna ge ett betydande bidrag till stadens arbete att minska de klimatpåverkande utsläppen. Utredning anser dock att ett klimatsamarbete med internationella standarder bäst ansluter till Göteborg stads ambitiösa klimatarbete och stadens användande av GPC.

Det andra ställningstagandet gäller värdskapet - klimatsamarbete i stadens regi alternativt i fristående organisation. Utredningen förordar delat värdskap med andra organisationer i en fristående samägd organisation för klimatprotokoll. Det senare alternativet har flera fördelar framför det första då ett gemensamt ansvar ger bättre förutsättningar för att skapa engagemang hos näringslivet.

Utredningen föreslår att ett samarbete geografiskt gäller för företag verksamma i Göteborg och förordar att på sikt låta den geografiska utsträckningen omfatta företag inom Göteborgsregionen och i det längre perspektivet Västragötalandsregionen.

Ekonomiska konsekvenser

Det kommer att behövas en väl bemannad organisation för att driva ett klimatprotokoll. Kostnaderna (baserat på förstudiernas beräkningar) för detta uppskattas till två till tre miljoner per år (under en treårs period). Utredningen bedömer att det behövs en person på heltid för att samordna starta upp ett klimatprotokoll. Kostnaden uppskattas till 500 000 kr.

KLIMATPROTOKOLL OCH OLIKA PERSPEKTIV

Barnperspektivet

Insatser som stimulerar minskningar av klimatpåverkande gaser ger en ökad trygghet för barn och ungdomar och deras framtid och liv. Klimatprotokollet har fokus på energi och energieffektivisering men också förändrad och minskad konsumtion i syfte att minska klimatpåverkan. Åldersgruppen barn och unga är en viktig målgrupp.

Jämställdhetsperspektivet

Ett klimatsamarbete i form av ett klimatprotokoll berör både män och kvinnor i olika åldrar i samma utsträckning. Energi och energieffektivisering men också förändrad och minskad konsumtion i syfte att minska klimatutsläppen påverkar såväl kvinnor som män.

Mångfaldsperspektivet

Ett klimatsamarbete i form av ett klimatprotokoll berör människor oavsett kön, ålder, familjesituation, etnisk bakgrund, sexuell läggning, funktionshinder, religion eller annan trosuppfattning i samma utsträckning. Energi och energieffektivisering men också förändrad och minskad konsumtion i syfte att minska klimatutsläppen påverkar gruppen.

Miljöperspektivet

Ett klimatprotokoll bidrar till att uppnå såväl Göteborgs stads klimatmål, som regionens och Sveriges. Det bidrar också till att Europa 2020-strategins tre miljömål uppfylls: 20 % mindre växthusgasutsläpp, 20 % ökning av förnyelsebar energi, 20 % ökning av energieffektivitet.

Omvärldsperspektivet

Ett klimatprotokoll enligt utredningens förslag bidrar till att öka kännedomen både nationellt och internationellt om Göteborg och näringslivet i ett unikt samarbete. Samarbetsmodellen och resultaten kan spridas i ett stort antal internationella nätverk för så väl städer som näringsliv.

Utredning klimatprotokoll

Utredning av klimatprotokoll för Göteborgs stad
för samarbete med företag och organisationer

Bernt Svensén

2016-02-01

Innehållsförteckning

Uppdraget.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Sammanfattning	2
Bakgrund.....	3
Förstudier	3
Klimatsamarbeten i Sverige.....	3
Internationella organisationer.....	3
Göteborgs stads klimatarbete	Fel! Bokmärket är inte definierat. 4
Internationella mätverktyg.....	4
Hur fungerar de svenska städernas klimatsamarbeten?.....	Fel! Bokmärket är inte definierat. 5
Företagens drivkrafter att delta i ett klimatsamarbete.....	6
Klimatsamarbete enligt den "svenska stadsmodellen" alternativ med internationella mätverktyg.....	6
Möjliga kopplingar till andra klimatrelaterade nätverk	7
Värdskap – i stadens regi alternativt fristående organisation?	8
De kommunala bolagens roll.....	8
Definition av geografiskt område – Göteborgs kommungräns eller utvidgat område?	8
Kostnader för organisation för klimatsamarbete.....	9
Bilaga 3. Lokala klimatmål i Göteborg med koppling till näringslivet	10
Bilaga 4. Göteborgs Stads internationella plattformar kopplade till klimat.....	12

Uppdraget

Kommunstyrelsen i Göteborgs stad gav i juni 2013 Business Region Göteborg i uppdrag att utreda ett klimatprotokoll för Göteborg och söka samverka med organisationer och företag.

Miljöförvaltningen medverkar som kunskapspartner och som ansvarig för stadens miljömål.

Sammanfattning

BRG har låtit ta fram två förstudier som grund för utredningen. Den första om hur andra svenska städer arbetar med klimatsamarbete med företag. Den andra är en fördjupad förstudie om internationella mätverktyg. De viktigaste svenska exemplen på klimatsamarbeten är Stockholms klimatpakt, Uppsalas klimatprotokoll och Lunds/Kristianstads klimatallians.

I september 2014 antogs klimatprogrammet av kommunfullmäktige i Göteborg. Ambitionen är att Göteborg ska vara en av världens mest progressiva städer i att åtgärda klimatproblem. För att nå målet behövs handling från såväl näringslivet som medborgarna. Göteborg vinner WWFs tävling och blir Sveriges klimatstad. Från hösten 2015 påbörjas staden rapporteringen som följer den internationella standarden Global Protocol on Community-scale GHG Emissions (GPC).

Såväl företag som städer kan använda internationella verktyg. Företag och organisationer använder sig av Green House Gas Protocol (GHG Protocol) och städer och regioner använder GPC.

Det finns flera drivkrafter för företagen att delta i ett klimatsamarbete. I grunden är det affärsmässiga drivkrafter men det finns också andra som belyses i utredningen.

Ett antal val och ställningstaganden behöver göras för att kunna starta ett klimatsamarbete.

I det första ställningstagandet finns två modeller att välja emellan för att starta ett klimatsamarbete. Den första är den modell som andra svenska städer arbetar utifrån. Den andra modellen baseras på att företagen använder GHG protocol. Båda modeller anses kunna ge ett betydande bidrag till stadens arbete att minska de klimatpåverkande utsläppen. Utredning anser dock att arbetet med internationella standarder ger bäst resultat i längden. Gothenburg Climate Partnership föreslås som namn för ett klimatsamarbete.

För att stärka klimatarbetet kan kopplingar göras till andra organisationer såsom WBCSD och SDSN.

Det andra ställningstagandet gäller värskapet - klimatsamarbete i stadens regi alternativt i fristående organisation. Det senare alternativet har flera fördelar framför det första.

Det tredje ställningstagandet är frågan om de kommunala bolagen skall delta som enskilda organisationer eller ingå under Göteborgs stad.

Det fjärde gäller vilken geografisk avgränsning som ska göras - Göteborgs kommungräns eller utvidgat område? Starka skäl talar för en utvidgning på sikt.

Oavsett vilken modell som väljs behövs en organisation för ett effektivt klimatsamarbete. Kostnaden uppskattas till tre miljoner kronor per år som kan delas med andra organisationer och företag. För att starta upp ett Gothenburg Climate Partnership behövs en heltidsresurs för ca en halv miljon kronor.

Bakgrund

BRG har låtit ta fram två förstudier som underlag för att utreda frågan om klimatprotokoll. Den första studien ger en omvärldsbild hur andra svenska städer och nätverk arbetar med frågan.

Efter den första studien förändrades förutsättningarna jämfört när uppdraget gavs. Göteborgs stad antog ett Klimatstrategiskt program i september 2014. I början av 2015 vinner staden WWFs Earth Hour City Challenges och blir Sveriges klimatstad.

Utnämningen har lett till att stadens klimatarbete efterfrågas alltmer i internationella sammanhang med ökat deltagande i internationella nätverk. Under hösten 2015 påbörjas klimatrapporeringen som följer den internationella standarden Global Protocol on Community-scale GHG Emissions (GPC). Dessa förändringar är av stor vikt för utredningen av klimatprotokoll.

Efter första förstudien inleds ett samarbete med Göteborg Handelshögskola som resulterar i en andra fördjupad förstudie. Förändringarna inom Göteborgs stad innebär att den andra studien fokuserar på hur det ser ut med standardiserade internationella mätverktyg för såväl företag som städer.

Förstudier

Den första förstudien (bilaga 1) ger en bild av hur andra svenska städer arbetar med klimatsamarbete med företag. Det gäller bl.a. Lund/Kristianstads klimatallians, Uppsalas klimatprotokoll och Stockholms klimatpakt.

Gemensamt för de svenska städernas klimatsamarbeten är att de inte använder sig av standardiserade, stabila och transparenta mät-, rapporterings- och utvärderingsinsatser. Den ger också exempel på initiativ som inte kommer från städer. Det är klimatsamarbeten mellan företag på nationell eller internationell nivå genom ett mer exklusivt urval av företag som ska uppfylla en standardiserad rapportering.

Den andra förstudien (bilaga 2) genomförde en fördjupad utredning av förutsättningarna och möjligheterna att utveckla ett klimatprotokoll för Göteborg. Den tar sin utgångspunkt i att finna en gemensam syn på utsläppens storlek, ursprung och orsak. Detta för att underlätta samverkan och säkerställa transparens och kommunicerbarhet vilket är avgörande för långsiktig effektivitet och legitimitet.

Båda förstudierna behandlar också organisation, medlemskap, budget, finansiering och namnförslag.

Klimatsamarbeten i Sverige

I Sverige finns det några lokala klimatsamarbeten mellan städer och näringsliv. De viktigaste är:
Stockholms klimatpakt

Uppsalas klimatprotokoll

Lunds/Kristianstads klimatallians

Förutom de lokala finns det också ett regionalt initiativ - Västra Götalandsregionens klimatinitiativ. Det drivs av CSR Västsverige men är inte speciellt aktivt idag.

Ett nationellt samarbete finns i form av Haga Initiativet som är en sammanslutning av 13 svenska företag.

Internationella organisationer inom klimatarbete för företag

Det finns några internationella organisationer av vikt för utredningen som bör nämnas. Det är World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) som leds av ca 200 vd:ar från några av världens största företag. Svenska medlemmar utgörs av: IKEA, SCA, Skanska, StoraEnso samt Sweco. WBCSD har tillsammans med World Resource Institute tagit fram det internationella redovisningsverktyget för klimatutsläpp The Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol). En annan global organisation är Climate Savers. Den drivs av WWF och har 21 internationella stora företag som medlemmar bl.a. SKF och AB Volvo.

Göteborgs stads klimatarbete

I september 2014 antogs ett klimatstrategiskt program för Göteborg av kommunfullmäktige. Ambitionen är att Göteborg ska vara en av världens mest progressiva städer i att åtgärda klimatproblem. Staden har i sitt klimatprogram lagt fast målet att 2050 har Göteborg en hållbar och rättvis utsläppsnivå av växthusgaser. Det innebär att dagens konsumtionsbaserade utsläpp måste minska med 75 procent, från dagens ca 8 ton koldioxid per invånare och år till 1,9 ton. För Göteborgs stad är det inte möjligt att nå klimatmålet utan handling från såväl näringslivet som medborgarna. I klimatprogrammet finns mål och strategier med kopplingar till näringslivet (bilaga 3).

Sedan klimatprogrammet antogs har Göteborgs stad uppmärksammats både nationellt och internationellt. År 2015 utsågs Göteborg till Sveriges klimatstad i WWFs tävling Earth Hour City Challenge (EHCC) för sitt klimatprogram, klimatåtgärder och gröna obligationer. Staden deltog också i WWFs globala EHCC tävling i Seoul. Göteborgs Stad blev därefter mer efterfrågad i internationella sammanhang och ökade sitt deltagande i internationella nätverk i väsentligt större utsträckning än tidigare och är nu anslutet till flera olika internationella plattformar (bilaga 4) som har syftet att minska klimatpåverkan genom åtaganden, rapportering eller samverkan. Kommunfullmäktige beslutade i september 2015 att ställa sig bakom Compact of Mayors och under hösten påbörjades rapporteringen som följer Global Protocol on Community-scale GHG Emissions (GPC).

Internationella mätverktyg för klimatpåverkande utsläpp

Det finns mät- och rapporteringsverktyg av internationellt accepterad standard som ger verksamheter möjligheter att förstå, kvantifiera och hantera sin växthusgaspåverkan. Dessa verktyg finns för såväl företag som städer. Företag och organisationer använder sig av Green House Gas Protocol (GHG Protocol) och städer och regioner använder Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories (GPC). Dessa är de två mest spridda och erkända systemen för att mäta och rapportera växthusgaser. Det gör det lättare för de som beräknar sina utsläpp att jämföra med andra.

Verktyg för företag - GHG Protocol – Corporate standard

Verktyget utvecklades av World Resources Institute (WRI) och World Business Council on Sustainable Development (WBCSD) som en global standard för mätning, hantering och rapportering av växthusgasutsläpp och lanserades 2001. Idag används GHG-Protocol av tusentals företag och organisationer världen över. Bland svenska företag kan nämnas SKF, Volvo, Eriksson, IKEA, SEB, Skanska, NCC och Astra Zeneca, men det finns även exempel på mindre företag med ett trettiotal anställda som använder det. Verktyget används också av Haga Initiativet och WWFs Climate Savers. Den stora spridningen gör att det blir lättare för de som beräknar sina utsläpp att jämföra med andra. Själva verktyget består av fem delar; Principer för beräkning och rapportering, Avgränsning av den

redovisande organisationen, Operationell avgränsning, Uppföljning av utsläpp över tid samt Extern redovisning.

För att öka översiktligheten struktureras beräkningen och redovisningen av organisationens klimatpåverkan utifrån en indelning i tre kategorier - scope 1, 2 och 3. Detta ger en tydlig bild av vilka utsläpp som är direkta (scope 1) eller indirekta (scope 2 och 3). Förenklat kan man säga att scope 1 är företagets utsläpp från den egna verksamheten (produktion/kontor, fordon), scope 2 är inköpt energi (el, värme, kyla) och scope 3 är utsläpp från verksamhetens hela värdekedja (från inköp, produktion till vara/tjänst).

Verktyg för städer - Global Protocol for Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories (GPC)

Sedan 2014 finns det en global redovisningsstandard, utvecklat i samverkan mellan WRI, C40, ICLEI och med stöd av World Bank, UNEP och UN-HABITAT. Syftet är att möjliggöra för städer och samhällen att mäta och rapportera växthusgasutsläpp samt att utveckla strategier och handlingsplaner för att minska utläppen. Standarden skapar en stabil grund för verifiering vilket ger städer möjlighet att sätta mål, rapportera och hantera relevanta växthusgasutsläpp. En gemensam internationell vedertagen redovisningsstandard ger en grund att göra jämförelser mellan städer nationellt såväl som internationellt. Verktöget bygger i sin grundkonstruktion på existerande metoder för att beräkna och rapportera städers växthusgasutsläpp. Inledningsvis definieras ett geografiskt område där utsläppen beräknas i tre kategorier som till stor del överensstämmer med GHG Protocols indelning i tre s.k. scope. Scope 1 är växthusgasutsläpp från utsläppskällor i staden, scope 2 är utsläpp som uppstår som en konsekvens av användningen av el, fjärrvärme och fjärrkyla som produceras utanför staden och scope 3 inkluderar alla andra utsläpp som sker utanför staden som en konsekvens av aktiviteter i staden.

En överenskommelse kallad Compact of Mayors (CoM) slöts under FNs Climate Summit i New York 2014 mellan stadsnätverken ICLEI, C40 Cities Climate Leadership Group (C40) och United Cities and Local Governments (UCLG). Inom ramen för den uppmanas samtliga av nätverkens medlemsstäder att rapportera utsläpp, åtaganden och åtgärder enligt den nya gemensamma standarden GPC. Sedan hösten 2015 använder sig Göteborgs stad av GPC vilket är ett krav för att delta i Compact of Mayors.

Hur fungerar de svenska städernas klimatsamarbeten med företag

Utifrån den första förstudiens undersökning av svenska städers klimatsamarbeten kan några gemensamma drag urskiljas. Gemensamt för de svenska städernas klimatsamarbeten med näringslivet är följande:

- Städerna har ambitiösa klimatambitioner
- Avsaknad av krav på internationellt vedertagna och standardiserade mätinstrument (GHG protocol).
- Samarbetena drivs i kommunens regi.
- Företagen förhåller sig till kommunens klimatmål mer eller mindre bindande.
- Samarbetet är en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

- Varierande aktivitetsgrad – från ett möte per år till ett systematiskt arbete. Från medlemskap med avgift till inga krav på medlemskap.

Företagens drivkrafter för att delta i ett klimatsamarbete

Resultaten från COP 21 i Paris har stor betydelse inte bara på internationell och nationell nivå utan även för städer och företag. Enorma investeringar kommer att ske i åtgärder för att minska klimatpåverkande utsläpp. Allt fler företag involveras i omställningen till en "low carbon economy". Det innebär dels att leverera tjänster och produkter men också att minska sin egen verksamhets klimatpåverkan.

Det finns flera drivkrafter för företagen att delta i ett klimatsamarbete med Göteborgs stad. I grunden är det givetvis rent affärsmässiga drivkrafter men det handlar också bl.a. om att skapa attraktionskraft för att behålla och rekrytera personal. Det handlar också om vara med i ett större sammanhang, att komma i kontakt med politiken och vara delaktig i det som sker i hemmastaden. Affärsmässiga skäl:

- Kunderna kräver klimatarbete
- Minskar kostnaderna genom energieffektivisering, etc.
- Stärker varumärket
- Skapar nya affärsområden och nya kunder

Klimatsamarbete enligt den "svenska stadsmodellen" alternativt med "internationella mätverktyg"

Det finns det två modeller att välja emellan för att starta ett klimatsamarbete. Den första är den modell som andra svenska städer arbetar utifrån. Vi utgår från Uppsalas klimatprotokoll (som är den mest ambitiösa):

Företag och organisationer bjuds in till att gemensamt anta klimatutmaningen och bidra till att uppnå kommunens klimatmål. Företagen blir medlemmar och betalar en avgift. Det finns dock inga krav på att använda standardiserade mätverktyg. En organisation bildas med styrgrupp, arbetsgrupp, medlemsmöten, fokusgrupper och rundabordsmöten (där företagen träffar politikerna). Varje medlem ställer upp egna klimat- och energimål (utifrån kommunens mål), som sedan nås via samverkan. Medlemmarna drar nytta av varandras erfarenheter och utvecklar ny kunskap i gemensamt arbete i form av projekt. Etappmål sätts upp och följs upp av klimatbokslut.

Den andra modellen för ett klimatsamarbete baseras på att företagen använder GHG protocol. Göteborgs stads ambitiösa klimatmål förutsätter en samverkan med näringslivet med utgångspunkt i en gemensam syn på utsläppens storlek, ursprung och orsak. En gemensam plattform där företagen rapporterar sin klimatpåverkan enligt redovisningsstandarden GHG Protocol och staden enligt GPC. Samarbetet bör vara öppet för företag som är beredda att minska sina växthusgasutsläpp och öka energieffektiviseringen och ansluter till stadens övergripande klimatmål samt använder GHG protocol. Utifrån en gemensam syn och användning av standardiserade mät- och redovisningsverktyg relateras målsättningar, rapportering, uppföljning, kommunikation och styrning. Inom ramen för en gemensam plattform kan också ramarna för mer företagsspecifika åtaganden eller nyckeltal tas fram. Man kan tänka sig en utvecklingskala med företag som vill börja använda GHG protocol till de som redan är på scope 3. Målet bör vara att deltagande företag rör sig mot scope 3. Genom

klimatesamarbetet sker en kunskapsuppbyggnad och erfarenhetsöverföring som resulterar i genomförande av klimatrelaterade projekt.

Den första modellen innebär att standardiserade mätverktyg inte används av företagen. Troligtvis medför det ett merarbete att få tillstånd en gemensam syn på mätning och rapportering. Samtidigt kan det av företagen upplevas som än lägre tröskel för att delta i ett klimatesamarbete jämfört med den andra modellen. Dock blir det svårt att jämföra sig med andra företag eller klimatesarbeten nationellt och internationellt. Möjligheterna till benchmarking och till samarbeten nationellt och internationellt minskar. Det medför att kommunikationen utåt inte blir speciellt effektiv för att visa unikiteten i klimatesamarbetet eller stärka det egna varumärket.

Den andra modellen med GHG protocol och GPC innebär en unik och effektiv form för samverkan. För att matcha Göteborgs stads ambitionsnivå - genom användandet av GPC - så behöver företagen använda GHG protocol. Användandet av en internationell vedertagen redovisningsstandard ökar inte bara trovärdigheten för stadens och företagens agerande och kommunikation i allmänhet, utan det ger även ökad legitimitet i kommunikationen med viktiga intressenter på t ex finansiella marknader (jfr Göteborgs utfärdande av gröna obligationer). Det är också en viktig grund för att göra jämförelser mellan städer nationellt såväl som internationellt. Möjligheterna för benchmarking och samarbeten ökar liksom stärkandet av varumärke för såväl staden som företagen. Nackdelen kan vara svårigheter för mindre företag att ansluta sig, vilket därför kan kräva en utformning med differentierade anslutningskrav kopplat till företagsstorlek. Det skulle för mindre företag kunna röra sig om krav på miljöledningssystem eller liknande. Inom ramen för ett klimatprotokoll skulle man också kunna välja att specifikt lyfta fram och premiera mindre företag med extra innovativa klimatlösningar.

Den andra modellens strävan mot scope 3 ansluter till det bredare angreppssätt som Göteborgs Stads klimatprogram har där konsumtionens klimatpåverkan inkluderas i mål och strategier. I företagens fall handlar det om att ta ansvar för varor och tjänster ur ett livscykelerspektiv inklusive klimatpåverkan i användarskedet. Med tanke på näringslivets karaktär i Göteborgsområdet med ett stort exportberoende kan företagen ta ett stort globalt ansvar i linje med målet om en hållbar och rättvis utsläppsnivå.

Det finns många namnförslag för klimatesamarbete. Utredningen förslår Gothenburg Climate Partnership. Båda modellerna anses kunna ge ett betydande bidrag till stadens arbete att minska de klimatpåverkande utsläppen. Utredning anser dock att arbetet med internationella standarder ger bäst resultat i längden.

Möjliga kopplingar till andra klimatrelaterade nätverk

Det är möjligt att göra kopplingar till en rad andra organisationer för att stärka klimatarbetet:

WBCSD (World Business Council for Sustainable Development)

På GU/Handels har det skapats en nationell nod som kan erbjuda en koppling till en internationell arena. WBCSD har bedrivit flera projekt inom 'Innovative City-Business Collaboration'. Det bör undersökas närmare om Gothenburg Climate Partnership skulle kunna utgöra ett s.k. chapter – en lokalavdelning i WBCSD.

SDSN (Sustainable Development Solutions Network)

SDSN utgör ett FN-initiativ som syftar till att utnyttja lokala kommersiellt fungerande lösningar och skala upp dessa till en global nivå. GU/Chalmers har nyligen erhållit värdskapet för den Nordeuropeiska noden. Exempelvis kan klimatsamarbetet utgöra en av de lösningar som exponeras globalt genom SDSN.

GAME (Göteborg Action for Management of the Environment)

Utgör en nod avseende miljö- och klimatrelaterade frågor för näringslivet i Västra Götaland

Värdskap - i stadens regi alternativt fristående organisation

Det finns två alternativ avseende värdskapet:

Det första alternativet är att klimatsamarbetet styrs och leds av staden/dess organisationer. Så är ju fallet i Uppsala och Stockholm. Det innebär en administrativt enkel lösning.

Det andra alternativet är att värdskapet förläggs i en separat, från staden fristående, organisation. Den kan vara samägd mellan t.ex. Göteborgs stad, Västra Götalandsregion och Västsvenska Handelskammaren/näringslivet.

Det finns givetvis både för och nackdelar i båda alternativen men utredningen förordar det andra alternativet med ett delat värdskap, då ett gemensamt ansvar ger bättre förutsättningar för att skapa engagemang hos näringslivet. Ytterligare fördelar som är värda att påpeka - fler företa och organisationer kan involveras lättare med fler samarbetspartners. Kontaktytorna utåt lokalt och internationellt blir större.

De kommunala bolagens roll

Ytterligare en fråga att ta ställning till är om de kommunala bolagen ska delta i klimatsamarbetet som enskilda organisationer eller ingå i Göteborgs stad och därmed företräddas av staden.

Det finns fördelar att de kommunala bolagen deltar i form av ökad interaktion - att de kommunala bolagen skapar kontakter med näringslivet och därigenom blir aktivare. Å andra sidan ingår de kommunala bolagen i stadens totala beräkningar.

Definition av geografiskt område – Göteborgs kommungräns eller utvidgat område?

Vilken geografisk avgränsning ska göras för ett klimatsamarbete med näringslivet och andra organisationer?

Stadens klimatprogram gäller inom Göteborgs kommungräns. Samtidigt ingår stadens företag och invånare i en gemensam arbetsmarknadsregion som i sin tur är en del i ett karaktäristiskt Västsvenskt näringsliv. Genom att anlägga ett regionalt perspektiv på klimatprotokollets arbete skulle fler företag kunna involveras samtidigt som det blir möjligt att arbeta med ett systemperspektiv på flera viktiga områden som har betydande klimatpåverkan, t ex transporter, energi och mat. Som ett första steg kan det vara klokt att skapa ett samarbete för företag verksamma i Göteborg, men det finns starka skäl att på sikt låta den geografiska utsträckningen omfatta företag inom Göteborgsregionen och i

det längre perspektivet Västragötalandsregionen. Det betyder inte att Göteborgs klimatprogram hamnar i bakgrunden eller att själva namnfrågan behöver påverkas. Göteborgs klimatmål är en nedbrytning av det nationella miljömålet - Begränsad klimatpåverkan - och ligger även väl i linje med de regionala klimatmålen. Klimatprotokollet har sitt säte i Göteborg och staden utgör dess naturliga centrum, motor och internationella identitet.

Kostnader för organisation för klimatsamarbete

Oavsett vilken modell som väljs enligt ovan så kommer det att behövas en väl bemannad organisation för att driva ett klimatprotokoll. Förstudierna indikerar en kostnad på två till tre miljoner per år med en bemanning på tre personer (chef, kommunikatör, strateg/klimat expert).

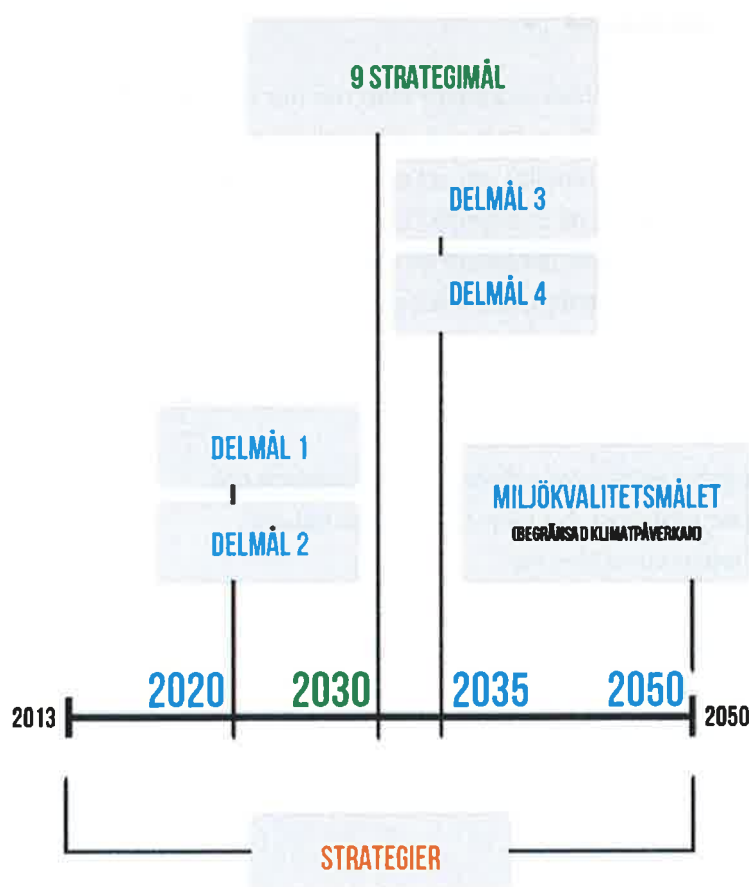
Kostnaderna föreslås fördelas mellan Göteborgs stad, VGR och företagen. Det bör också undersökas om det går att söka medel från EU, Naturvårdsverket m.fl.

För att starta upp ett klimatprotokoll behövs en person på heltid för att driva frågan. Uppskattningsvis behövs 500 000 kr.

Bilaga 3. Lokala klimatmål i Göteborg med koppling till näringslivet

(Källa: Svante Sjöstedt Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad)

Göteborg har 12 lokala miljömål varav ett är 'begränsad klimatpåverkan' och som ska nås 2050. För att nå Begränsad klimatpåverkan finns ett antal delmål och strategimål. I Klimatstrategiskt program för Göteborg som antogs av kommunfullmäktige den 4 september 2014 finns samtliga klimatmål och strategier samlade. Målstrukturen sammanfattas i figuren nedan. De exakta formuleringarna framgår av bilagor. Målen kan ha antingen produktions- eller konsumtionsperspektiv. I de flesta fall omfattar klimatmålen hela göteborgssamhället medan strategierna visar hur målen ska nås kopplat till det ansvar förvaltningar och bolag inom Göteborgs Stad har.

Mål

Mål med tydlig koppling till stadens näringsliv:

- **Begränsad klimatpåverkan** är det övergripande målet till 2050 och förutsätter att alla viktiga aktörer i Göteborg agerar, såväl offentliga aktörer som näringsliv och civilsamhälle.
- **Delmål 3** om minskade produktionsbaserade utsläpp är beroende av att näringslivet minskar sina utsläpp inom kommunen.

- **Strategimål 2** om att minska totala energianvändningen per invånare inkluderar industrins energiförbrukning.

Mål med viss koppling till näringsliv:

- **Delmål 1, 3 och 4** är delvis beroende av näringslivet. Delmål 1 avser produktionsbaserade utsläpp exklusive ETS, vilket utesluter de stora punktutsläppen. Delmål 3 avser energiförbrukning i bostäder inklusive privata fastigheter. Delmål 4 avser de totala konsumtionsbaserade utsläppen per person där näringslivet har en viktig roll i att utveckla varor och tjänster som minskar livsstilsrelaterade utsläpp.
- **Strategimål 4 och 5** avser utsläpp från vägtrafik och sjöfart där delar av utsläppen kommer från näringslivets transporter och där näringslivets logistiklösningar och produktutveckling av t.ex. fordon och fartyg har stor betydelse.

Strategier

Strategier med tydlig koppling till näringslivet

Strategi 8, 9, 15, 23 och 24. Även om klimatprogrammet strategier talar om hur Göteborgs Stads organisation ska agera för att nå klimatmålen, så är de i många fall direkt eller indirekt beroende av näringslivet. Extra tydligt är detta för strategi 8 som handlar om att energieffektivisera Göteborgs privata fastighetsbestånd och strategi 9 om att driva på energieffektiviseringen inom industrin. Strategierna 15, 23 och 24 handlar mer om ett indirekt beroende av näringslivet att utveckla produkter och tjänster som minskar påverkan från fordon, bränslen samt från fritids- och semesteraktiviteter.

Läs mer på: www.goteborg.se/klimatprogram www.wwf.se/ehcc <http://carbonn.org>
www.covenantofmayors.eu www.compactofmayors.org <http://tap-potential.org>
www.sustainia.me/cities www.iclei.org www.eurocities.eu

Bilaga 4. Göteborgs Stads internationella plattformar kopplade till klimat

(Källa: Svante Sjöstedt Miljöförvaltningen, Göteborgs Stad)

Göteborgs Stad är anslutet till flera olika internationella plattformar som har syftet att minska klimatpåverkan genom åtaganden, rapportering eller samverkan. I vissa fall ingår klimatanpassning.

Earth Hour City Challenge (EHCC)

EHCC är en global årlig stadsutmaning som Världsnaturfonden (WWF) erbjuder städer att delta i och där deltagarna rapporterar in sina lokala klimatmål, klimatåtgärder, utsläpp och annan data. En internationell jury utser i ett första steg nationella vinnarstäder och slutligen en Global Earth Hour Capital. År 2015 utsågs Göteborg till Sveriges klimatstad. Klimatanpassning ingår i rapporteringen. Rapportering sker på den publika plattformen Carbonn.

Covenant of Mayors

År 2009 undertecknade kommunstyrelsens ordförande i Göteborgs Stad Covenant of Mayors (på svenska Borgmästaravtalet eller Borgmästaråtagandet). Initiativet kommer från EU-kommissionen och syftar till att städerna förbinder sig att gå längre än EU:s 20/20/20-mål. Göteborg har fullföljt den rapportering och de aktiviteter som vi förbundit oss till. Klimatanpassning kan komma att ingå genom initiativet Mayors Adapt. Rapportering sker till Covenant of Mayors Office.

Compact of Mayors

Compact of Mayors är ett globalt initiativ lanserat av C40, ICLEI och UCLG med stöd av FN för att få städer att minska växthusgasutsläppen. Städerna förbinder sig att rapportera utsläpp och antagna klimatmål. Kommunfullmäktige beslutade 10 september 2015 att ställa sig bakom Compact of Mayors. Under hösten 2015 påbörjas rapporteringen som följer Global Protocol on Community-scale GHG Emissions (GPC). Rapportering sker på plattformen Carbonn. Göteborg avser initialt att göra en så fullständig rapportering som möjligt inför FN:s klimatomöte i Paris, COP21. Städer som är anslutna har tre år på sig att uppfylla krav på mål och rapportering, inklusive konsumtionsbaserade utsläpp (scope 1-3) och klimatanpassning.

Transformative Action Program (TAP) och Cities100

Göteborgs Stad bidrar med exempel på våra främsta klimatåtgärder i uttagningen av 100 stycken s.k. TAP's. Initiativet kommer från ICLEI och lanseras officiellt i Paris på COP21 och syftar till att lyfta fram och stimulera de lokala innovativa åtgärder som lett till stora investeringar i att minska klimatpåverkan eller klimatanpassning. Rapporteringen sker på plattformen Carbonn. Även organisationen C40 har ett liknande initiativ; Cities100 där Göteborgs Stad också har skickat in bidrag.

ICLEI

Göteborgs Stad är medlemmar i den globala organisationen ICLEI - Local Governments for Sustainability. Klimatfrågan har hög prioritet i organisationen, men även andra miljöfrågor. ICLEI står bakom initiativ som Compact of Mayors och TAP's. Den senaste globala finalen i EHCC skedde på ICLEI World Congress i Seoul. Göteborgs Stad planerar att primärt agera via ICLEI's plattformar på COP21.

Eurocities

Göteborgs Stad är med i Eurocities, ett Europeiskt nätverk för städer. Där är vi bl.a. med i en arbetsgrupp för erfarenhetsutbyte, påverkan m.m. kring klimat-, energi- och luftkvalitetsfrågor.

BUSINESS REGION GÖTEBORG

2016-02-08

Till
Styrelsen i
Business Region Göteborg AB

Ärende; genomgång av Handlingsplan ägardialog Näringsliv 2015 (bilaga)

Bakgrund:

Efter att Stadshus AB och BRG AB genomfört ägardialog 2/11 2015 fattade Stadshus AB beslut om handlingsplan 30/11 2015, denna handlingsplan var BRG tillhanda 7/12 2015.

Jag kan konstatera att BRG får mycket svårt att leverera i enlighet med beslutad tidplan av olika anledningar. Detta har meddelats Stadshus AB.

"Metoder för utvärdering" Arbetet startades i november och kommer att vara klart i mitten av mars 2016. Arbetet inkluderar ett flertal workshops och intervjuer som genomförs av Kontigo AB. Det som också meddelats Stadshus AB är att vi först går igenom BRG för att därefter se om metoden/erna går att applicera på science parks. Första möjliga styrelsemöte i BRG att behandla frågan är 25/4 2016.

"Långsiktig målbild för näringslivsutveckling" innehåller bl. a BRG skall utarbeta förslag på hur regionala samverkansmodeller kan se ut givet målbilden. Detta kräver en djupare förankringsprocess med Göteborgsregionens kommunalförbund vilket inletts men kommer att ta betydligt längre tid att arbeta fram än angiven tidsramen. Tidsramen svår att uppskatta men föreslås till åtminstone årsskiftet 2016.

"Framtidens kompetens" Arbetet inletts men av samma skäl som ovan kan ärendet inte behandlas tidigare än BRGs styrelsemöte i april.

Förslag till beslut:

mot bakgrund av ovanstående föreslår BRGs styrelse att tidsramen revideras så att BRG inkommer i enlighet med

- "Metoder för utvärdering" förlänga tidplan från Mars 2016 till att BRGs styrelse behandlar frågan 2016-04-25 för vidare hantering av Stadshus ABs styrelse.
- "Långsiktig målbild för näringslivsutveckling", förlänga tidplan till årsskiftet 2016-12-31 med kontinuerliga avstämningar i BRGs styrelse med start 2016-03-14 för att därefter hanteras av Stadshus ABs styrelse.
- "Framtidens kompetens" förlänga tidplanen från mars 2016 till att BRGs styrelse behandlar frågan 2016-04-25.

Business Region Göteborg AB
Patrik Andersson
VD

2015 -12- 07

Diarienumr.....0099/15.....

Protokollsutdrag från Styrelsesammanträde 2015-11-30

§ 8 Handlingsplan ägardialog Näringsliv (bilaga F)

Förslag till handlingsplan ägardialog Näringsliv ansågs föredragen i enlighet med tillkallelsen bifogad handling.

Styrelsen beslutade

1. Att med fastställande av bilagd handlingsplan för Business Region Göteborg AB förklara ägardialogen för Näringslivsklustret år 2015 som slutförd; och
2. Att överlämna handlingsplanen till kommunstyrelsen, för eventuell vidarebefordran till kommunfullmäktige, som en del i fullgörandet av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Göteborgs Stadshus AB dag som ovan

Johan Hörnberg

Bolagsjurist

Diarenummer: 0075/15

Handläggare: Peter Berggren

Tel: 031-368 54 56

E-post: peter.berggren@gshab.goteborg.se

Ägardialog Näringsliv – Summering och handlingsplan

Förslag till beslut i styrelsen för Göteborgs Stadshus AB

1. Att med fastställande av bilagd handlingsplan för Business Region Göteborg AB förklara ägardialogen för Näringslivsklustret år 2015 som slutförd; och
2. Att överlämna handlingsplanen till kommunstyrelsen, för eventuell vidarebefordran till kommunfullmäktige, som en del i fullgörandet av skyldigheten att återföra väsentlig och strategisk information från ägardialogerna till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ärendet

I Göteborgs Stadshus ABs [nedan "Stadshus AB"] ägardirektiv anges att syftet med bolaget är att i dialog med bolagen främja en aktiv ägarstyrning av stadens bolag. Stadshus AB ska genomföra årliga ägardialoger på såväl styrelse- som tjänstemannanivå med moderbolagen och de interna bolagen. Ägardialogerna ska ha en tydlig struktur och bl a utgå från bolagens affärsplaner, investeringsplaner, budget och andra strategiska styrdokument.

Ägardialogerna är det enskilt viktigaste instrumentet för god ägarstyrning och utgör ett strategiskt forum för framtids- och utvecklingsfrågor i relationen ägare respektive moderbolag. Dialogerna genomförs enligt en utarbetad metod och struktur med ett individuellt innehåll, anpassat till det specifika bolagets utmaningar. Respektive ägardialog avslutas med en summering av vad som framkommit och en sammanställning över de aktiviteter som bör genomföras för att öka den affärsmässiga samhällsnyttan med ägandet. Dessa sammanställs i en handlingsplan som beskriver aktiviteterna, ansvar och tidplan. Dokumentationen överlämnas därefter till kommunstyrelsen som en del i uppfyllandet av Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet innehåller i sig inga specifika förändringar som behöver belysas ur detta perspektiv. Eventuella följdbeslut ska särskilt beakta detta och övriga perspektiv.

Olika Perspektiv

Barnperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom barnperspektivet.

Jämställdhetsperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom jämställdhetsperspektivet.

Mångfaldsperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom mångfaldsperspektivet.

Miljöperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom miljöperspektivet.

Omvärldsperspektivet

Ärendet bedöms inte få några effekter inom omvärldsperspektivet.

Bilaga

Handlingsplan, ågardialog – 2 november 2015 Business Region Göteborg AB

Expedieras

1. Kommunstyrelsen
2. Business Region Göteborg AB

Handlingsplan från ägardialog med Business Region Göteborg (BRG) den 2 november 2015

Beslutad på Göteborgs Stadshus ABs styrelsemöte den 30 november 2015

Aktivitet	Ansvar	Tidplan
Utvärderingsmetod samt tydliga effektmål för Klustrets verksamheter I KFs uppdrag till BRG från bolagsutredningen ingår att utarbeta metoder för utvärdering av bolagens verksamheter med utgångspunkt i uppdrag och formulerade mål. Därutöver är det viktigt att visa tydliga effekter, och besluta effektmål för verksamheterna. Uppgiften är av prioriterad karaktär. BRG ska snarast uppfylla ovanstående uppdrag.	Styrelsen i BRG	Beslut Styrelsen i Stadshus AB Mars 2016
Långsiktig målbild för näringsutveckling Det regionala perspektivet, inklusive arbetsmarknadsregion, är väsentligt för framtiden. BRG ska, i samverkan med Stadshus, utarbeta en långsiktig målbild mot 2025, för hur en ledande näringslivsorganisation ska utvecklas. BRG ska utarbeta förslag till regionala samverkansmodeller, med ovanstående målbild som utgångspunkt, med GR, VGR och övriga relevanta organisationer.	Styrelsen i BRG	Beslut Styrelsen i Stadshus AB Senast maj 2016
Utveckla relationer med förvaltningar/bolag BRG har ett definierat processansvar för flera stadenövergripande frågor, bland annat Företagsklimatet. BRG ska utveckla en modell för hur man lever upp till Kommunfullmäktiges mål och samtidigt interagerar, stödjer och ställer krav på relevanta förvaltningar och bolag för att nå målen. BRG ska beskriva sin roll och samverkansmodell i de frågeställningar där man inte har ett definierat leveransansvar.	Styrelsen i BRG	Information Styrelsen i Stadshus AB April 2016

Framtidens kompetens	Styrelsen i BRG	Information
Förmågan att skapa insikt kring vilka kompetenser som både näringsliv och övriga aktörer kommer att behöva i framtiden är väsentlig för att lyckas utveckla Göteborgsregionen i rätt riktning BRG ska visa hur man interagerar med näringslivet för att förstå framtidens behov av kompetensförsörjning. BRG ska visa vilken samverkan man har med relevanta organisationer för att säkerställa att information används.		Styrelsen i Stadshus AB Mars 2016

30 november 2015

Peter Berggren
Göteborgs Stadshus AB
Bolagsansvarig, Näringsliv

Styrelseutvärdering 2015 Business Region Göteborg AB

För varje fråga/påstående nedan, bedöm med ett kryss status idag på en skala 1-5

1 = Instämmer inte alls / Fungerar mycket dåligt

2 = Instämmer inte / Fungerar dåligt

3 = OK

4 = Instämmer / Fungerar bra

5 = Instämmer helt / Fungerar mycket bra

(6-7 svarande per block)

A. Styrelsen (roller, planering och funktioner)

1. Styrelsen arbetar efter en genomtänkt årsplan med variation på huvudtema och mötesplatser. **4,0**

2. Åtgärds-/fokusområden för styrelsens arbete med att nå identifierade mål är tydliga och kommunicerade. **3,86**

3. Styrelsen arbetar tillräckligt aktivt och i tillräcklig omfattning med strategifrågor. **3,86**

Kommentar: Vi avsätter tid för det men det blir inte så tydligt resultat av diskussionerna. Kanske beroende på att vårt verksamhetsområde är så stort och svårt att precisera vad exakt BRG:s aktiviteter bidrar med för att nå resultat.

4. Rollfördelning mellan styrelse och ledning är tydlig. **4, 43**

Kommentar: Delar av styrelsen är emellanåt för detaljfokuserad på det operativa.

5. Revisionen, inklusive den interna kontrollen, ges tillräcklig uppmärksamhet och tid i styrelsearbetet. **4,57**

Kommentarer: revisionens rapporter diskuteras inte särskilt mycket men internkontrollen har vi koll på. För mycket tid.

6. Styrelsen utvärderar systematiskt VD:s och företagsledningens prestationer. **4,29**

7. Sociala aktiviteter är tillräckliga. **3,29**

Kommentar: Vi har haft middagar. Tror inte så många är intresserade av mer än så.

B. Styrelsemöten

1. Antalet styrelsemöten är tillräckligt för att driva arbetet framåt. **4,57**

Kommentar: Skulle kunna vara färre.

2. Mötena leds på ett sådant sätt att tillräcklig tid ges för viktiga frågor. **4,43**

Kommentar: svårigheten ligger i att sammanfatta vad vi verkligen kommer fram till

3. Det är högt i tak och ett öppet diskussionsklimat på mötena. **4,57**

4. Beslut formuleras konkret. **4,29**

Kommentar: när det finns beslutsförslag brukar vi ju gå på det. Mer öppna diskussioner blir ofta svårare att sammanfatta eller leda

C. Styrelsematerial, information och rapporter

1. Styrelsematerialet är utsänt i tillräcklig tid före sammanträdet. **4,43**
2. Styrelsematerialet är tillräckligt relevant, informativt och samtidigt koncist. **3,86**
Kommentar: Vissa handlingar är för mycket textmaterial och kan göras mer sammanfattande och koncist.
3. Protokollen är tillräckligt informativa och tydliga. **4,0**
Kommentar: De är mycket kortfattade - inga underlag redovisas i bilagor eller i texten
4. Information om bolagets löpande verksamhet mellan styrelsemötena är tillräcklig. **3,86**
Kommentar; när viktiga saker dyker upp får vi information och vår mening efterfrågas
5. Verksamhetsrapporteringen ger ett bra grepp om bolagets ekonomiska situation, Innehåller relevanta nyckeltal och belyser hur man uppnår övriga mål. **4,43**
Kommentar: komplex ekonomi med projekt och koncernbidrag bidrar till svårighet att få överblick
6. Bolagets affärsidé, mål och strategier är tydliga. **4,43**
Kommentar: De är fortfarande många och svårt att urskilja vad just vi bidrar med t.ex till företagsklimatet.

D. Styrelseledamöterna

1. Styrelsen består av ett lämpligt antal ledamöter. **4,71**
2. Den samlade kompetensen och erfarenheten är tillräcklig. **4,0**
Kommentar: För liten näringslivserfarenhet.

Styrelseledamöterna...

3. ... är engagerade i företagets utveckling och i sitt arbete i styrelsen. **4,43**
4. ... har närvaro på styrelsemötena. **4,29**
Kommentar: I sin helhet ja. Lätt störande att ledamöter emellanåt ej är med på hela möten.
5. ... har ett förtroende för varandra i gruppen som inte rubbas av meningsskiljaktigheter. **4,14**
6. Det finns en bra balans mellan olika personligheter i styrelsen och alla kommer till tals i tillräcklig utsträckning. **4,14**
Kommentar: några är mycket passiva men det beror inte på att de inte får komma till tals

E. Styrelsens ordförande...

1. ... har den kunskap och insikt kring bolagets verksamhet, bransch och omvärld som krävs. **4,83**

2. ... är engagerad i bolaget och tar ansvar i sin roll. **4,83**

3. ... ser till att tiden i styrelsemötena läggs på rätt frågor. **4,33**

4. ... driver diskussionerna mot beslut. **4,50**

5. ... ser till att beslut följs upp. **3,80**

Kommentar: VET EJ

6. ... har integritet och står för sina uppfattningar. **4,67**

7. ... lyssnar på andras åsikter. **4,83**

8. ... tar tag i eventuella interna problem i gruppen. **3,80**

Kommentar: har jag inte sett så mycket av.

VET EJ

F. Verkställande direktören...

1. ... tar fram styrelsematerial och information om bolaget som utgör bra underlag för beslut. **4,50**

2. ... ser till att bolaget genomför de beslut som styrelsen har fattat. **4,67**

3. ... vet och respekterar rollfördelningen mellan honom och styrelseordförande. **5,0**

Kommentar: VET EJ

4. ... har en bra dialog med styrelseordförande och övriga styrelseledamöter. **5,0**

5. ... tillgodogör sig feedback från styrelsen. **4,83**

6. ... har integritet och står för sina uppfattningar. **5,0**